

**ΚΥΠΡΙΑΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
REPUBLIC OF CYPRUS**

**ΚΥΡΙΟΤΕΡΕΣ ΑΙΤΙΕΣ ΘΑΝΑΤΟΥ ΣΤΗΝ ΚΥΠΡΟ
ΑΝΑΛΥΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΕΡΙΟΔΟΥ 2004-2015**

2017

**ΜΟΝΑΔΑ ΠΑΡΑΚΟΛΟΥΘΗΣΗΣ ΥΓΕΙΑΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ ΥΓΕΙΑΣ**

Αρχείο Αιτιών Θανάτου
Μονάδα Παρακολούθησης Υγείας
Υπουργείο Υγείας
Προδρόμου 1 και Χίλωνος 17
1448 Λευκωσία
Κύπρος

Τηλ.: +357 22 605389

Fax: +357 22 605527

Website: <http://www.moh.gov.cy>

Ετοιμασία από: Μαρία Αθανασιάδου, Λειτουργός Στατιστικής

Ιανουάριος 2017

Η σελίδα αυτή είναι σκόπιμα κενή

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Εισαγωγή	11
Βασικές διαπιστώσεις.....	12
Θάνατοι κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα	13
Ποσοστά βρεφικής θνησιμότητας.....	20
Αιτίες Θανάτου κατά ηλικιακή ομάδα 2004-2015	28
Ηλικίες 0-14 ετών.....	28
Ηλικίες 15-34 ετών.....	29
Ηλικίες 35-64 ετών.....	30
Ηλικίες 65 ετών και άνω	32
Κυριότερες Αιτίες Θανάτου 2004-2015	33
Κατανομή Αιτιών Θανάτου με βάση το Global Burden of disease cause categories (WHO)	38
Ανάλυση ασαφών Αιτιών Θανάτου (Ill-defined causes)	41
Ποσοστά θνησιμότητας για τις κυριότερες αιτίες θανάτου	45
Συχνότεροι κακοήθεις καρκίνοι ως αιτία θανάτου 2015	49
Ασθένειες των ενδοκρινών αδένων θρέψης και μεταβολισμού	53
Σύνολο Ενδοκρινών αδένων θρέψης και μεταβολισμού	53
Σακχαρώδης Διαβήτης.....	54
Άλλες ασθένειες των ενδοκρινών αδένων θρέψης και μεταβολισμού	55
Ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος.....	56
Σύνολο των ασθενειών του κυκλοφορικού	56
Ισχαιμικές καρδιοπάθειες	57
Αγγειακές Εγκεφαλικές παθήσεις	58
Άλλες ασθένειες της καρδιάς	59
Άλλες ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος.....	60
Ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος	61
Σύνολο των ασθενειών του αναπνευστικού	61
Ασθένειες του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος	62
Πνευμονία.....	63
Άλλες ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος	64
Εξωτερικές αιτίες.....	65
Σύνολο των εξωτερικών αιτιών	65
Θανατηφόρα Ατυχήματα.....	66
Αυτοκτονίες	68
Ανθρωποκτονίες	70
Εξωτερικές αιτίες ακαθόριστης πρόθεσης.....	71
Άλλες εξωτερικές αιτίες.....	72

Amenable and preventable deaths.....	73
Σύγκριση Κύπρου με άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες	77
Παράρτημα	82

ΠΙΝΑΚΕΣ

Πίνακας 1:	Θάνατοι κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα, 2004-2015.....	13
Πίνακας 2:	Προσδοκώμενη διάρκεια ζωής κατά τη γέννηση, κατά φύλο, 2014 (Eurostat)	15
Πίνακας 3:	Διάρκεια Υγιούς Ζωής κατά τη Γέννηση, Άντρες και Γυναίκες, 2014 (Eurostat).....	18
Πίνακας 4:	Ποσοστό βρεφικής θνησιμότητας, 2004-2015, (Αρχείο Αιτιών Θανάτων Μονάδα Παρακολούθησης Υγείας)	20
Πίνακας 5:	Ποσοστό Βρεφικής θνησιμότητας, 2014 (Eurostat).....	21
Πίνακας 6:	Ποσοστά πρώιμης, όψιμης και μετανεογνικής θνησιμότητας (ανά 1 000 ζωντανές γεννήσεις), 2004-2015.....	23
Πίνακας 7:	Κατανομή Αιτιών Θανάτου για το έτος 2015, κατά φύλο (Eurostat Shortlist, May 2012)	24
Πίνακας 8:	Κατανομή Αιτιών Θανάτου κατά αιτία θανάτου και μόνιμη διεύθυνση 2015, (Eurostat Shortlist, May 2012)	26
Πίνακας 9:	Κυριότερες Αιτίες Θανάτου για την περίοδο 2004-2015.....	33
Πίνακας 10:	Κυριότερες Αιτίες Θανάτου κατά φύλο και έτος θανάτου, 2004-2015.....	34
Πίνακας 11:	Κατανομή Αιτιών Θανάτου με βάση το Global Burden of Disease Cause Categories (WHO) κατά φύλο, 2004-2015 (αναπροσαρμογή των ill-defined causes).....	38
Πίνακας 12:	Αναλογία Λοιμωδών και Χρόνιων νοσημάτων, 2004-2015	40
Πίνακας 13:	Κατηγοριοποίηση αιτιών θανάτου με βάση την σαφήνεια της υποκείμενης αιτίας θανάτου, 2004-2015.....	41
Πίνακας 14:	Ανάλυση ασαφών αιτιών θανάτου, 2004-2015	42
Πίνακας 15:	Ανάλυση ασαφών αιτιών θανάτου, 2015	44
Πίνακας 16:	Ακαθάριστα και σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας (με βάση την κατανομή του Ευρωπαϊκού Πληθυσμού), κατά φύλο, 2015.....	45
Πίνακας 17:	All Causes of death - Standardized death rate by country, 2013 (Health for All)	47
Πίνακας 18:	Έξι συχνότεροι κακοήθεις καρκίνοι ως αιτία θανάτου, κατά φύλο, 2015.....	49
Πίνακας 19:	Διαχρονική τάση θανάτων λόγω κακοήθων καρκίνων, κατά φύλο, 2004-2015	51
Πίνακας 20:	Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας (με βάση τον ευρωπαϊκό πληθυσμό) κακοήθων καρκίνων, κατά φύλο, 2004-2015	52
Πίνακας 21:	Amenable and preventable deaths, permanent residents - Number and Standardized death rates, 2011-2015	73
Πίνακας 22:	Amenable and preventable deaths of residents, Number, 2013 (Cyprus Vs other EU countries, Source: Eurostat)	75
Πίνακας 23:	Amenable and preventable deaths of residents, Standardized rates, 2013 (Cyprus Vs other EU countries, Source: Eurostat).....	76

ΔΙΑΓΡΑΜΜΑΤΑ

Διάγραμμα 1: Αριθμός θανάτων κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα, 2004-2015.....	14
Διάγραμμα 2: Πυραμίδα ηλικιακής κατανομής θανάτων κατά φύλο, 2015	14
Διάγραμμα 3: Προσδοκώμενη διάρκεια ζωής κατά τη γέννηση, Ολικό, 2014 (Eurostat)	16
Διάγραμμα 4: Προσδοκώμενη Διάρκεια Ζωής κατά τη Γέννηση, Άντρες, 2014	16
Διάγραμμα 5: Προσδοκώμενη Διάρκεια Ζωής κατά τη Γέννηση, Γυναίκες, 2014	17
Διάγραμμα 6: Διάρκεια Υγιούς Ζωής κατά τη Γέννηση, Άντρες και Γυναίκες, 2014 (Eurostat).....	19
Διάγραμμα 7: Ποσοστό βρεφικής θνησιμότητας κατά την περίοδο 2004-2015	20
Διάγραμμα 8: Ποσοστό Βρεφικής θνησιμότητας, 2014 (Eurostat).....	22
Διάγραμμα 9: Ποσοστά πρώιμης, όψιμης και μετανεογνικής θνησιμότητας (ανά 1 000 ζωντανές γεννήσεις), 2004-2015.....	23
Διάγραμμα 10: Θάνατοι παιδιών ηλικίας 0-14 ετών κατά κατηγορία αιτιών θανάτου για την περίοδο 2004-2015.....	28
Διάγραμμα 11: Θάνατοι ατόμων ηλικίας 15-34 ετών κατά κατηγορία αιτιών θανάτου για την περίοδο 2004-2015.....	29
Διάγραμμα 12: Θάνατοι ατόμων ηλικίας 35-64 ετών κατά κατηγορία αιτιών θανάτου για την περίοδο 2004-2015.....	31
Διάγραμμα 13: Θάνατοι ατόμων ηλικίας 65+ ετών κατά κατηγορία αιτιών θανάτου για την περίοδο 2004-2015.....	32
Διάγραμμα 14: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, μέσος όρος αριθμού θανάτων για την περίοδο 2004-2015	33
Διάγραμμα 15: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου κατά φύλο και έτος θανάτου, 2004-2015	34
Διάγραμμα 16: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, 2015, (Ανάλυση Ασθενειών του Κυκλοφορικού Συστήματος: 2083)	35
Διάγραμμα 17: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, 2015 (Ανάλυση Νεοπλασμάτων: 1383)	35
Διάγραμμα 18: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, 2015 (Ανάλυση Ασθενειών του Αναπνευστικού Συστήματος: 550)	36
Διάγραμμα 19: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, 2015 (Ανάλυση Ασθενειών των Ενδοκρινών αδένων, θρέψης και μεταβολισμού: 451).....	36
Διάγραμμα 20: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, 2015 (Τραύματα και δηλητηριάσεις από εξωτερικές αιτίες: 285) 37	
Διάγραμμα 21: Κατανομή Αιτιών Θανάτου με βάση το Global Burden of Disease Cause Categories (WHO), 2004-2015.....	39
Διάγραμμα 22: Αναλογία Μη-Μεταδιδόμενων Ασθενειών και Μεταδιδόμενων Ασθενειών, 2004-2015	40
Διάγραμμα 23: Κατηγοριοποίηση αιτιών θανάτου με βάση την σαφήνεια της υποκείμενης αιτίας θανάτου, 2004-2015.....	42
Διάγραμμα 24: Ανάλυση ασαφών αιτιών θανάτου, 2004-2015	43
Διάγραμμα 25: Ανάλυση ασαφών αιτιών θανάτου, 2015	44
Διάγραμμα 26: Ακαθάριστα ποσοστά θνησιμότητας κυριότερων αιτιών θανάτου, κατά φύλο, 2015	46
Διάγραμμα 27: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας με βάση τον Ευρωπαϊκό Πληθυσμό, κατά φύλο, 2015	46
Διάγραμμα 28: All Causes of death - Standardized death rate by country, 2013 (Health for All)	48
Διάγραμμα 29: Έξι συχνότεροι κακοήθεις καρκίνοι, Άντρες, 2015.....	50
Διάγραμμα 30: Έξι συχνότεροι κακοήθεις καρκίνοι, Γυναίκες, 2015.....	50
Διάγραμμα 31: Διαχρονική τάση θανάτων λόγω κακοήθων καρκίνων, κατά φύλο, 2004-2015	51
Διάγραμμα 32: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας (με βάση την κατανομή του Ευρωπαϊκού Πληθυσμού) λόγω κακοήθων νεοπλασμάτων, κατά φύλο, 2004-2015	52
Διάγραμμα 33: Κατανομή των Ενδοκρινών αδένων, θρέψης και μεταβολισμού κατά την περίοδο 2004-2015 (Μέσος ετήσιος αριθμός θανάτων = 408).....	53
Διάγραμμα 34: Κατανομή θανάτων λόγω Σακχαρώδους Διαβήτη κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	54
Διάγραμμα 35: Κατανομή θανάτων λόγω Σακχαρώδους Διαβήτη κατά έτος και φύλο, 2004-2015	54
Διάγραμμα 36: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών των ενδοκρινών αδένων της θρέψης και μεταβολισμού κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015.....	55
Διάγραμμα 37: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών των ενδοκρινών αδένων της θρέψης και μεταβολισμού κατά έτος και φύλο, 2004-2015.....	55

Διάγραμμα 38: Κατανομή όλων των ασθενειών του κυκλοφορικού συστήματος κατά την περίοδο, 2004-2015.....	56
Διάγραμμα 39: Κατανομή ισχαιμικών καρδιοπαθειών κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	57
Διάγραμμα 40: Κατανομή ισχαιμικών καρδιοπαθειών κατά έτος και φύλο, 2004-2015	57
Διάγραμμα 41: Κατανομή θανάτων λόγω αγγειακών εγκεφαλικών παθήσεων κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	58
Διάγραμμα 42: Κατανομή θανάτων λόγω αγγειακών εγκεφαλικών παθήσεων κατά έτος και φύλο, 2004-2015.....	58
Διάγραμμα 43: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών της καρδιάς κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	59
Διάγραμμα 44: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών της καρδιάς κατά έτος και φύλο, 2004-2015	59
Διάγραμμα 45: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών του κυκλοφορικού συστήματος κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	60
Διάγραμμα 46: Κατανομή θανάτων λόγω άλλων ασθενειών του κυκλοφορικού συστήματος κατά έτος και φύλο, 2004-2015	60
Διάγραμμα 47: Κατανομή του συνολικού αριθμού θανάτων λόγω Ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος κατά την περίοδο 2004-2015.....	61
Διάγραμμα 48: Κατανομή όλων των Ασθενειών του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	62
Διάγραμμα 49: Κατανομή όλων των Ασθενειών του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος κατά έτος και φύλο, 2004-2015	62
Διάγραμμα 50: Κατανομή των θανάτων λόγω Πνευμονίας κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	63
Διάγραμμα 51: Κατανομή θανάτων λόγω Πνευμονίας κατά έτος και φύλο, 2004-2015	63
Διάγραμμα 52: Κατανομή των θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	64
Διάγραμμα 53: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος κατά έτος και φύλο, 2004-2015	64
Διάγραμμα 54: Κατανομή όλων των εξωτερικών αιτιών κατά την περίοδο 2004-2015	65
Διάγραμμα 55: Κατανομή των θανάτων λόγω Θανατηφόρων ατυχημάτων κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	66
Διάγραμμα 56: Κατανομή θανάτων λόγω Θανατηφόρων τραυματισμών κατά έτος και φύλο, 2004-2015	66
Διάγραμμα 57: Κατανομή των θανάτων λόγω Αυτοκτονιών κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	68
Διάγραμμα 58: Κατανομή θανάτων λόγω Αυτοκτονιών κατά έτος και φύλο, 2004-2015	68
Διάγραμμα 59: Κατανομή των θανάτων λόγω Ανθρωποκτονιών κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	70
Διάγραμμα 60: Κατανομή θανάτων λόγω Ανθρωποκτονιών κατά έτος και φύλο, 2004-2015	70
Διάγραμμα 61: Κατανομή των θανάτων λόγω Εξωτερικών αιτιών ακαθόριστης πρόθεσης κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015	71
Διάγραμμα 62: Κατανομή θανάτων λόγω Εξωτερικών αιτιών ακαθόριστης πρόθεσης κατά έτος και φύλο, 2004-2015	71
Διάγραμμα 63: Κατανομή των θανάτων λόγω Άλλων εξωτερικών αιτιών κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015.....	72
Διάγραμμα 64: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων εξωτερικών αιτιών κατά έτος και φύλο, 2004-2015	72
Διάγραμμα 65: Amenable and Preventable deaths (numbers), permanent residents of the Cyprus Government Controlled areas, Numbers, 2011-2015	74
Διάγραμμα 66: Amenable and Preventable deaths (Standardized death rates), permanent residents of the Cyprus Government Controlled areas, Numbers, 2011-2015.....	74
Διάγραμμα 67: Amenable and preventable deaths of residents, Number, 2013 (Cyprus VS other EU countries, Source: Eurostat)	75
Διάγραμμα 68: Amenable and preventable deaths of residents, Standardized rates, 2013 (Cyprus VS other EU countries, Source: Eurostat)	76
Διάγραμμα 69: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για όλες τις αιτίες θανάτου, 2013 (Eurostat)	78
Διάγραμμα 70: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για τις Ασθένειες του Κυκλοφορικού Συστήματος , 2013 (Eurostat)	78

Διάγραμμα 71: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για τα Νεοπλάσματα , 2013 (Eurostat)	79
Διάγραμμα 72: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για τις Ασθένειες των Ενδοκρινών Αδένων, Θρέψης και Μεταβολισμού, 2013 (Eurostat)	79
Διάγραμμα 73: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για τον Σακχαρώδη Διαβήτη, 2013 (Eurostat)	80
Διάγραμμα 74: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για τις Ασθένειες του Αναπνευστικού Συστήματος, 2013 (Eurostat)	80
Διάγραμμα 75: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για τις Εξωτερικές Αιτίες, Τραύματα και Δηλητηριάσεις, 2013 (Eurostat)	81

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα 1: Causes of Death, “EUROPEAN SHORTLIST”, May 2012	82
Παράρτημα 2: Global Burden of Disease cause categories and ICD-10 codes.....	86

Συντομογραφίες:

ESMR: European Standardized Mortality Rate – Σταθμισμένο ποσοστό θνησιμότητας με βάση τον Ευρωπαϊκό Πληθυσμό

SDRT: Standardized Death Rate - Σταθμισμένο ποσοστό θνησιμότητας

HLY: Healthy Life Years – Διάρκεια Υγιούς Ζωής

DFLE: Disability Free Life Expectancy - Προσδόκιμο Επιβίωσης χωρίς Ανικανότητα

LE: Life Expectancy – Προσδόκιμο Επιβίωσης

ESTAT: European Statistical Service – Ευρωπαϊκή Στατιστική Υπηρεσία

ΕΚΠΕΠΝ: Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά

ΕΥ: European Union – Ευρωπαϊκή Ένωση

ΕΥ28: 28 χώρες-μέλη της ΕΕ

Εισαγωγή

Οι αιτίες θανάτου, διαχρονικά και σε όλες σχεδόν τις χώρες του κόσμου, αποτελούν την κυριότερη πηγή επιδημιολογικών πληροφοριών για τη δημόσια υγεία. Με τη χρήση των προτύπων καταγραφής και κωδικοποίησης που δημιούργησε ο Παγκόσμιος Οργανισμός Υγείας σε συνεργασία με την Eurostat και τον OECD διασφαλίζεται ικανοποιητικού βαθμού συγκρισιμότητα των δεδομένων μεταξύ χωρών και μεταξύ διαφορετικών χρονικών περιόδων.

Η μεθοδολογία συλλογής και κωδικοποίησης των δεδομένων βασίζεται, από το 2011 και μετά, στους πιο κάτω κανονισμούς της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

α) Κανονισμός (ΕΚ) αριθ. 1338/2008¹ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές στους τομείς της δημόσιας υγείας και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία

β) Εφαρμοστικός Κανονισμός (ΕΕ) αριθ. 328/2011² της Επιτροπής της 5ης Απριλίου 2011 για την εφαρμογή του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1338/2008 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με τις κοινοτικές στατιστικές στους τομείς της δημόσιας υγείας και της υγείας και ασφάλειας στην εργασία, όσον αφορά τις στατιστικές για τις αιτίες θανάτου

Η Έκθεση αυτή για τις αιτίες θανάτου στην Κύπρο ετοιμάστηκε από τη Μονάδα Παρακολούθησης Υγείας του Υπουργείου Υγείας και καλύπτει την περίοδο 2004-2015. Τα δεδομένα για τις αιτίες θανάτου βασίζονται στα πιστοποιητικά θανάτου που συμπληρώνουν οι πιστοποιούντες γιατροί. Το Ιατρικό Πιστοποιητικό Αιτιών Θανάτου είναι επίσημο έγγραφο του κράτους, το οποίο περιέχει στοιχεία ταυτοποίησης του αποβιώσαντος και τις συνθήκες και αιτίες θανάτου. Τα πιστοποιητικά θανάτου συλλέγονται από τις Επαρχιακές Διοικήσεις του Υπουργείου Εσωτερικών και κωδικοποιούνται από τη Μονάδα Παρακολούθησης Υγείας.

Δεδομένα για τις αιτίες θανάτου συλλέγονται επίσης από τις ιατροδικαστικές εκθέσεις, τις εκθέσεις των θανατικών ανακρίσεων, το Μητρώο Θανάτων του Αρχείου Πληθυσμού του Υπουργείου Εσωτερικών, το ΕΚΤΕΠΝ (Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης και Πληροφόρησης για τα Ναρκωτικά), την Αστυνομία Κύπρου, το Τμήμα Επιθεώρησης Εργασίας του Υπουργείου Εργασίας και Κοινωνικών Ασφαλίσεων και τα πιστοποιητικά θανάτου αποβιωσάντων στο εξωτερικό από το Υπουργείο Εξωτερικών.

Ο συνολικός αριθμός των θανάτων που καταγράφονται στο Μητρώο Αιτιών Θανάτου περιλαμβάνει όλους τους θανάτους που συμβαίνουν στην Κύπρο (μόνιμων κατοίκων Κύπρου και επισκεπτών) και θανάτους κατοίκων Κύπρου που συμβαίνουν στο εξωτερικό κατά τη διάρκεια του έτους αναφοράς.

¹ <http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/LexUriServ.do?uri=OJ:L:2008:354:0070:0081:EN:PDF>

² <http://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2011/328/oj>

Βασικές διαπιστώσεις

- Το 2015 καταγράφηκαν 5 988 θάνατοι σε σύγκριση με 5 224 θανάτους το 2004 (αύξηση 14,6 %). Η αύξηση αυτή δεν είναι στατιστικά σημαντική ($p\text{-value} = 0,61708 > 0,05$)
- Ο αριθμός των θανάτων από το 2014 στο 2015 έχει αυξηθεί κατά 8,1 % (από 5 539 θάνατοι το 2014 σε 5 988, το 2015). Η αύξηση αυτή είναι στατιστικά σημαντική ($p\text{-value}=0 < 0,05$)
- Από το 2005 στο 2006 παρουσιάζεται μια ποσοστιαία μείωση (6 %) στον αριθμό των θανάτων και αυτό οφείλεται στον αυξημένο αριθμό θανάτων κατά το 2005 λόγω του αεροπορικού δυστυχήματος στην Ελλάδα³.
- Το 2005 υπήρξε σημαντική αύξηση στους θανάτους από εξωτερικές αιτίες (αύξηση κατά 28,5 % σε σύγκριση με το 2004) λόγω του αεροπορικού δυστυχήματος στην Ελλάδα.
- Το 2015 τα κατά ηλικία σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας, με βάση την κατανομή του Ευρωπαϊκού πληθυσμού (ESMR), για το σύνολο των αιτιών θανάτου, ήταν 996,4 θάνατοι ανά 100 000 πληθυσμό. Για τους άντρες και τις γυναίκες ήταν 1 173,1 και 852,7 θάνατοι ανά 100 000 πληθυσμό αντίστοιχα.
- Οι πέντε κυριότερες αιτίες θανάτου για την περίοδο 2004-2015 ήταν: Ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος (37,6 %), Νεοπλάσματα (21,8 %), Ασθένειες των ενδοκρινών αδένων της θρέψης και μεταβολισμού (7,6 %), Ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος (7,4 %) και Τραύματα και δηλητηριάσεις από εξωτερικές αιτίες (5,8 %). Το υπόλοιπο 19,8 % αντιστοιχεί σε άλλες αιτίες θανάτου (τα ποσοστά αφορούν τον μέσο όρο της περιόδου 2004-2015).

Το 2015⁴:

- Μεταξύ των ασθενειών του κυκλοφορικού (34,8 % του συνόλου των θανάτων), το 22,3 % οφειλόταν σε καρδιοπάθειες, το 6,3 % σε αγγειοεγκεφαλικές ασθένειες και το υπόλοιπο 6,2 % σε άλλες ασθένειες του κυκλοφορικού.
- Μεταξύ των νεοπλασμάτων (23,1 %), το 22,3 % οφειλόταν σε κακοήγη νεοπλάσματα και το υπόλοιπο 0,8 % σε μη κακοήγη νεοπλάσματα.
- Μεταξύ των ασθενειών των ενδοκρινών αδένων (7,5 %), το 6,3 % οφειλόταν σε σακχαρώδη διαβήτη και το υπόλοιπο 1,2 % σε άλλες ασθένειες των ενδοκρινών αδένων της θρέψης και του μεταβολισμού
- Μεταξύ των ασθενειών του αναπνευστικού (9,2 %), το 2,2 % οφειλόταν σε ασθένειες του κατώτερου αναπνευστικού, το 1,2 % σε πνευμονία, το 0,05 % σε γρίπη και το υπόλοιπο 5,7 % σε άλλες ασθένειες του αναπνευστικού.
- Μεταξύ των τραυμάτων και δηλητηριάσεων από εξωτερικές αιτίες (4,8 %), το 3,7 % οφειλόταν σε ατυχήματα, το 0,7 % σε αυτοκτονίες και σκόπιμους αυτοτραυματισμούς, το 0,2 % σε ανθρωποκτονίες και το υπόλοιπο 0,2 % σε άλλες εξωτερικές αιτίες.
- Οι υπόλοιποι θάνατοι (20,6 %) οφείλονται σε όλες τις άλλες κατηγορίες θανάτων.

³ https://el.wikipedia.org/wiki/%CE%A0%CF%84%CF%8E%CF%83%CE%B7_%CF%84%CE%B7%CF%82_%CF%80%CF%84%CE%AE%CF%83%CE%B7%CF%82_522_%CF%84%CF%89%CE%BD_%CE%91%CE%B5%CF%81%CE%BF%CE%B3%CF%81%CE%B1%CE%BC%CE%BC%CF%8E%CE%BD_Helios

⁴ Τα ποσοστά υπολογίζονται με βάση τον συνολικό αριθμό θανάτων για το έτος 2015 (5 988 θάνατοι).

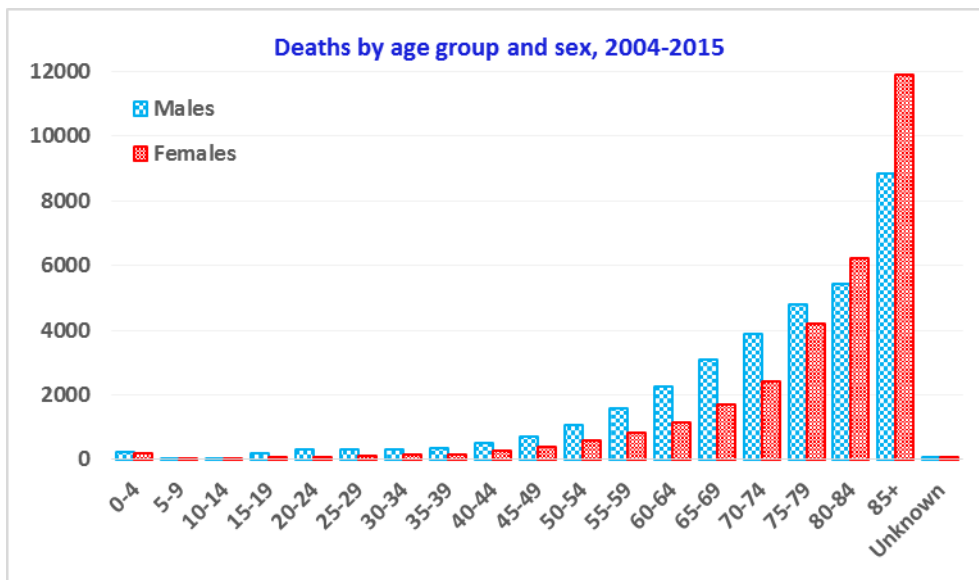
Θάνατοι κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα

Το 2015 καταγράφηκαν 5 887 θάνατοι μόνιμων κατοίκων Κύπρου που συνέβησαν στην Κύπρο ή στο εξωτερικό και 101 θάνατοι μη μόνιμων κατοίκων Κύπρου που συνέβησαν στις ελεγχόμενες από την Κυπριακή Δημοκρατία Περιοχές. Συνολικά για το 2015 καταγράφηκαν 5 988 θάνατοι. Για τους άντρες ο αριθμός είναι 3 138 και για τις γυναίκες 2 850 (52,4 % και 47,6 % αντίστοιχα του συνολικού αριθμού θανάτων).

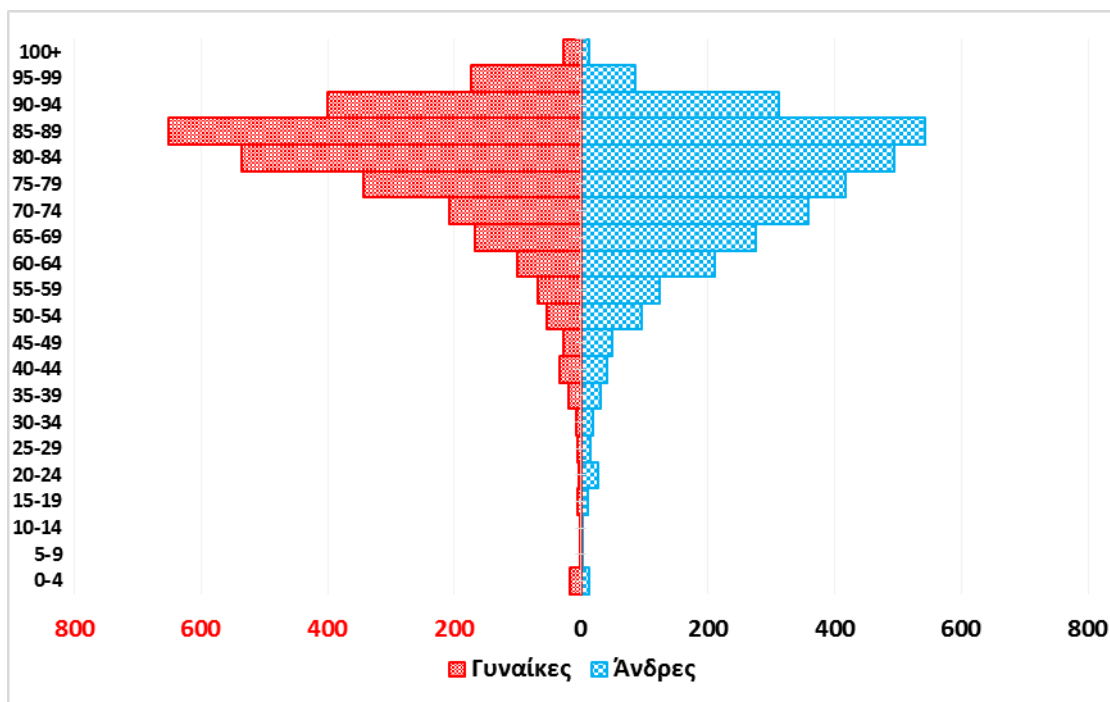
Πίνακας 1: Θάνατοι κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα, 2004-2015

Ηλικιακή Ομάδα	Άνδρες	Γυναίκες	Σύνολο
0-4	229	177	406
5-9	39	33	72
10-14	50	27	77
15-19	186	57	243
20-24	328	81	409
25-29	316	106	422
30-34	317	139	456
35-39	347	162	509
40-44	492	282	774
45-49	701	373	1074
50-54	1072	581	1653
55-59	1583	820	2403
60-64	2254	1134	3388
65-69	3085	1686	4771
70-74	3888	2432	6320
75-79	4788	4192	8980
80-84	5439	6226	11665
85-89	4923	6302	11225
90-94	2857	3893	6750
95-99	917	1436	2353
100+	128	247	375
Άγνωστη	86	62	148
Σύνολο	34025	30448	64473

Διάγραμμα 1: Αριθμός θανάτων κατά φύλο και ηλικιακή ομάδα, 2004-2015

Διάγραμμα 2: Πυραμίδα ηλικιακής κατανομής θανάτων κατά φύλο, 2015

Οι γυναίκες παρουσιάζονται με μικρότερο αριθμό θανάτων σε σύγκριση με τους άντρες μέχρι και την ηλικία των 79 χρονών. Από την ηλικία των 80 και άνω οι γυναίκες παρουσιάζονται με μεγαλύτερο αριθμό θανάτων. Αυτό συνάδει με το γεγονός ότι η προσδοκώμενη διάρκεια ζωής είναι μεγαλύτερη για τις γυναίκες σε σχέση με τους άντρες.

Με βάση τα πρόσφατα διαθέσιμα στοιχεία που υπάρχουν, η προσδοκώμενη διάρκεια ζωής κατά τη γέννηση για το έτος 2015 υπολογίστηκε σε 79,8 έτη για τους άντρες και 83,5 για τις γυναίκες (Πηγή: Δημογραφική Έκθεση 2015, Στατιστική Υπηρεσία).

Προσδοκώμενη Διάρκεια Ζωής κατά τη Γέννηση

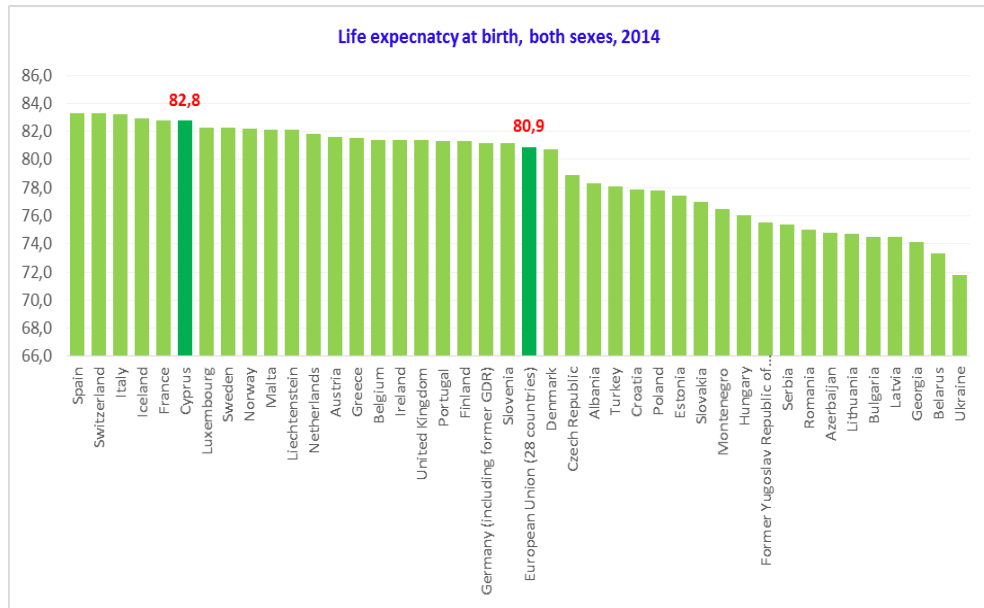
Πίνακας 2: Προσδοκώμενη διάρκεια ζωής κατά τη γέννηση, κατά φύλο, 2014 (Eurostat)

Country	Total	Males	Females
Spain	83,3	80,4	86,2
Switzerland	83,3	81,1	85,4
Italy	83,2	80,7	85,6
Iceland	82,9	81,3	84,5
France	82,8	79,5	86,0
Cyprus	82,8	80,9	84,7
Luxembourg	82,3	79,4	85,2
Sweden	82,3	80,4	84,2
Norway	82,2	80,1	84,2
Malta	82,1	79,8	84,2
Liechtenstein	82,1	81,0	83,2
Netherlands	81,8	80,0	83,5
Austria	81,6	79,1	84,0
Greece	81,5	78,9	84,1
Belgium	81,4	78,8	83,9
Ireland	81,4	79,3	83,5
United Kingdom	81,4	79,5	83,2
Portugal	81,3	78,0	84,4
Finland	81,3	78,4	84,1
Germany (including former GDR)	81,2	78,7	83,6
Slovenia	81,2	78,2	84,1
EU28	80,9	78,1	83,6
Denmark	80,7	78,7	82,8
Czech Republic	78,9	75,8	82,0
Albania	78,3	76,4	80,3
Turkey	78,1	75,4	80,9
Croatia	77,9	74,7	81,0
Poland	77,8	73,7	81,7
Estonia	77,4	72,4	81,9
Slovakia	77,0	73,3	80,5
Montenegro	76,5	74,1	78,9
Hungary	76,0	72,3	79,4
Former Yugoslav Republic of Macedonia	75,5	73,5	77,5
Serbia	75,4	72,8	78,0
Romania	75,0	71,4	78,7
Azerbaijan	74,8	72,2	77,3
Lithuania	74,7	69,2	80,1
Bulgaria	74,5	71,1	78,0
Latvia	74,5	69,1	79,4
Georgia	74,1	69,9	78,2
Belarus	73,3	67,8	78,6
Ukraine	71,8	66,6	76,7

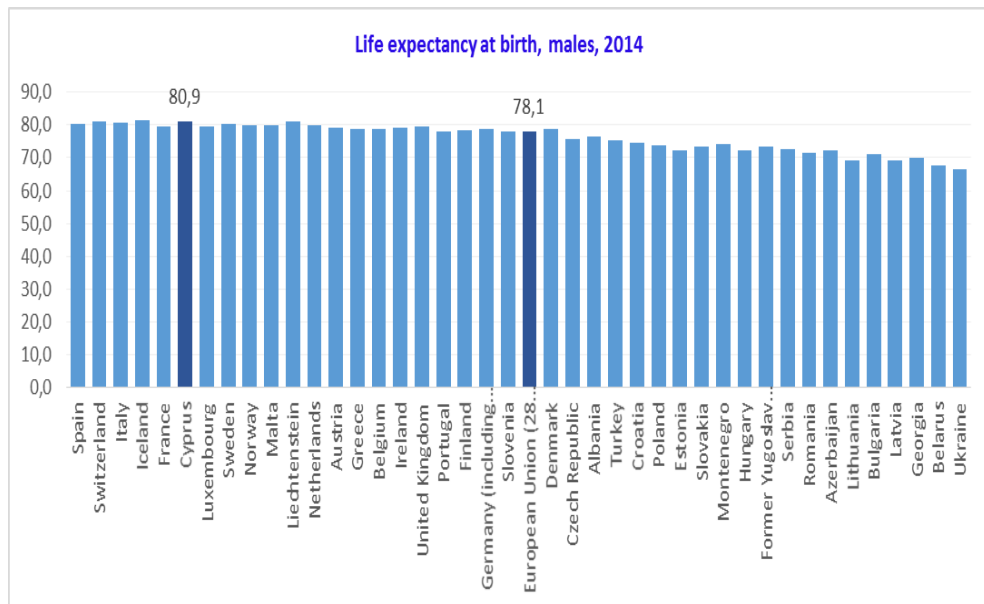
Η προσδοκώμενη διάρκεια ζωής κατά τη γέννηση είναι ένα μέσος αριθμός ετών, που αναμένεται να ζήσει ένας αριθμός ατόμων που γεννήθηκαν το ίδιο έτος, αν η θνησιμότητα σε κάθε ηλικία παραμένει σταθερή στο μέλλον.

Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat για το έτος 2014, η Κύπρος συγκαταλέγεται στις χώρες με τα ψηλότερα προσδόκιμα επιβίωσης κατά τη γέννηση. Το ολικό προσδόκιμο επιβίωσης είναι 82,8 έτη και είναι ψηλότερο από το μέσο όρο των 28 χωρών μελών της ΕΕ (80,9 έτη). Τα ίδια δεδομένα παρουσιάζονται στην ανάλυση των δύο φύλων όπου για τους άντρες στην Κύπρο η προσδοκώμενη διάρκεια ζωής είναι 80,9 και για τις γυναίκες 84,7 (ΕΕ28: Άντρες = 78,1 και Γυναίκες = 83,6).

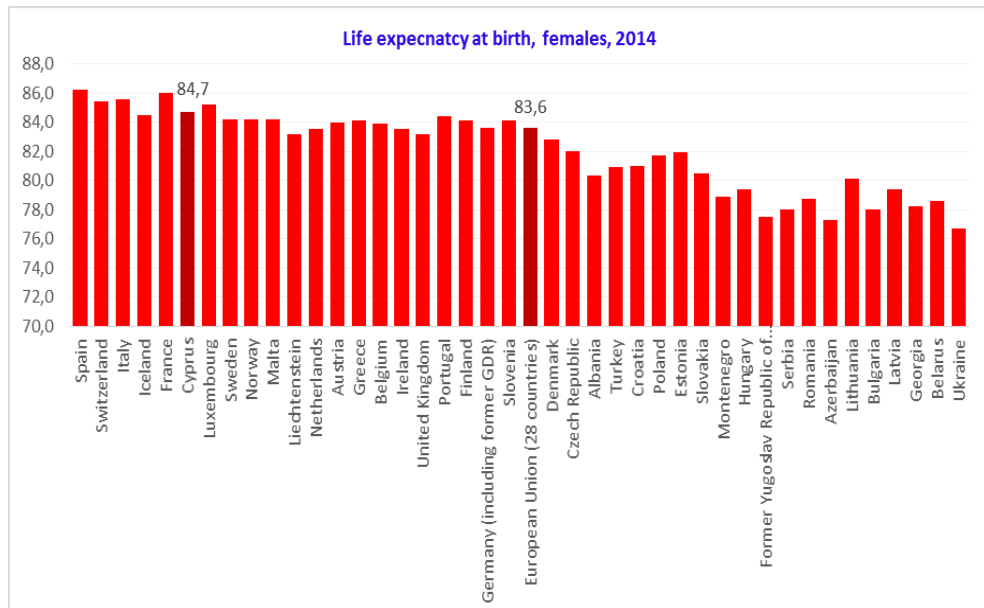
Διάγραμμα 3: Προσδοκώμενη διάρκεια ζωής κατά τη γέννηση, Ολικό, 2014 (Eurostat)

Διάγραμμα 4: Προσδοκώμενη Διάρκεια Ζωής κατά τη Γέννηση, Άντρες, 2014

Διάγραμμα 5: Προσδοκώμενη Διάρκεια Ζωής κατά τη Γέννηση, Γυναίκες, 2014

Διάρκεια Υγιούς Ζωής κατά τη Γέννηση

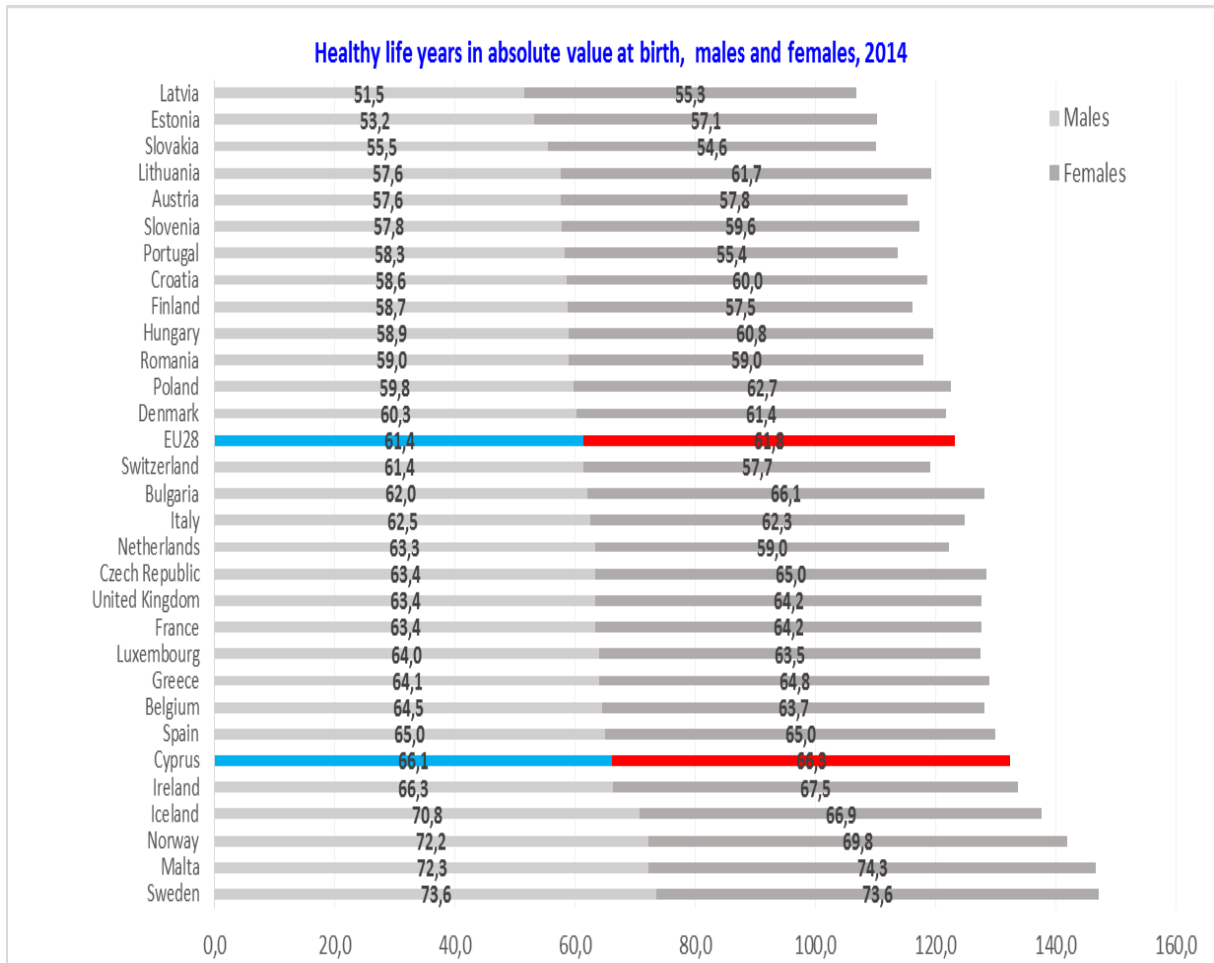
Ο δείκτης της **Διάρκειας Υγιούς Ζωής κατά τη γέννηση** (Healthy Life Years - HLY) μετρά τον αριθμό των ετών που αναμένεται να ζήσει ένα άτομο σε υγιή κατάσταση, χωρίς κάποια ανικανότητα. Είναι ένας δείκτης προσδόκιμου υγείας που συνδυάζει πληροφορίες για τη θνησιμότητα και τη νοσηρότητα. Επίσης ονομάζεται και προσδόκιμο επιβίωσης χωρίς ανικανότητες (Disability-Free Life Expectancy - DFLE).

Η Διάρκεια Υγιούς Ζωής κατά τη γέννηση στην Κύπρο το έτος 2014 είναι 66,1 για τους άντρες και 66,3 για τις γυναίκες. Τα νούμερα αυτά είναι μεγαλύτερα από το μέσο όρο της Ευρωπαϊκής Ένωσης των 28 χωρών-μελών, όπου για τους άντρες είναι 61,4 και για τις γυναίκες 61,8.

Πίνακας 3: Διάρκεια Υγιούς Ζωής κατά τη Γέννηση, Άντρες και Γυναίκες, 2014 (Eurostat)

Country	Males	Females
Sweden	73,6	73,6
Malta	72,3	74,3
Norway	72,2	69,8
Iceland	70,8	66,9
Ireland	66,3	67,5
Cyprus	66,1	66,3
Spain	65,0	65,0
Belgium	64,5	63,7
Greece	64,1	64,8
Luxembourg	64,0	63,5
France	63,4	64,2
United Kingdom	63,4	64,2
Czech Republic	63,4	65,0
Netherlands	63,3	59,0
Italy	62,5	62,3
Bulgaria	62,0	66,1
Switzerland	61,4	57,7
EU28	61,4	61,8
Denmark	60,3	61,4
Poland	59,8	62,7
Romania	59,0	59,0
Hungary	58,9	60,8
Finland	58,7	57,5
Croatia	58,6	60,0
Portugal	58,3	55,4
Slovenia	57,8	59,6
Austria	57,6	57,8
Lithuania	57,6	61,7
Slovakia	55,5	54,6
Estonia	53,2	57,1
Latvia	51,5	55,3

Διάγραμμα 6: Διάρκεια Υγιούς Ζωής κατά τη Γέννηση, Άντρες και Γυναίκες, 2014 (Eurostat)

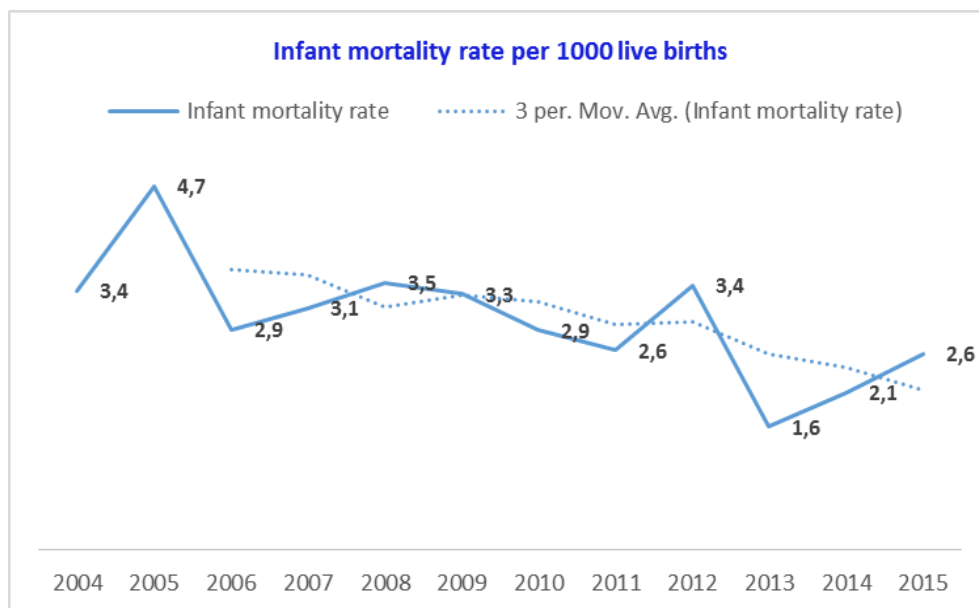
Ποσοστά βρεφικής θνησιμότητας

Το ποσοστό βρεφικής θνησιμότητας⁵ για το 2015 ήταν 2,6 θάνατοι ανά 1000 ζωντανές γεννήσεις (Πηγή: Αρχείο Αιτιών Θανάτου, Μονάδα Παρακολούθησης Υγείας⁶).

Πίνακας 4: Ποσοστό βρεφικής θνησιμότητας, 2004-2015, (Αρχείο Αιτιών Θανάτων Μονάδα Παρακολούθησης Υγείας)

Year	Live births ⁷	Infant deaths	Infant mortality rate
2004	8 309	28	3,4
2005	8 243	39	4,7
2006	8 731	25	2,9
2007	8 575	27	3,1
2008	9 205	32	3,5
2009	9 608	32	3,3
2010	9 801	28	2,9
2011	9 622	25	2,6
2012	10 161	35	3,4
2013	9 341	15	1,6
2014	9 258	19	2,1
2015	9 170	24	2,6

Διάγραμμα 7: Ποσοστό βρεφικής θνησιμότητας κατά την περίοδο 2004-2015

⁵ Το ποσοστό βρεφικής θνησιμότητας είναι ο αριθμός των θανάτων βρεφών ηλικίας κάτω του ενός έτους για κάθε 1 000 ζωντανές γεννήσεις του ίδιου χρόνου.

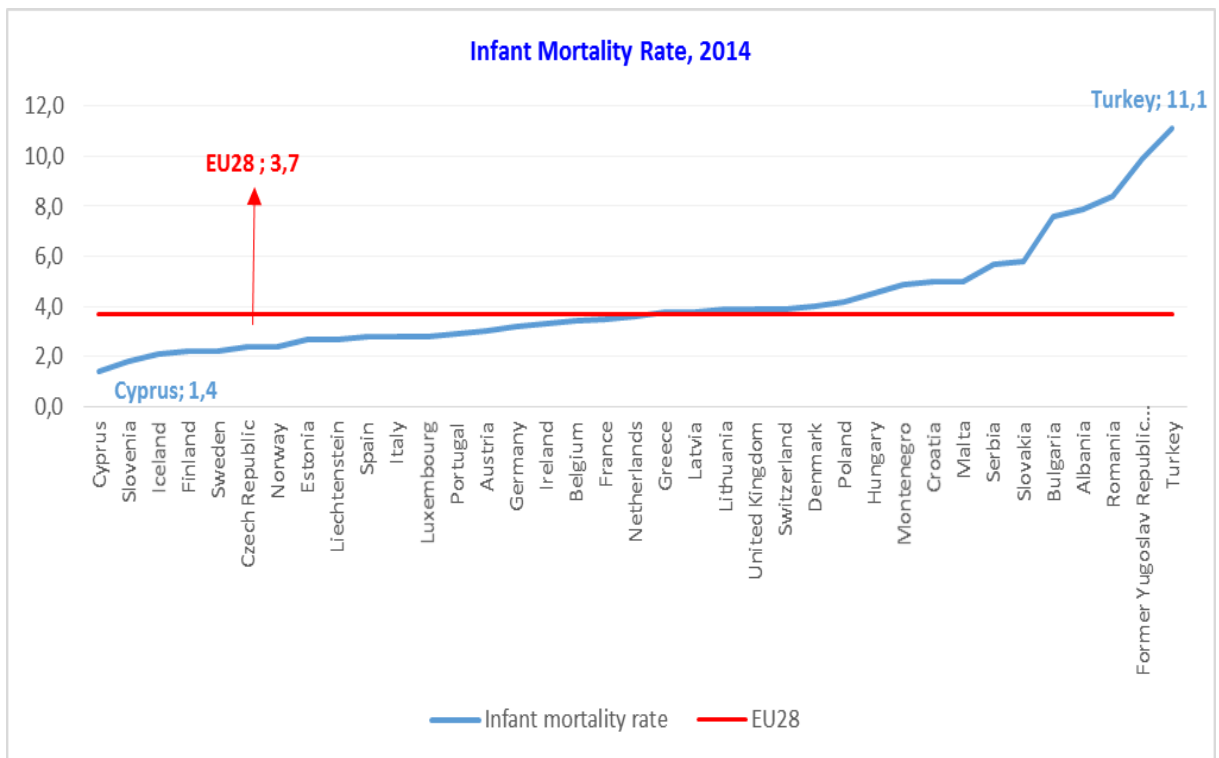
⁶ Το ποσοστό βρεφικής θνησιμότητας για το έτος 2015, με βάση τα στοιχεία που δημοσίευσε η Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου, είναι 2,7 θάνατοι παιδιών κάτω του ενός έτους ανά 1 000 ζωντανές γεννήσεις (Πηγή: Δημογραφική Έκθεση 2015). Ο λόγος που το ποσοστό βρεφικής θνησιμότητας παρουσιάζεται με διαφορετικό νούμερο έγκειται στη διαφορετική χρονική περίοδο επεξεργασίας των δεδομένων θνησιμότητας από τη Μονάδα Παρακολούθησης Υγείας και την Στατιστική Υπηρεσία Κύπρου.

⁷ Πηγή των δεδομένων για τις ζωντανές γεννήσεις είναι η Δημογραφική Έκθεση 2015 της Στατιστικής Υπηρεσίας. Τα δεδομένα των γεννήσεων ενδέχεται να διαφέρουν από τα δεδομένα που δημοσιεύει η Μονάδα Παρακολούθησης Υγείας λόγω της διαφορετικής χρονικής περιόδου επεξεργασίας των δεδομένων.

Πίνακας 5: Ποσοστό Βρεφικής Θνησιμότητας, 2014 (Eurostat)

Country	Infant mortality rate
Cyprus	1,4
Slovenia	1,8
Iceland	2,1
Finland	2,2
Sweden	2,2
Czech Republic	2,4
Norway	2,4
Estonia	2,7
Liechtenstein	2,7
Spain	2,8
Italy	2,8
Luxembourg	2,8
Portugal	2,9
Austria	3,0
Germany	3,2
Ireland	3,3
Belgium	3,4
France	3,5
Netherlands	3,6
EU28	3,7
Greece	3,8
Latvia	3,8
Lithuania	3,9
United Kingdom	3,9
Switzerland	3,9
Denmark	4,0
Poland	4,2
Hungary	4,5
Montenegro	4,9
Croatia	5,0
Malta	5,0
Serbia	5,7
Slovakia	5,8
Bulgaria	7,6
Albania	7,9
Romania	8,4
Former Yugoslav Republic of Macedonia	9,9
Turkey	11,1

Διάγραμμα 8: Ποσοστό Βρεφικής Θνησιμότητας, 2014 (Eurostat)

Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα στοιχεία της Eurostat για το έτος 2014, η Κύπρος συγκαταλέγεται στις χώρες με το χαμηλότερο ποσοστό βρεφικής θνησιμότητας με 1,4 θανάτους ανά 1000 ζωντανές γεννήσεις, πολύ χαμηλότερο από τον μέσο όρο των ΕΕ28 (3,7 θανάτους ανά 1000 ζωντανές γεννήσεις).

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν και τα ποσοστά πρώιμης (0-6 ημερών), όψιμης (7-27 ημερών) και μετανεογνικής θνησιμότητας (28-365 ημερών).

Πιο αναλυτικά, οι πρώιμοι νεογνικοί θάνατοι παρουσιάζουν αυξομειώσεις με ιδιαίτερο ενδιαφέρον την απότομη αύξηση του αριθμού των θανάτων πρώιμων νεογνών (0-6 ημερών) από το 2011 στο 2012 (η αύξηση αυτή δεν είναι στατιστικά σημαντική, $p\text{-value}=0,101 < 0,05$) και ακολούθως η απότομη μείωση (η μεγαλύτερη μείωση κατά τη διάρκεια της δωδεκαετίας 2004-2015), όπου από τους 24 θανάτους πρώιμων νεογνών που καταγράφηκαν το 2012 φτάσαμε στους 5 κατά το 2013. Η μείωση αυτή είναι στατιστικά σημαντική σε επίπεδο σημαντικότητας 5%, $p\text{-value} = 0,00047 < 0,05$).

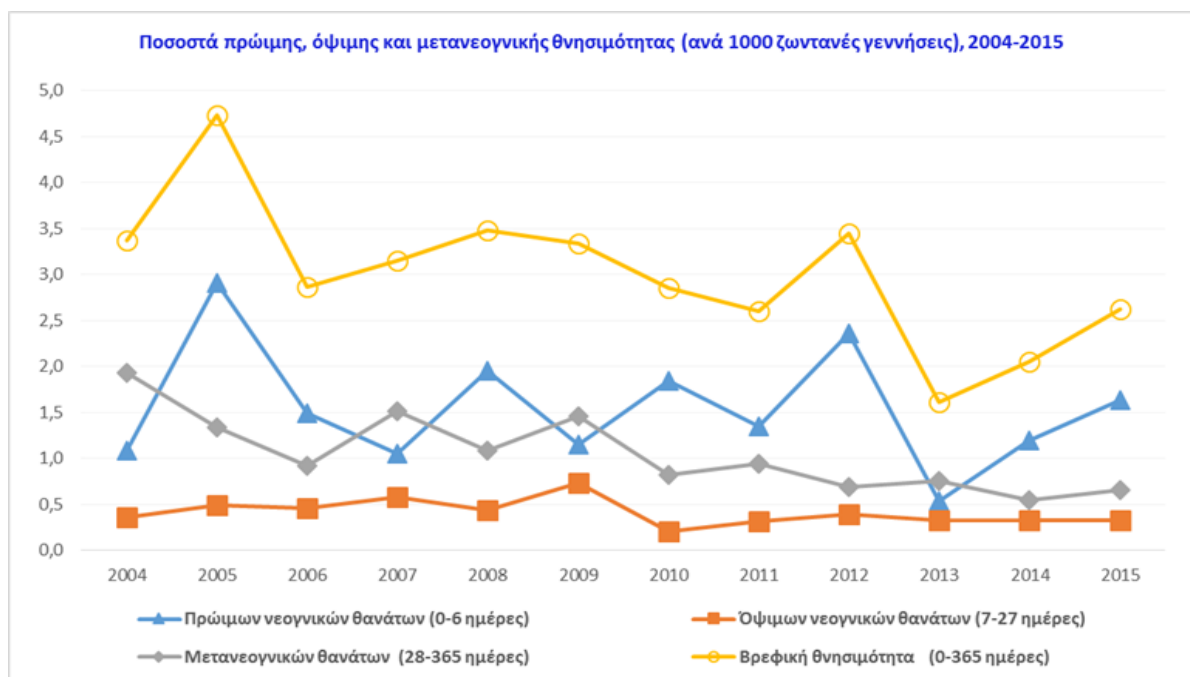
Οι όψιμοι νεογνικοί θάνατοι (7-27 ημερών) παρουσιάζονται επίσης με αυξομειώσεις, με την πιο εμφανή την μείωση των θανάτων που καταγράφηκαν από το 2009 στο 2010. Η μείωση αυτή είναι στατιστικά σημαντική ($p\text{-value}=0,04457 < 0,05$).

Οι μετανεογνικοί θάνατοι (28-365 ημέρες) παρουσιάζονται με φθίνουσα τάση κατά την τελευταία δωδεκαετία.

Πίνακας 6: Ποσοστά πρώιμης, όψιμης και μετανεογνικής θνησιμότητας (ανά 1 000 ζωντανές γεννήσεις), 2004-2015

Ποσοστό θνησιμότητας / Έτος	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Πρώιμων νεογνικών θανάτων	1,1	2,9	1,5	1,0	2,0	1,1	1,8	1,4	2,4	0,5	1,2	1,6
Όψιμων νεογνικών θανάτων	0,4	0,5	0,5	0,6	0,4	0,7	0,2	0,3	0,4	0,3	0,3	0,3
Μετανεογνικών θανάτων	1,9	1,3	0,9	1,5	1,1	1,5	0,8	0,9	0,7	0,7	0,5	0,7
Βρεφική θνησιμότητα	3,4	4,7	2,9	3,1	3,5	3,3	2,9	2,6	3,4	1,6	2,1	2,6

Διάγραμμα 9: Ποσοστά πρώιμης, όψιμης και μετανεογνικής θνησιμότητας (ανά 1 000 ζωντανές γεννήσεις), 2004-2015

Πίνακας 7: Κατανομή Αιτιών Θανάτου για το έτος 2015, κατά φύλο (Eurostat Shortlist, May 2012)

N	Disease or external cause	Males	Females	Total⁸
1	Infectious and parasitic diseases	72	74	146
1.1	Tuberculosis	1	1	2
1.2	AIDS (HIV-disease)	4	0	4
1.3	Viral hepatitis	4	1	5
1.4	Other infectious and parasitic diseases	63	72	135
2	Neoplasms	791	592	1 383
2.1	Malignant neoplasms	769	566	1 335
2.1.1	Malignant neoplasm of lip, oral cavity, pharynx	12	5	17
2.1.2	Malignant neoplasm of esophagus	6	1	7
2.1.3	Malignant neoplasm of stomach	43	18	61
2.1.4	Malignant neoplasm of colon, rectum and anus	61	54	115
2.1.5	Malignant neoplasm of liver and intrahepatic bile ducts	34	17	51
2.1.6	Malignant neoplasm of pancreas	50	35	85
2.1.7	Malignant neoplasm of larynx	15	0	15
2.1.8	Malignant neoplasm of trachea, bronchus, lung	183	53	236
2.1.9	Malignant melanoma of skin	7	7	14
2.1.10	Malignant neoplasm of breast	1	113	114
2.1.11	Malignant neoplasm of cervix uteri	–	14	14
2.1.12	Malignant neoplasm of other/unspecified parts of uterus	–	28	28
2.1.13	Malignant neoplasm of ovary	–	36	36
2.1.14	Malignant neoplasm of prostate	100	–	100
2.1.15	Malignant neoplasm of kidney	13	5	18
2.1.16	Malignant neoplasm of bladder	46	8	54
2.1.17	Malignant neoplasm of brain and central nervous system	33	16	49
2.1.18	Malignant neoplasm of thyroid	3	6	9
2.1.19	Hodgkin disease and lymphomas	25	22	47
2.1.20	Leukaemia	40	34	74
2.1.21	Other malignant neoplasm of lymphoid and haematopoietic tissue	6	19	25
2.1.22	Other malignant neoplasms	91	75	166
2.2	Non-malignant neoplasms (benign and uncertain)	22	26	48
3	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism	17	16	33
4	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	219	232	451
4.1	Diabetes mellitus	186	189	375
4.2	Other endocrine, nutritional and metabolic diseases	33	43	76
5	Mental and behavioural disorders	51	100	151
5.1	Dementia	46	96	142
5.2	Alcohol abuse (including alcoholic psychosis)	3	2	5
5.4	Other mental and behavioural disorders	2	2	4
6	Diseases of the nervous system and the sense organs	106	128	234
6.1	Parkinson's disease	16	15	31
6.2	Alzheimer's disease	49	75	124
6.3	Other diseases of the nervous system and the sense organs	41	38	79

⁸ Ο συνολικός αριθμός θανάτων περιλαμβάνει όλους τους θανάτους που συνέβησαν στην Κύπρο (κατοίκων Κύπρου και Εξωτερικού) και θανάτους κατοίκων Κύπρου που συνέβησαν στο εξωτερικό.

7	Diseases of the circulatory system	1 058	1 025	2 083
7.1	Ischaemic heart diseases	426	243	669
7.1.1	Acute myocardial infarction	227	113	340
7.1.2	Other ischaemic heart diseases	199	130	329
7.2	Other heart diseases	292	372	664
7.3	Cerebrovascular diseases	170	206	376
7.4	Other diseases of the circulatory system	170	204	374
8	Diseases of the respiratory system	313	237	550
8.1	Influenza	3	0	3
8.2	Pneumonia	31	39	70
8.3	Chronic lower respiratory diseases	94	40	134
8.3.1	Asthma	2	8	10
8.3.2	Other chronic lower respiratory diseases	92	32	124
8.4	Other diseases of the respiratory system	185	158	343
9	Diseases of the digestive system	100	94	194
9.1	Ulcer of stomach, duodenum and jejunum	2	4	6
9.2	Chronic liver disease	34	9	43
9.3	Other diseases of the digestive system	64	81	145
10	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	8	13	21
11	Diseases of the musculoskeletal system/connective tissue	10	18	28
11.1	Rheumatoid arthritis and osteoarthritis	4	6	10
11.2	Other diseases of the musculoskeletal syst/connect tissue	6	12	18
12	Diseases of the genitourinary system	114	103	217
12.1	Diseases of kidney and ureter	68	58	126
12.2	Other diseases of the genitourinary system	46	45	91
13	Complications of pregnancy, childbirth and puerperium	–	0	0
14	Certain conditions originating in the perinatal period	9	9	18
15	Congenital malformations and chromosomal abnormalities	7	8	15
16	Symptoms, signs, abnormal findings, ill-defined causes	79	100	179
16.1	Sudden infant death syndrome	0	0	0
16.2	Unknown and unspecified causes	22	19	41
16.3	Other symptoms, signs, ill-defined causes	57	81	138
17	External causes of morbidity and mortality	184	101	285
17.1	Accidents	138	85	223
17.1.1	Transport accidents	49	26	75
17.1.2	Accidental falls	16	6	22
17.1.3	Drowning and accidental submersion	9	3	12
17.1.4	Accidental poisoning	11	1	12
17.1.5	Other accidents	53	49	102
17.2	Suicide and intentional self-harm	31	9	40
17.3	Homicide, assault	10	3	13
17.4	Events of undetermined intent	0	0	0
17.5	Other external causes of injury and poisoning	5	4	9
		3 138	2 850	5 988

Πίνακας 8: Κατανομή Αιτιών Θανάτου κατά αιτία θανάτου και μόνιμη διεύθυνση 2015, (Eurostat Shortlist, May 2012)

N	Disease or external cause	Residents of Cyprus	Non Residents of Cyprus	Total
1	Infectious and parasitic diseases	146	0	146
1.1	Tuberculosis	2	0	2
1.2	AIDS (HIV-disease)	4	0	4
1.3	Viral hepatitis	5	0	5
1.4	Other infectious and parasitic diseases	135	0	135
2	Neoplasms	1372	11	1383
2.1	Malignant neoplasms	1325	10	1335
2.1.1	Malignant neoplasm of lip, oral cavity, pharynx	17	0	17
2.1.2	Malignant neoplasm of esophagus	7	0	7
2.1.3	Malignant neoplasm of stomach	60	1	61
2.1.4	Malignant neoplasm of colon, rectum and anus	115	0	115
2.1.5	Malignant neoplasm of liver and intrahepatic bile ducts	50	1	51
2.1.6	Malignant neoplasm of pancreas	83	2	85
2.1.7	Malignant neoplasm of larynx	15	0	15
2.1.8	Malignant neoplasm of trachea, bronchus, lung	235	1	236
2.1.9	Malignant melanoma of skin	14	0	14
2.1.10	Malignant neoplasm of breast	112	2	114
2.1.11	Malignant neoplasm of cervix uteri	14	0	14
2.1.12	Malignant neoplasm of other/unspecified parts of uterus	28	0	28
2.1.13	Malignant neoplasm of ovary	36	0	36
2.1.14	Malignant neoplasm of prostate	100	0	100
2.1.15	Malignant neoplasm of kidney	18	0	18
2.1.16	Malignant neoplasm of bladder	53	1	54
2.1.17	Malignant neoplasm of brain and central nervous system	49	0	49
2.1.18	Malignant neoplasm of thyroid	9	0	9
2.1.19	Hodgkin disease and lymphomas	46	1	47
2.1.20	Leukaemia	73	1	74
2.1.21	Other malignant neoplasm of lymphoid and haematopoietic tissue	25	0	25
2.1.22	Other malignant neoplasms	166	0	166
2.2	Non-malignant neoplasms (benign and uncertain)	47	1	48
3	Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism	33	0	33
4	Endocrine, nutritional and metabolic diseases	449	2	451
4.1	Diabetes mellitus	373	2	375
4.2	Other endocrine, nutritional and metabolic diseases	76	0	76
5	Mental and behavioural disorders	151	0	151
5.1	Dementia	142	0	142
5.2	Alcohol abuse (including alcoholic psychosis)	5	0	5
5.4	Other mental and behavioural disorders	4	0	4
6	Diseases of the nervous system and the sense organs	233	1	234
6.1	Parkinson's disease	31	0	31
6.2	Alzheimer's disease	124	0	124
6.3	Other diseases of the nervous system and the sense organs	78	1	79
7	Diseases of the circulatory system	2030	53	2083
7.1	Ischaemic heart diseases	638	31	669
7.1.1	Acute myocardial infarction	312	28	340
7.1.2	Other ischaemic heart diseases	326	3	329
7.2	Other heart diseases	652	12	664
7.3	Cerebrovascular diseases	370	6	376

7.4	Other diseases of the circulatory system	370	4	374
8	Diseases of the respiratory system	541	9	550
8.1	Influenza	3	0	3
8.2	Pneumonia	68	2	70
8.3	Chronic lower respiratory diseases	129	5	134
8.3.1	Asthma	9	1	10
8.3.2	Other chronic lower respiratory diseases	120	4	124
8.4	Other diseases of the respiratory system	341	2	343
9	Diseases of the digestive system	191	3	194
9.1	Ulcer of stomach, duodenum and jejunum	6	0	6
9.2	Chronic liver disease	41	2	43
9.3	Other diseases of the digestive system	144	1	145
10	Diseases of the skin and subcutaneous tissue	21	0	21
11	Diseases of the musculoskeletal system/connective tissue	27	1	28
11.1	Rheumatoid arthritis and osteoarthritis	10	0	10
11.2	Other diseases of the musculoskeletal syst/connect tissue	17	1	18
12	Diseases of the genitourinary system	217	0	217
12.1	Diseases of kidney and ureter	126	0	126
12.2	Other diseases of the genitourinary system	91	0	91
13	Complications of pregnancy, childbirth and puerperium	0	0	0
14	Certain conditions originating in the perinatal period	18	0	18
15	Congenital malformations and chromosomal abnormalities	15	0	15
16	Symptoms, signs, abnormal findings, ill-defined causes	175	4	179
16.1	Sudden infant death syndrome	0	0	0
16.2	Unknown and unspecified causes	40	1	41
16.3	Other symptoms, signs, ill-defined causes	135	3	138
17	External causes of morbidity and mortality	268	17	285
17.1	Accidents	207	15	223
17.1.1	Transport accidents	66	9	75
17.1.2	Accidental falls	20	2	22
17.1.3	Drowning and accidental submersion	8	4	12
17.1.4	Accidental poisoning	12	0	12
17.1.5	Other accidents	101	1	102
17.2	Suicide and intentional self-harm	39	1	40
17.3	Homicide, assault	13	0	13
17.4	Events of undetermined intent	0	0	0
17.5	Other external causes of injury and poisoning	9	0	9
		5887	101	5988

Αιτίες Θανάτου κατά ηλικιακή ομάδα 2004-2015

Ηλικίες 0-14 ετών

Κατά την περίοδο 2004-2015 συνέβησαν 555 θάνατοι παιδιών κατά τη βρεφική μέχρι και την ηλικία των 14 ετών. Τα αγόρια ήσαν 318 (57 %) ενώ τα κορίτσια 237 (43 %).

Οι κυριότερες αιτίες στην ομάδα αυτή είναι εκείνες που σχετίζονται με την περιγεννητική περίοδο (202, 36 %), οι εξωτερικές αιτίες (77, 14 %), οι συγγενείς δυσμορφίες και χρωματοσωμικές ανωμαλίες (73, 13 %), τα νεοπλάσματα (51, 9 %) και οι ασθένειες του νευρικού συστήματος και αισθητηρίων οργάνων (28, 5 %). Οι υπόλοιποι 124 θάνατοι (22 %) οφείλονταν σε άλλες κατηγορίες ασθενειών.

Περιγεννητικής περιόδου

Οι 124 (61 %) θάνατοι αφορούν αγόρια και οι 78 (39 %) κορίτσια.

Εξωτερικές αιτίες

Το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν τα ατυχήματα (72, 94 %). Αναλύοντας τα ατυχήματα, παρατηρούμε ότι 43 θάνατοι (60 %) οφείλονται σε μεταφορικά ατυχήματα και 12 θάνατοι (17 %) οφείλονται σε πνιγμό. Οι υπόλοιποι 17 θάνατοι (23 %) οφείλονται σε άλλες κατηγορίες ατυχημάτων.

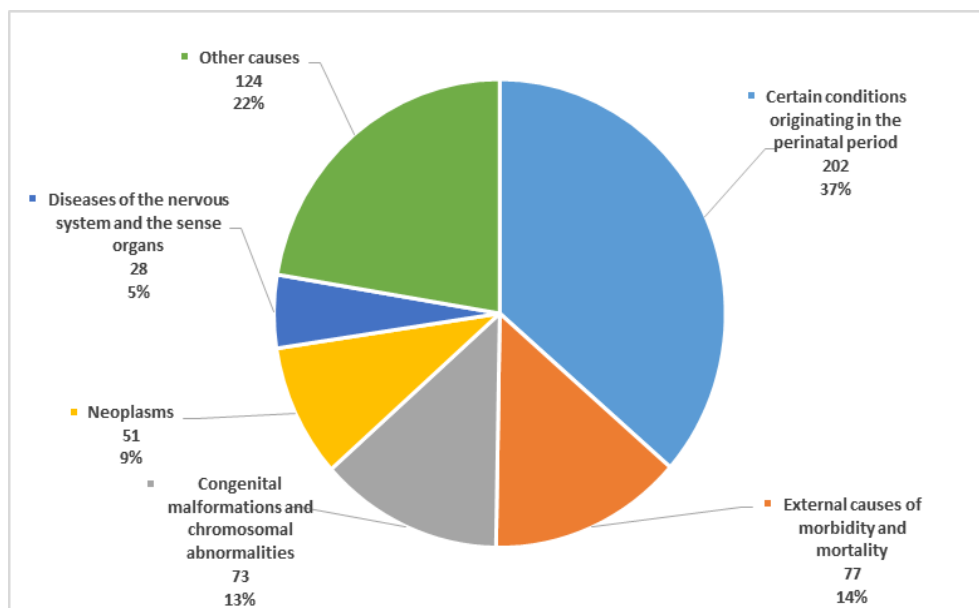
Συγγενείς δυσμορφίες και χρωμοσωμικές ανωμαλίες

41 θάνατοι (56 %) αφορούν αγόρια και 32 θάνατοι (44 %) κορίτσια.

Νεοπλάσματα

Η αναλογία κακοήθων νεοπλασμάτων προς ενδοεπιθηλιακούς καρκίνους είναι 4 : 1. Πιο αναλυτικά, από τους 41 κακοήθους καρκίνους, οι 15 θάνατοι (37 %) οφείλονται σε λευχαιμία και οι υπόλοιποι 26 (63 %) σε άλλες κατηγορίες κακοήθων νεοπλασμάτων.

Διάγραμμα 10: Θάνατοι παιδιών ηλικίας 0-14 ετών κατά κατηγορία αιτιών θανάτου για την περίοδο 2004-2015

Ηλικίες 15-34 ετών

Κατά την περίοδο 2004-2015 συνέβησαν 1 530 θάνατοι (δηλαδή 2,4 % όλων των θανάτων της περιόδου 2004-2015) σε άτομα ηλικίας από 15 έως 34 ετών. Οι άνδρες ήσαν 1 147 (75 %) και οι γυναίκες 383 (25 %).

Οι κυριότερες αιτίες θανάτου είναι οι εξωτερικές αιτίες (954, 62 %), τα νεοπλάσματα (169, 11%) και οι ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος (139, 9 %). Ακολουθούν οι ασθένειες του νευρικού συστήματος (52, 3 %) και οι ασθένειες του πεπτικού συστήματος (22, 1 %).

Εξωτερικές αιτίες

Οι άνδρες ήσαν 790, (83 %) και οι γυναίκες 164, (17 %). Το μεγαλύτερο ποσοστό καταλαμβάνουν τα ατυχήματα 733 θάνατοι (77 %). Αναλύοντας τα ατυχήματα βλέπουμε ότι τα μεταφορικά ατυχήματα, 528 θάνατοι (72 %) καταλαμβάνουν την πρώτη αιτία θανατηφόρων ατυχημάτων, εκ των οποίων οι 440 ήσαν άντρες (83%) και οι 88 θάνατοι ήσαν γυναίκες (17 %). Οι αυτοκτονίες είναι η δεύτερη αιτία θανάτων από εξωτερικές αιτίες, με 130 θανάτους (14 %), ακολουθούμενες από τους φόνους, 64 θάνατοι (7 %). Οι υπόλοιποι 27 θάνατοι (3 %) οφείλονται σε άλλες κατηγορίες θανατηφόρων ατυχημάτων.

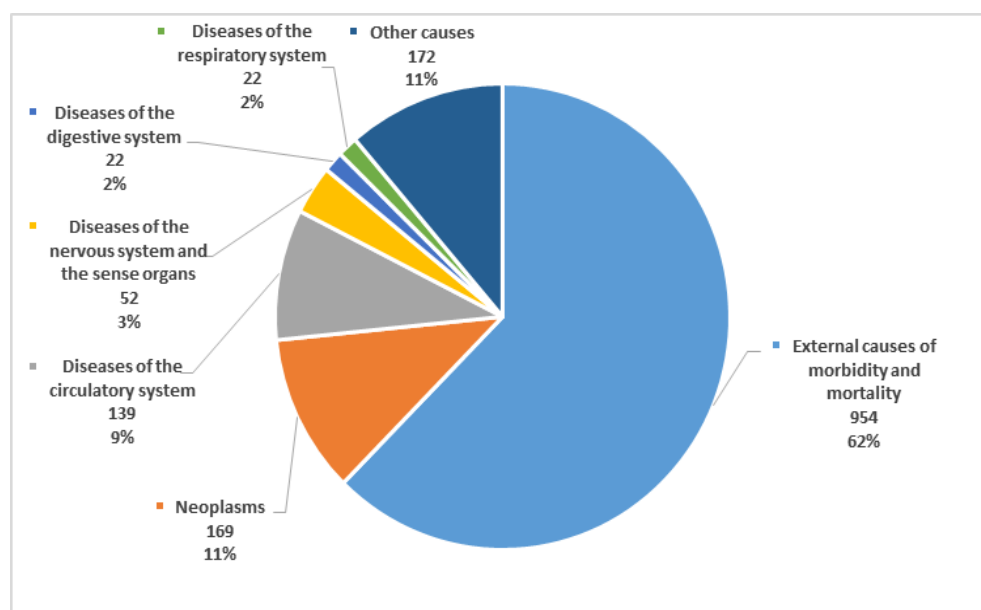
Νεοπλάσματα

Το μεγαλύτερο ποσοστό αφορά τα κακοήγη νεοπλάσματα, 160 θάνατοι (95 %). Είχαμε 19 θανάτους (12 %) από λευχαιμία, 18 θανάτους από κακοήθες νεόπλασμα του εγκεφάλου και του νευρικού συστήματος (11 %) και 16 θανάτους (10 %) από ασθένεια Hodgkin και λέμφωμα. Ακολουθούν οι θάνατοι λόγω κακοήθους νεοπλάσματος του μαστού (15 θάνατοι, 9 %). Οι υπόλοιποι 92 θάνατοι (58 %) αφορούν άλλες κατηγορίες κακοήθων νεοπλασμάτων.

Ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος

Είχαμε 64 (46 %) θανάτους λόγω ισχαιμικής καρδιοπάθειας, εκ των οποίων οι 52 (37,4 % του συνολικού αριθμού θανάτων λόγω ασθενειών του κυκλοφορικού συστήματος) ήσαν άντρες και οι 12 (8,6 %) ήσαν γυναίκες. Επίσης είχαμε 46 θανάτους (33 %) λόγω άλλων ασθενειών της καρδιάς. Οι υπόλοιποι 29 θάνατοι (21 %) οφείλονται σε άλλες κατηγορίες των ασθενειών του κυκλοφορικού συστήματος.

Διάγραμμα 11: Θάνατοι ατόμων ηλικίας 15-34 ετών κατά κατηγορία αιτιών θανάτου για την περίοδο 2004-2015

Ηλικίες 35-64 ετών

Κατά την περίοδο 2004-2015, συνέβησαν 9 801 θανάτους (δηλαδή, 15 % όλων των θανάτων της περιόδου 2004-2015). Οι άνδρες ήσαν 6 449 (66 %) και οι γυναίκες 3 352 (34 %).

Οι κυριότερες αιτίες θανάτου είναι τα νεοπλάσματα (3 622, 37 %), οι ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος (3 027, 31 %), οι εξωτερικές αιτίες (1 050, 11 %). Με μικρότερα ποσοστά ακολουθούν οι ασθένειες των ενδοκρινών αδένων της θρέψης και του μεταβολισμού (390, 4 %) και οι ασθένειες του πεπτικού συστήματος (340, 3 %). Οι υπόλοιποι 1 372 θάνατοι (14 %) αφορούν όλες τις άλλες κατηγορίες αιτιών θανάτου.

Νεοπλάσματα

Το μεγαλύτερο ποσοστό αφορά θανάτους από κακοήθες νεοπλάσματα (3 528, 97 %). Κατά τα τελευταία 12 χρόνια είχαμε 726 θανάτους (21 %) λόγω κακοήθους καρκίνου τραχείας, βρόγχου και πνεύμονα, 506 θανάτους (14 %) λόγω κακοήθους καρκίνου μαστού, 278 θανάτους (8 %) λόγω ορθοκολικού καρκίνου, 209 θανάτους λόγω κακοήθους καρκίνου παγκρέατος (6 %) και 187 θανάτους λόγω κακοήθους καρκίνου στομάχου (5 %). Οι υπόλοιποι 1 622 θάνατοι (46 %) αφορούν άλλες κατηγορίες κακοήθων καρκίνων. Επίσης, είχαμε 94 θανάτους (3 %) ενδοεπιθηλιακών καρκίνων.

Ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος

Οι 1 853 θάνατοι (61 %) οφείλονται σε ισχαιμικές καρδιοπάθειες, εκ των οποίων οι 1 547 ήσαν άντρες (83 %) και οι 306 ήσαν γυναίκες (17 %). Το μεγαλύτερο ποσοστό των ισχαιμικών καρδιοπαθειών οφείλεται σε οξύ έμφραγμα του μυοκαρδίου (1 581, 85 %). Οι 383 θάνατοι (13 %) οφείλονται σε αγγειοεγκεφαλικές ασθένειες, οι 459 (15 %) οφείλονται σε άλλες ασθένειες της καρδιάς. Οι υπόλοιποι 332 θάνατοι (11 %) οφείλονται σε άλλες ασθενειών του κυκλοφορικού συστήματος.

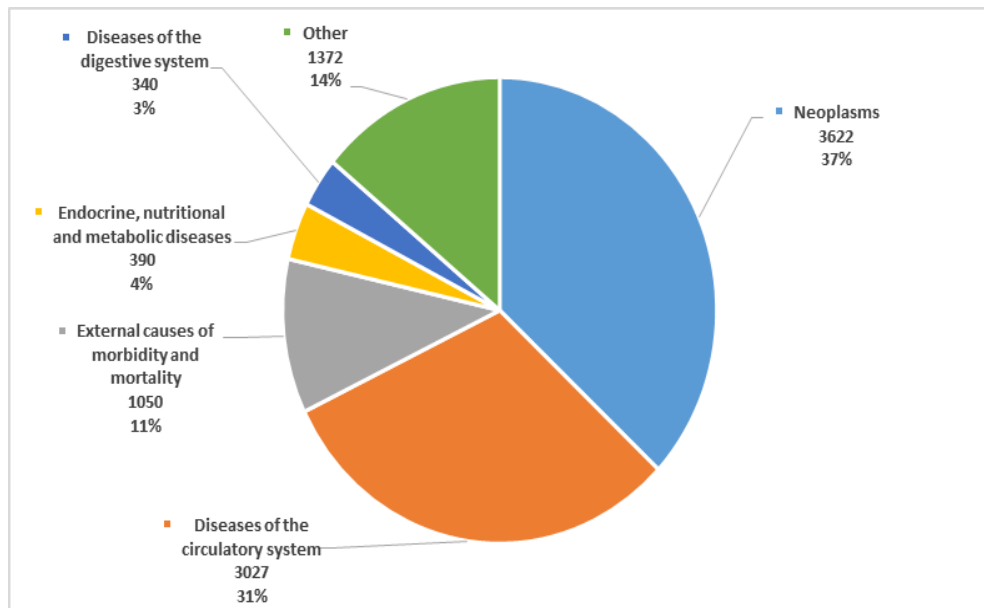
Εξωτερικές αιτίες

Είχαμε 737 θανάτους λόγω ατυχήματος (70 %), εκ των οποίων το μεγαλύτερο ποσοστό οφείλεται στα μεταφορικά ατυχήματα (359, 49 %). Ακολουθούν οι πτώσεις (89, 12 %), οι πνιγμοί (83, 11 %). Οι υπόλοιποι 206 θάνατοι (28 %) οφείλονται σε άλλες κατηγορίες ατυχημάτων. Την περίοδο 2004-2015 είχαμε 198 θανάτους (19 % του συνολικού αριθμού θανάτων από εξωτερικές αιτίες) λόγω αυτοκτονιών, 74 θανάτους (7 %) λόγω ανθρωποκτονίας. Οι υπόλοιποι 41 θάνατοι (4 %) οφείλονται σε άλλες κατηγορίες εξωτερικών αιτιών.

Ασθένειες των ενδοκρινών αδένων της θρέψης

Είχαμε 298 θανάτους λόγω σακχαρώδους διαβήτη (76 %). Οι 207 ήσαν άντρες (69 %) και οι 91 ήσαν γυναίκες (31 %). Οι υπόλοιποι 92 θάνατοι (24 %) αφορούν άλλες ασθένειες των ενδοκρινών αδένων.

Διάγραμμα 12: Θάνατοι ατόμων ηλικίας 35-64 ετών κατά κατηγορία αιτιών θανάτου για την περίοδο 2004-2015

Ηλικίες 65 ετών και άνω

Κατά την περίοδο 2004-2015 συνέβησαν 52 439 θάνατοι (δηλαδή 81 % όλων των θανάτων της περιόδου 2004-2015) σε άτομα ηλικίας 65 ετών και άνω. Οι άνδρες ήσαν 26 025 (49,6 %) και οι γυναίκες 26 414 (50,4 %).

Οι κυριότερες αιτίες θανάτου είναι οι ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος (21 042, 40 %), τα νεοπλάσματα (10 245, 20 %), οι ασθένειες των ενδοκρινών αδένων της θρέψης του μεταβολισμού (4 495, 8,6 %), οι ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος (4 445, 8,5 %). Οι υπόλοιποι 12 212 θάνατοι (23,3 %) αφορούν άλλες κατηγορίες αιτιών θανάτου.

Ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος

Είχαμε 6 269 θανάτους λόγω ισχαιμικής καρδιοπάθειας (30 %), εκ των οποίων οι 2 810 θάνατοι προκλήθηκαν από οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου (45 %). Επίσης, είχαμε 4 423 θανάτους (21 %) που οφείλονται σε αγγειοεγκεφαλικές ασθένειες. Οι υπόλοιποι 10 350 θάνατοι (49 %) οφείλονται σε άλλες ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος.

Νεοπλάσματα

Από τους 9 888 θανάτους λόγω καοήθους νεοπλάσματος (97 %), το μεγαλύτερο ποσοστό οφείλεται σε θανάτους λόγω καοήθους νεοπλάσματος της τραχείας του βρόγχου και του πνεύμονα (1 713, 17 %), ακολουθούμενο από τους θανάτους λόγω καοήθους νεοπλάσματος του προστάτη (988, 10 %), ορθοκολικού καρκίνου (913, 9 %), μαστού (694, 7 %). Οι υπόλοιποι 5 580 θάνατοι (56 %) αφορούν άλλες κατηγορίες κακοήθων νεοπλασμάτων.

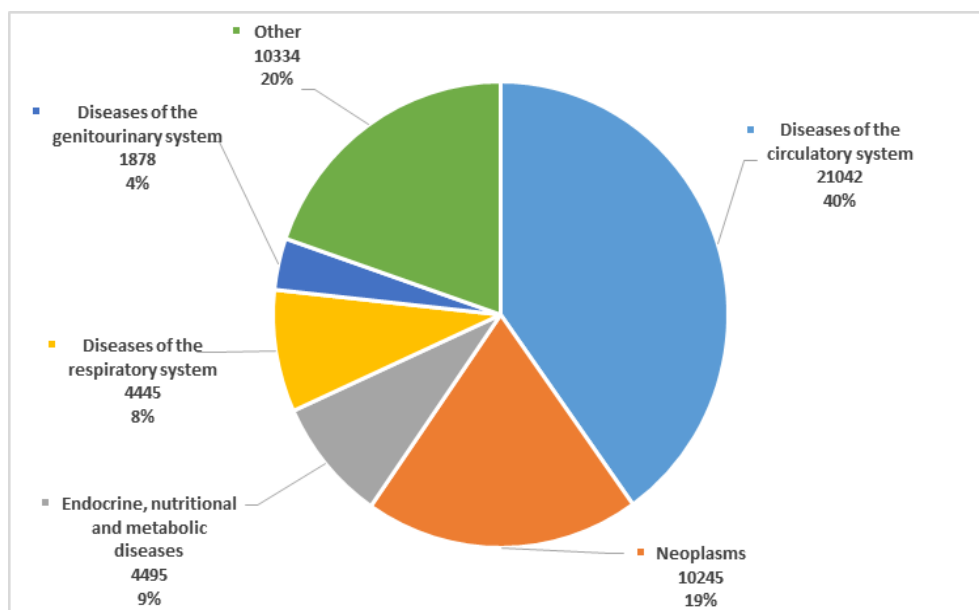
Ασθένειες των ενδοκρινών αδένων της θρέψης

Είχαμε 3 903 θανάτους (87 %) λόγω σακχαρώδους διαβήτη. Οι υπόλοιποι 592 θάνατοι (13 %) οφείλονται σε άλλες κατηγορίες ασθενειών ενδοκρινών αδένων και της θρέψης.

Ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος

Από τους 1 349 θανάτους (30 %) που οφείλονται σε ασθένειες του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος, οι 240 θάνατοι (18 %) οφείλονται στο άσθμα. Επίσης κατά την τελευταία 12ετία είχαμε 912 θανάτους (21 %) λόγω πνευμονίας και μόλις 12 θανάτους (0,26 %) λόγω γρίπης. Οι υπόλοιποι 2 172 θάνατοι (49 %) οφείλονται σε άλλες ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος

Διάγραμμα 13: Θάνατοι ατόμων ηλικίας 65+ ετών κατά κατηγορία αιτιών θανάτου για την περίοδο 2004-2015

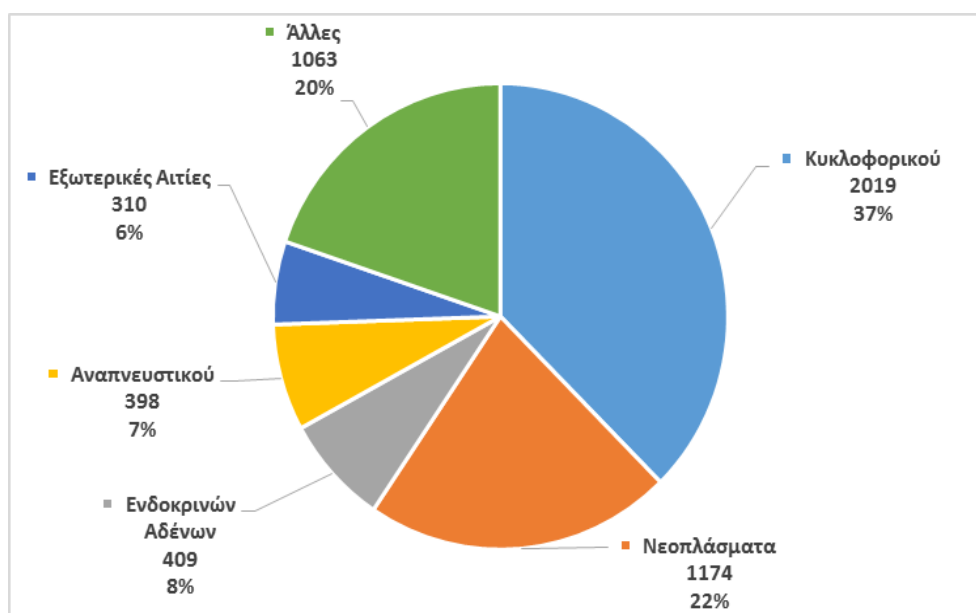
Κυριότερες Αιτίες Θανάτου 2004-2015

Με βάση τη διεθνή ταξινόμηση των ασθενειών, κατά τη δεκαετία 2004-2015 οι ασθένειες του Κυκλοφορικού συστήματος, τα Νεοπλάσματα, των Ενδοκρινών αδένων, του Αναπνευστικού συστήματος και οι Εξωτερικές αιτίες, είναι οι πέντε κυριότερες κατηγορίες αιτιών θανάτου στην Κύπρο.

Πίνακας 9: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου για την περίοδο 2004-2015

Αιτίες Θανάτου	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015
Κυκλοφορικού	2 013	2125	2040	2092	2015	1951	1929	2112	2113	1823	1934	2083
Νεοπλάσματα	1005	1012	1017	1109	1139	1177	1154	1193	1278	1297	1323	1383
Ενδοκρινών Αδένων	389	387	390	387	393	359	365	426	434	444	480	451
Αναπνευστικού	350	364	343	389	356	394	360	366	434	424	445	550
Εξωτερικές Αιτίες	319	410	294	330	314	313	293	277	293	290	300	285
Άλλες	1148	1127	1041	1073	977	988	992	1018	1107	994	1057	1236
Σύνολο	5224	5425	5125	5380	5194	5182	5093	5392	5659	5272	5539	5988

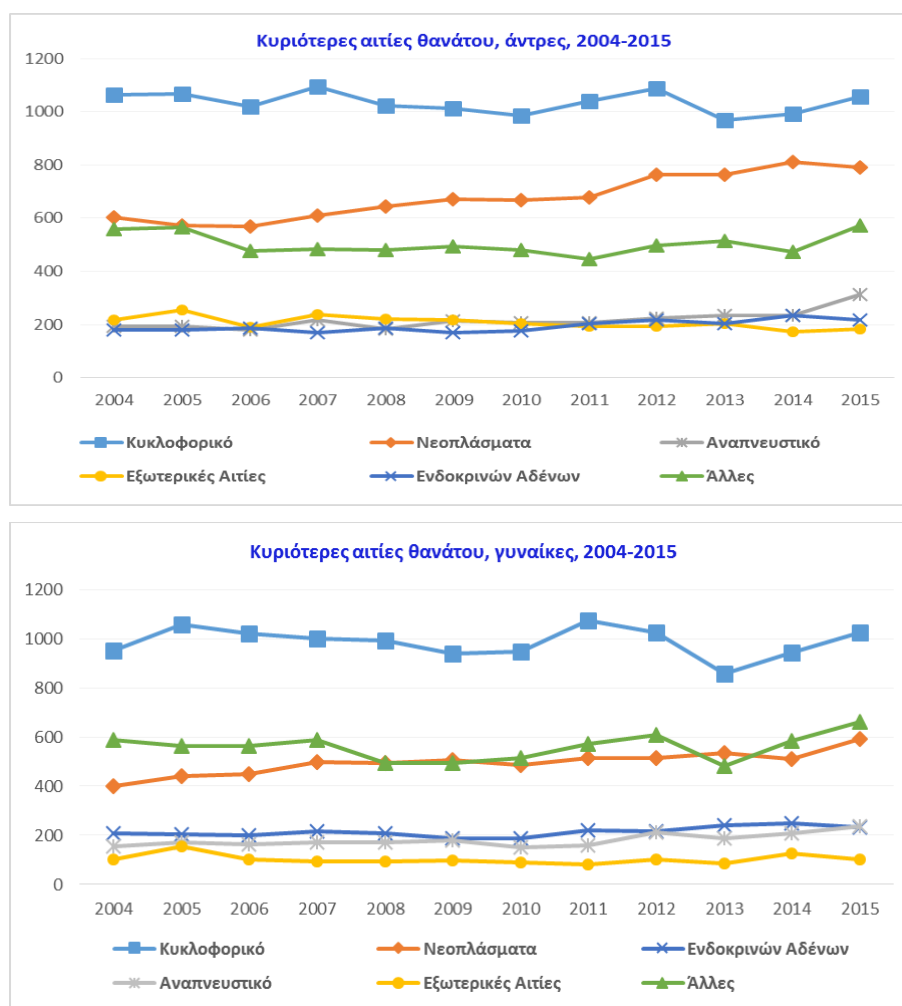
Διάγραμμα 14: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, μέσος όρος αριθμού θανάτων για την περίοδο 2004-2015

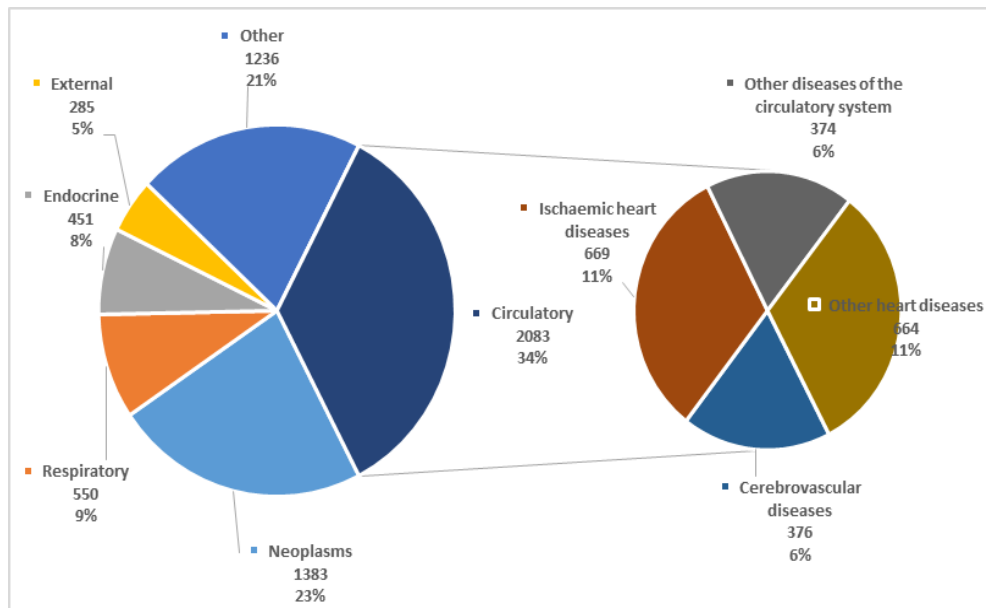
Πίνακας 10: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου κατά φύλο και έτος θανάτου, 2004-2015

Αιτία θανάτου	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	Μέσος όρος 2004-2015
Άνδρες													
Κυκλοφορικό	1064	1066	1020	1093	1024	1013	984	1039	1087	967	992	1058	1034
Νεοπλασμάτα	603	572	570	610	644	671	669	679	762	763	811	791	679
Αναπνευστικό	195	193	179	218	185	214	207	207	223	235	236	313	217
Εξωτερικές Αιτίες	219	256	190	238	220	217	205	195	193	205	173	184	208
Ενδοκρινών Αδένων	181	181	188	169	186	171	177	204	216	205	233	219	194
Άλλες	560	565	476	485	482	494	479	445	499	513	472	573	504
Γυναίκες													
Κυκλοφορικό	950	1059	1020	999	991	938	945	1073	1026	856	943	1025	985
Νεοπλασμάτα	402	440	447	499	495	506	485	514	516	534	512	592	495
Ενδοκρινών Αδένων	208	206	202	218	207	188	188	222	218	239	247	232	215
Αναπνευστικό	154	171	164	171	171	180	153	159	211	189	209	237	181
Εξωτερικές Αιτίες	100	154	104	92	94	96	88	82	100	85	127	101	102
Άλλες	588	562	565	588	495	494	513	573	608	481	584	663	560
	5224	5425	5125	5380	5194	5182	5093	5392	5659	5272	5539	5988	5373

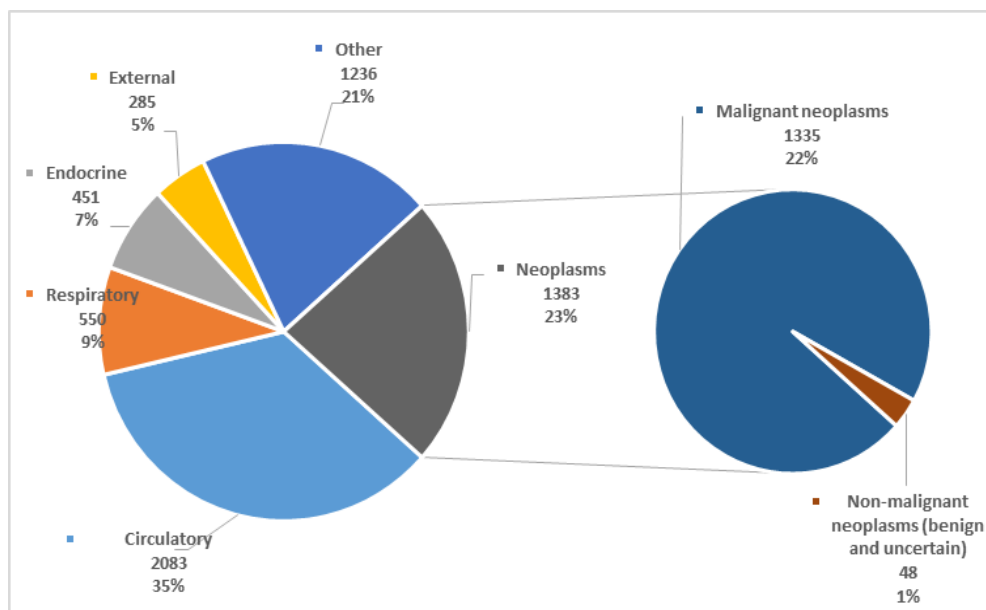
Διάγραμμα 15: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου κατά φύλο και έτος θανάτου, 2004-2015

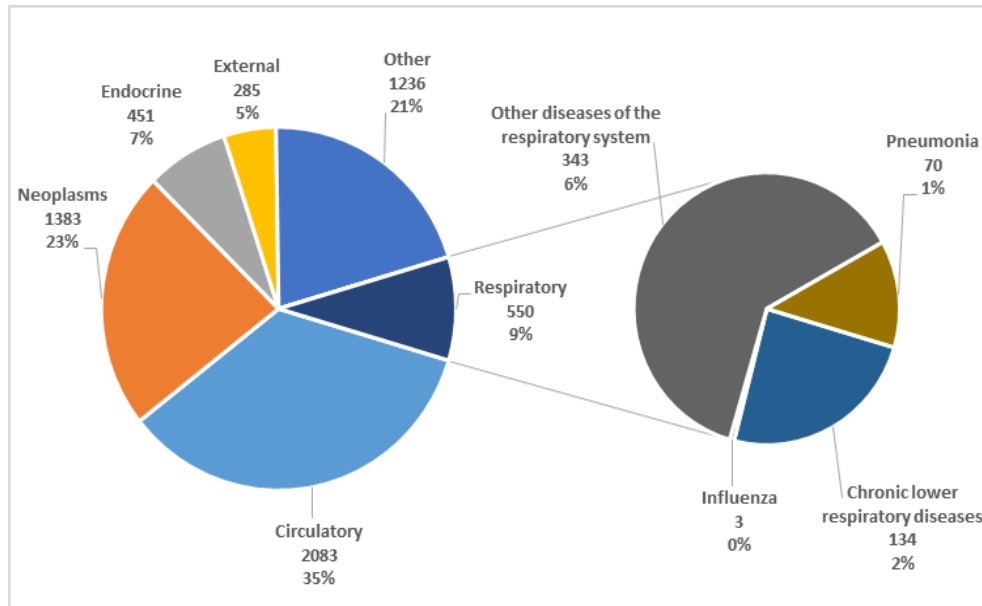
Διάγραμμα 16: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, 2015, (Ανάλυση Ασθενειών του Κυκλοφορικού Συστήματος: 2083)

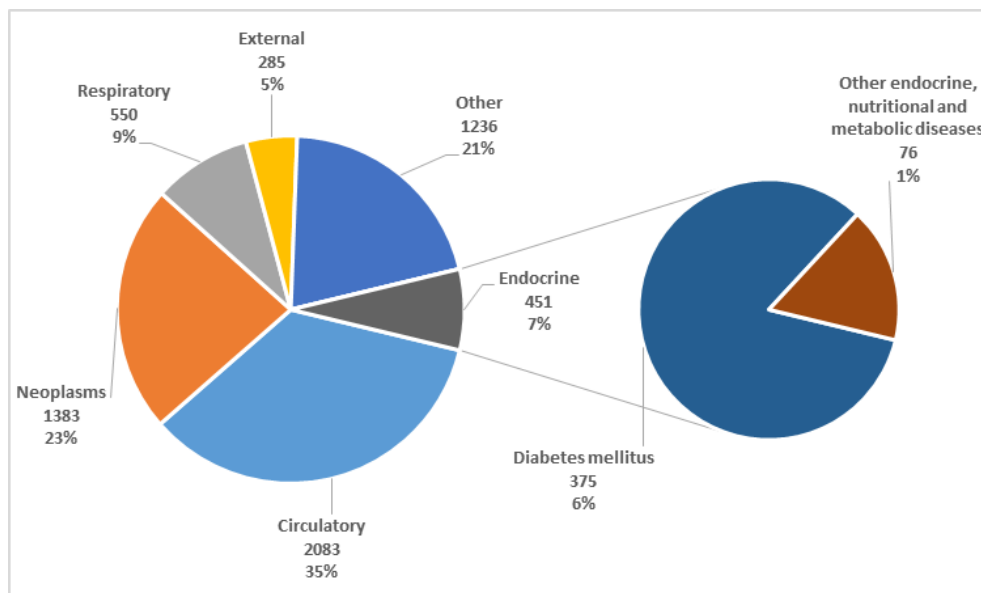
Διάγραμμα 17: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, 2015 (Ανάλυση Νεοπλασμάτων: 1383)

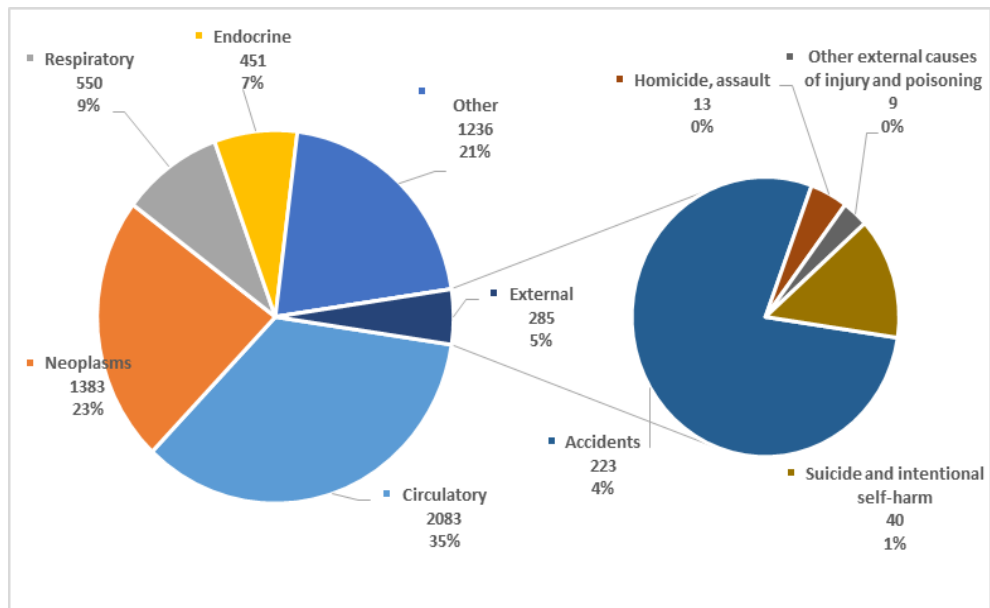
Διάγραμμα 18: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, 2015 (Ανάλυση Ασθενειών του Αναπνευστικού Συστήματος: 550)

Διάγραμμα 19: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, 2015 (Ανάλυση Ασθενειών των Ενδοκρινών αδένων, θρέψης και μεταβολισμού: 451)

Διάγραμμα 20: Κυριότερες Αιτίες Θανάτου, 2015 (Τραύματα και δηλητηριάσεις από εξωτερικές αιτίες: 285)

Με βάση τα πιο πάνω γραφήματα, το έτος 2015, το 35 % του συνολικού αριθμού θανάτων οφείλεται σε ασθένειες του κυκλοφορικού. Σχεδόν ένας στους τέσσερις πεθαίνει λόγω νεοπλασμάτων. Επίσης, 9% του συνολικού αριθμού θανάτων οφείλεται σε ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος. Έξι στους εκατό θανάτους οφείλονται σε σακχαρώδη διαβήτη. Τέλος, πέντε ανά εκατό θανάτους οφείλονται σε εξωτερικές αιτίες εκ των οποίων το μεγαλύτερο ποσοστό οφείλεται σε ατυχήματα (ένας στους τρεις σε μεταφορικά ατυχήματα).

Κατανομή Αιτιών Θανάτου με βάση το Global Burden of disease cause categories (WHO)

Η κατηγοριοποίηση των Αιτιών Θανάτου με βάση το Global Burden of Disease Cause Categories του ΠΟΥ (Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας) οι αιτίες θανάτου διακρίνονται σε τρεις ομάδες:

- **Ομάδα I:** Λοιμώδη νοσήματα, ασθένειες της μητέρας, της περιγεννητικής περιόδου και διατροφικών συνθηκών (Communicable, maternal, perinatal and nutritional conditions)
- **Ομάδα II:** Χρόνια νοσήματα (Non-Communicable diseases)
- **Ομάδα III:** Τραυματισμοί (Injuries)
- Ασαφείς αιτίες θανάτου (ill-defined causes).

Την περίοδο 2004-2015:

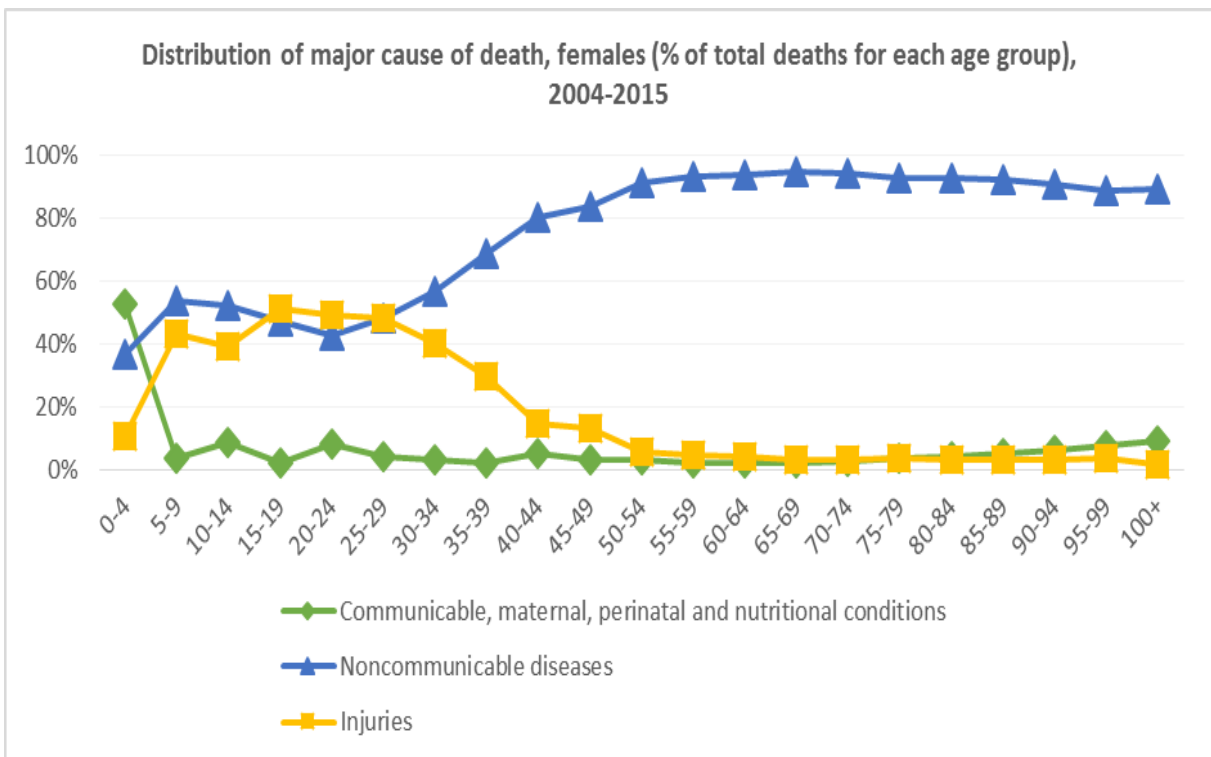
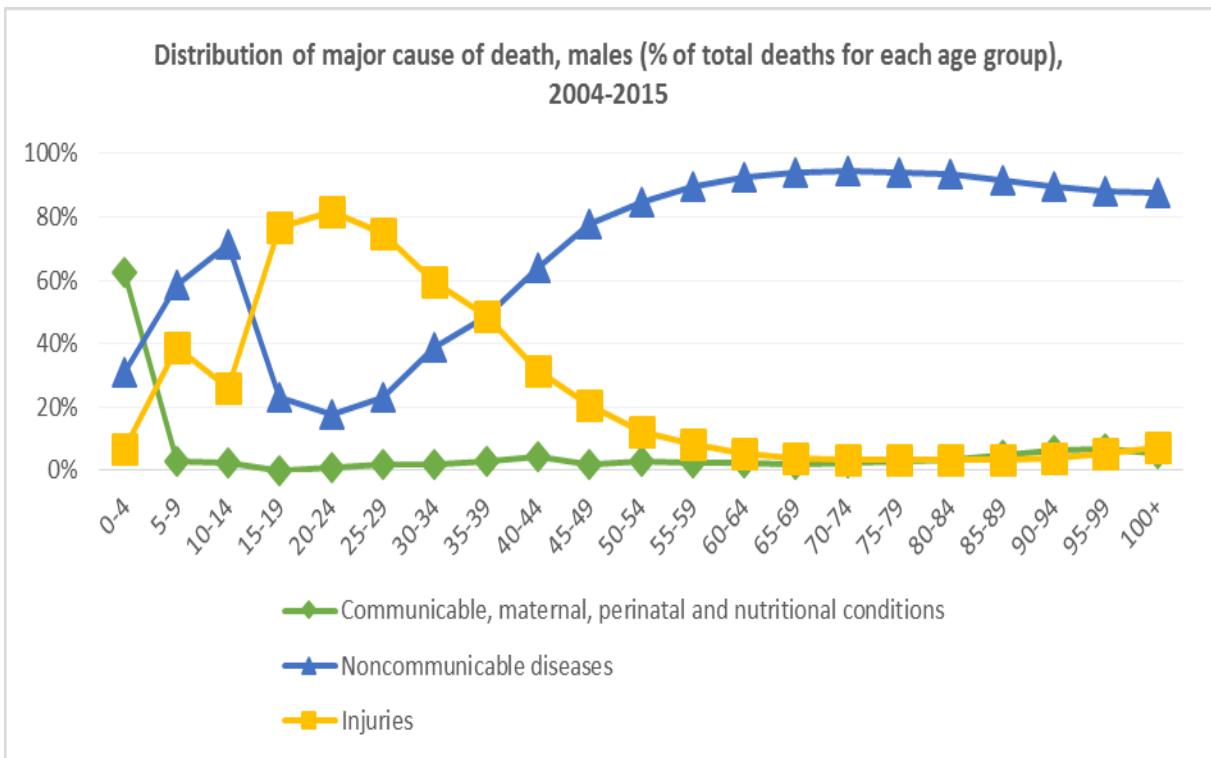
- Η **Ομάδα I** αφορά 2 508 θανάτους (4 % του συνολικού αριθμού θανάτου της περιόδου 2004-2015), εκ των οποίων οι 1 227 αφορούν άντρες (49 %) και οι 1 281 γυναίκες (51 %).
- Το μεγαλύτερο ποσοστό αφορά την **Ομάδα II** (54 710 θανάτους, 85 %), εκ των οποίων οι 28 707 θάνατοι αφορούν άντρες (52 %) και οι 26 003 γυναίκες (48 %).
- Η **Ομάδα III** αφορά 3 718 θανάτους (6 %) εκ των οποίων οι 2 495 αφορούν άντρες και οι 1 223 γυναίκες (αναλογία 2:1).

Ένας μεγάλος αριθμός θανάτων συμπεριλαμβάνεται στην κατηγορία των **ασαφών αιτιών** (3 537 θάνατοι, 5% του συνολικού αριθμού θανάτων για την περίοδο 2004-2015). Η κατηγορία αυτή δημιουργεί προβλήματα στην ποιότητα των δεδομένων. Στις πλείστες χώρες συμπεριλαμβανομένης και της Κύπρου, οι ασαφείς αιτίες καταλαμβάνουν τις πρώτες θέσεις των κυριότερων αιτιών. Αυτό υποδεικνύει σοβαρά προβλήματα στην πιστοποίηση των θανάτων και κατ' επέκταση στην κωδικοποίησή τους.

Πίνακας 11: Κατανομή Αιτιών Θανάτου με βάση το Global Burden of Disease Cause Categories (WHO) κατά φύλο, 2004-2015 (αναπροσαρμογή των ill-defined causes)

Age (85+)	Males			Females		
	Communicable, maternal, perinatal and nutritional conditions	Noncommunicable diseases	Injuries	Communicable, maternal, perinatal and nutritional conditions	Noncommunicable diseases	Injuries
0-4	144	71	15	94	65	19
5-9	1	23	15	1	18	14
10-14	1	36	13	2	14	11
15-19	0	43	143	1	27	29
20-24	2	58	269	6	35	40
25-29	6	73	237	4	51	51
30-34	5	123	190	4	79	56
35-39	10	170	169	3	111	48
40-44	22	315	156	14	227	42
45-49	14	545	144	12	313	49
50-54	33	909	134	19	530	33
55-59	34	1418	134	16	766	38
60-64	56	2087	115	26	1063	46
65-69	62	2914	115	38	1596	54
70-74	100	3671	121	65	2292	76
75-79	133	4507	156	154	3898	144
80-84	183	5093	173	253	5787	196
85-89	244	4519	173	308	5826	182
90-94	186	2576	111	233	3553	123
95-99	62	814	48	111	1280	52
100+	7	114	9	23	222	4
Total	1306	30 079	2640	1388	27 752	1307

Διάγραμμα 21: Κατανομή Αιτιών Θανάτου με βάση το Global Burden of Disease Cause Categories (WHO), 2004-2015

Πίνακας 12: Αναλογία Λοιμωδών και Χρόνιων νοσημάτων, 2004-2015

Causes of death	Males	Females	Total
Communicable, maternal, perinatal and nutritional conditions	1227	1281	2508
Non-Communicable diseases	28707	26003	54710
Injuries	2495	1223	3718
Ill-defined causes	1596	1941	3537
Total	34025	30448	64473

Διάγραμμα 22: Αναλογία Μη-Μεταδιδόμενων Ασθενειών και Μεταδιδόμενων Ασθενειών, 2004-2015

Cause of death	Both sexes
Communicable causes of death	2508
Non-Communicable diseases	54710
Ratio	21,8

Ανάλυση ασαφών Αιτιών Θανάτου (Ill-defined causes)

Κατά τη διαδικασία της ιατρικής πιστοποίησης ενός θανάτου ο κάθε πιστοποιών γιατρός θα πρέπει να καταβάλλει κάθε δυνατή προσπάθεια, ώστε να καθοριστεί η ορθή υποκείμενη αιτία θανάτου για τον κάθε αποθανόντα. Αυτό, θα έχει ως αποτέλεσμα τη διεξαγωγή ασφαλών συμπερασμάτων σε σχέση με τις κυριότερες αιτίες θανάτου και τις ανάγκες που συντρέχουν σε θέματα δημόσιας παρέμβασης για την κάθε χώρα. Όταν γίνεται κατανομή των αιτιών θανάτου σε ασαφείς αιτίες τότε δεν μπορούμε να διεξάγουμε ακριβή συμπεράσματα σε σχέση με τη δημόσια υγεία μιας χώρας. Επίσης, εάν το ποσοστό των ασαφών αιτιών σε σχέση με τον συνολικό αριθμό θανάτων είναι μεγάλο (μεγαλύτερο του 10%) τότε η κατανομή των αιτιών θανάτων θα είναι μεροληπτική και αναξιόπιστη.

Οι ασαφείς αιτίες θανάτου προέρχονται από δύο πηγές: (α) από θανάτους με μη καθορισμένες ή αγνώστου αιτιολογίας αιτίες (ill-defined) και (β) από τους θανάτους οι οποίοι κατηγοριοποιούνται σε ασαφείς ή ακαθόριστες διαγνώσεις (δηλαδή η κατηγορία θανάτου είναι γνωστή αλλά η διάγνωση παραπέμπει σε ασαφή υποκείμενη αιτία θανάτου).

Για την περίοδο 2004-2015 είχαμε 13 865 θανάτους (21.5 % του συνολικού αριθμού θανάτων) με ασαφή αιτία θανάτου εκ των οποίων ένας στους τέσσερις θανάτους κατηγοριοποιείται στις ακαθόριστες αιτίες και οι υπόλοιποι θάνατοι (74.4 %) παρόλο που κατηγοριοποιούνται με ασαφείς ή ακαθόριστες διαγνώσεις εντούτοις στη πλειονότητα μας βοηθάνε να εντοπίσουμε τις γενικές κατηγορίες θανάτου (π.χ ασθένειες του κυκλοφορικού, αναπνευστικού κλπ) με αποτέλεσμα να είναι πιο εύκολο για τους τεχνοκράτες να δράσουν σε συγκεκριμένους τομείς.

Σαν γενική αρχή πρέπει το ποσοστό των ασαφών αιτιών θανάτου να μην είναι μεγαλύτερο από το 10% των θανάτων ατόμων ηλικίας 65 ετών και άνω και να είναι μικρότερο του 5% για θανάτους ηλικίας μικρότερης των 65 ετών.

Στην Κύπρο τα ποσοστά αυτά ξεπερνούν τα προαναφερθέντα ποσοστά. Πιο συγκεκριμένα, το 2015 το ποσοστό ασαφών αιτιών θανάτου για άτομα ηλικίας μικρότερης των 65 ετών είναι 8% σε σχέση με τον συνολικό αριθμό θανάτων ατόμων ηλικίας 0-64 ετών και το αντίστοιχο ποσοστό ατόμων ηλικίας 65 και άνω είναι 19% (ως ποσοστό του συνολικού αριθμού θανάτου ατόμων 65 και άνω).

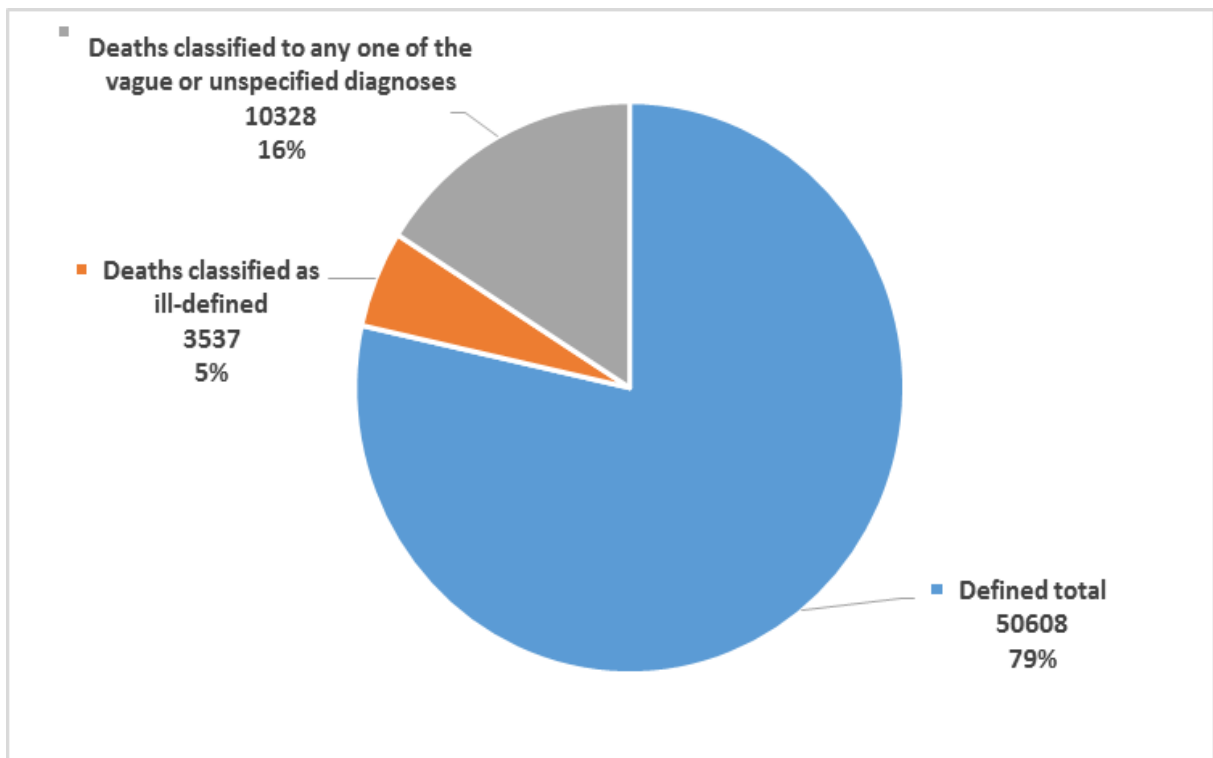
Το ποσοστό των ασαφών αιτιών θανάτου σε σχέση με το σύνολο των θανάτων τείνει να είναι ψηλότερο για τους θανάτους που συμβαίνουν σε μεγαλύτερες ηλικίες. Υπάρχουν αρκετές πιθανές αιτιολογίες για το φαινόμενο αυτό, εκ των οποίων είτε αρκετοί θάνατοι ατόμων μεγαλύτερης ηλικίας συμβαίνουν εκτός των νοσηλευτηρίων είτε λόγω της ύπαρξης πολλαπλών νοσημάτων στα ηλικιωμένα άτομα να καθίσταται δύσκολη η πιστοποίηση της ακριβούς νοσηρής κατάστασης που οδήγησε στο θάνατο.

Για να μπορέσουμε να μειώσουμε τα ποσοστά κατανομής των ασαφών αιτιών τόσο στα άτομα ηλικίας κάτω των 65 όσο και στα άτομα άνω των 65 ετών θα πρέπει η πιστοποίηση των θανάτων από τους πιστοποιούντες ιατρούς να βελτιωθεί με το να δίνεται η ακριβής αιτία θανάτου και όλες οι νοσηρές καταστάσεις που οδήγησαν στο θάνατο.

Πίνακας 13: Κατηγοριοποίηση αιτιών θανάτου με βάση την σαφήνεια της υποκείμενης αιτίας θανάτου, 2004-2015

Causes of death by classification, 2004-2015	
Causes of death	Total
Defined total	50 608
Deaths classified as ill-defined	3 537
Deaths classified to any one of the vague or unspecified diagnoses	10 328
Total	64 473

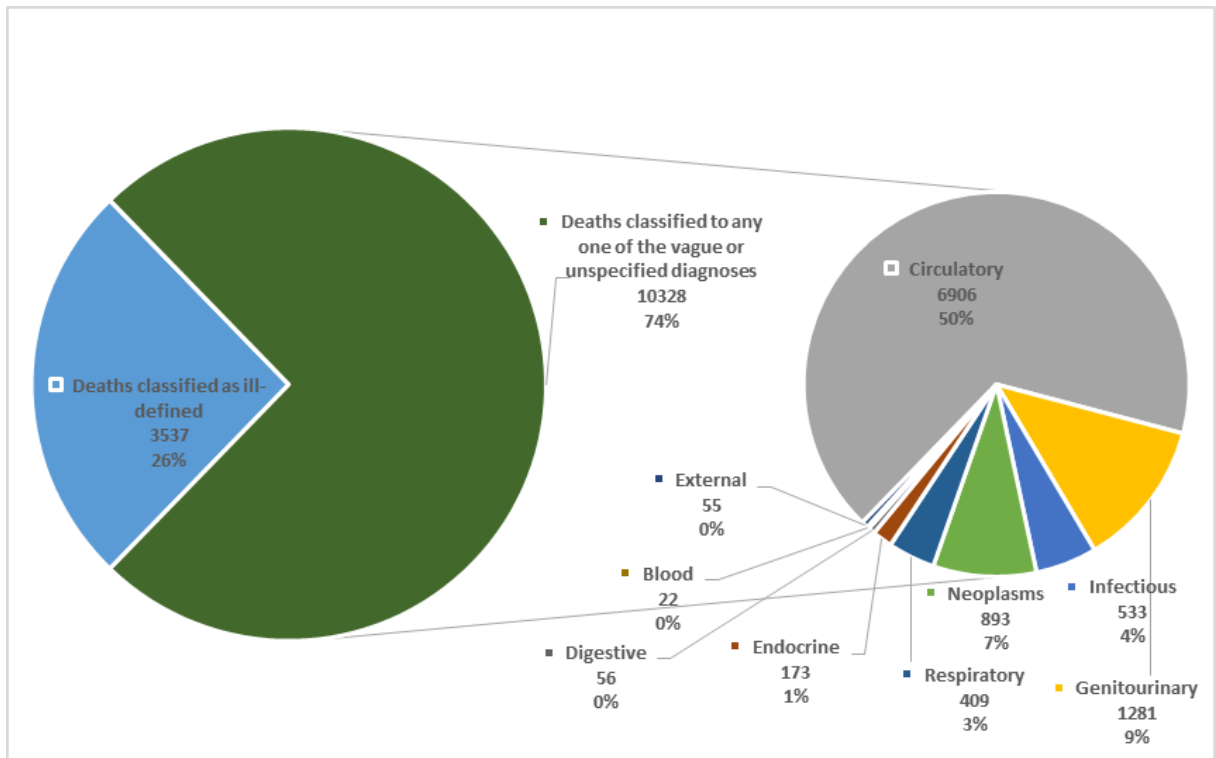
Διάγραμμα 23: Κατηγοριοποίηση αιτιών θανάτου με βάση την σαφήνεια της υποκείμενης αιτίας θανάτου, 2004-2015

Πίνακας 14: Ανάλυση ασαφών αιτιών θανάτου, 2004-2015

Ill-defined codes	Total
Deaths classified as ill-defined	3537
Deaths classified to any one of vague or unspecific diagnoses	
Circulatory	6906
Genitourinary	1281
Infectious	533
Neoplasms	893
Respiratory	409
Endocrine	173
Digestive	56
Blood	22
External	55
Total	13865

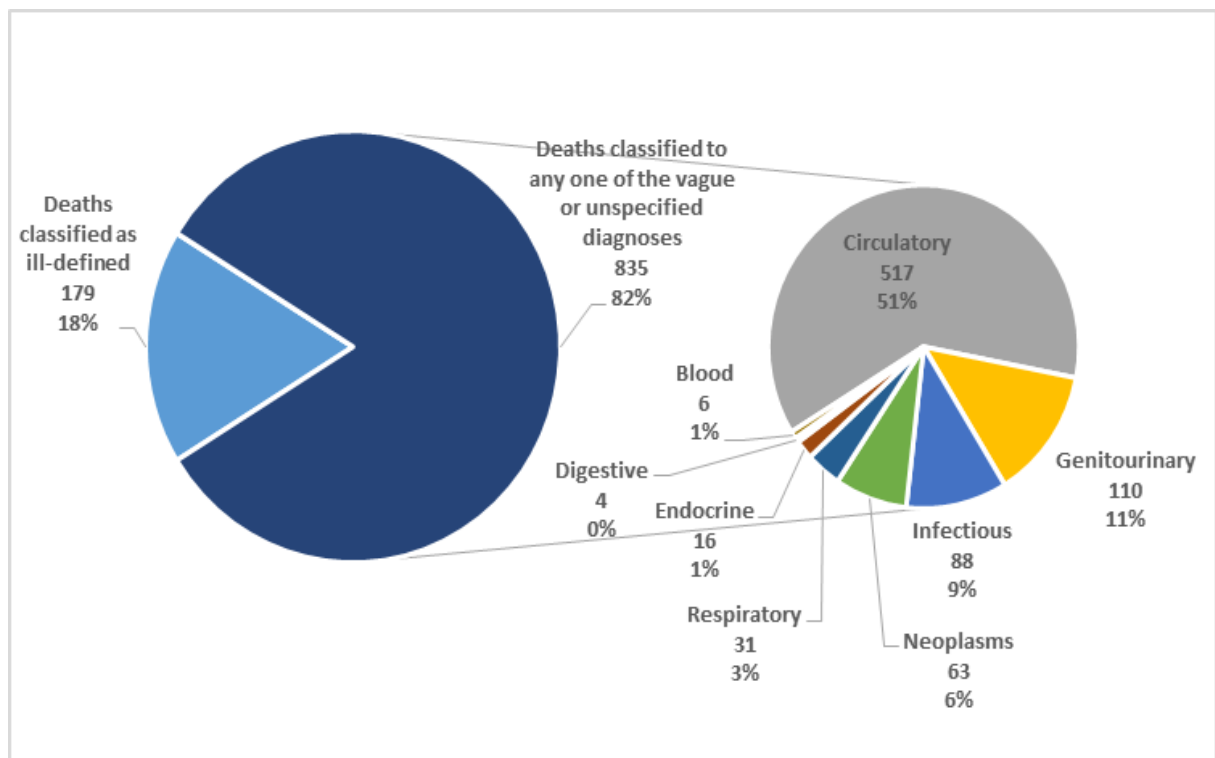
Διάγραμμα 24: Ανάλυση ασαφών αιτιών θανάτου, 2004-2015

Πίνακας 15: Ανάλυση ασαφών αιτιών θανάτου, 2015

Ill-defined codes	Total
Deaths classified as ill-defined	179
Deaths classified to any one of vague or unspecified diagnoses	
Circulatory	517
Genitourinary	110
Infectious	88
Neoplasms	63
Respiratory	31
Endocrine	16
Digestive	4
Blood	6
Total	1014

Διάγραμμα 25: Ανάλυση ασαφών αιτιών θανάτου, 2015

Ποσοστά θνησιμότητας για τις κυριότερες αιτίες θανάτου

Τα ακαθάριστα ποσοστά θνησιμότητας δεν λαμβάνουν υπόψη τους την κατανομή των φύλων και της ηλικίας στο πληθυσμό μιας χώρας, καθώς επίσης κοινωνικοοικονομικούς, περιβαλλοντικούς και άλλους παράγοντες. Για παράδειγμα, πληθυσμοί με μεγάλο ποσοστό νέων ατόμων ή μεγάλο ποσοστό ηλικιωμένων ατόμων (δεδομένου ότι όλοι άλλοι παράγοντες είναι ίδιοι), έχουν μεγαλύτερα ακαθάριστα ποσοστά θνησιμότητας. Αυτό οφείλεται στο γεγονός ότι οι νέοι και οι ηλικιωμένοι έχουν μεγαλύτερα ρίσκα θνησιμότητας. Επίσης τα ποσοστά θνησιμότητας είναι μεγαλύτερα στους άντρες σε σχέση με τις γυναίκες.

Συχνά η σύγκριση των ακαθάριστων ποσοστών θνησιμότητας μπορεί να δώσει λανθασμένη εικόνα, λόγω διαφορετικής ηλικιακής κατανομής των πληθυσμών μιας χώρας. Για το λόγο αυτό, θα πρέπει να υπολογίζονται τα σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας.

Για το έτος 2015, το ακαθάριστο ποσοστό θνησιμότητας για τους άντρες είναι 744,4 ενώ για τις γυναίκες 646,2 θάνατοι ανά 100 000.

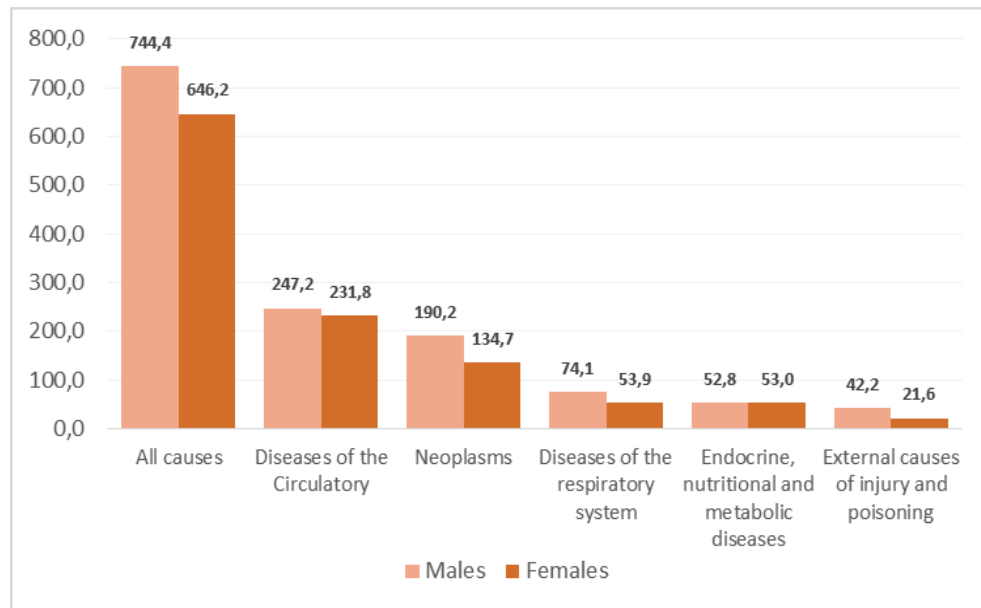
Σε σχέση με το σύνολο των αιτιών θανάτου, τα σταθμισμένα ποσοστά (με βάση την κατανομή του ευρωπαϊκού πληθυσμού⁹) είναι 613,9 θάνατοι ανά 100000 για τους άντρες και 421,7 για τις γυναίκες. Όσο αφορά τις ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος, είχαμε 204,1 και 144,4 θανάτους ανά 100 000 αντίστοιχα για άντρες και γυναίκες. Σε μικρότερα ποσοστά παρουσιάζονται τα νεοπλασμάτα, με 155,9 και 99,4 θανάτους, για άντρες και γυναίκες αντίστοιχα. Με μικρότερα ποσοστά ακολουθούν οι ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος (59,8 και 32,6 για άντρες και γυναίκες αντίστοιχα ανά 100 000), οι ασθένειες των ενδοκρινών αδένων (ήσαν 42,4 για τους άντρες και 32,3 θάνατοι για τις γυναίκες ανά 100 000). Τέλος οι εξωτερικές αιτίες παρουσιάζονται με μεγαλύτερο σταθμισμένο ποσοστό θνησιμότητας για τους άντρες (37,8 θάνατοι ανά 100 000) σε σχέση με τις γυναίκες (16,1 θάνατοι ανά 100 000).

Πίνακας 16: Ακαθάριστα και σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας (με βάση την κατανομή του Ευρωπαϊκού Πληθυσμού), κατά φύλο, 2015

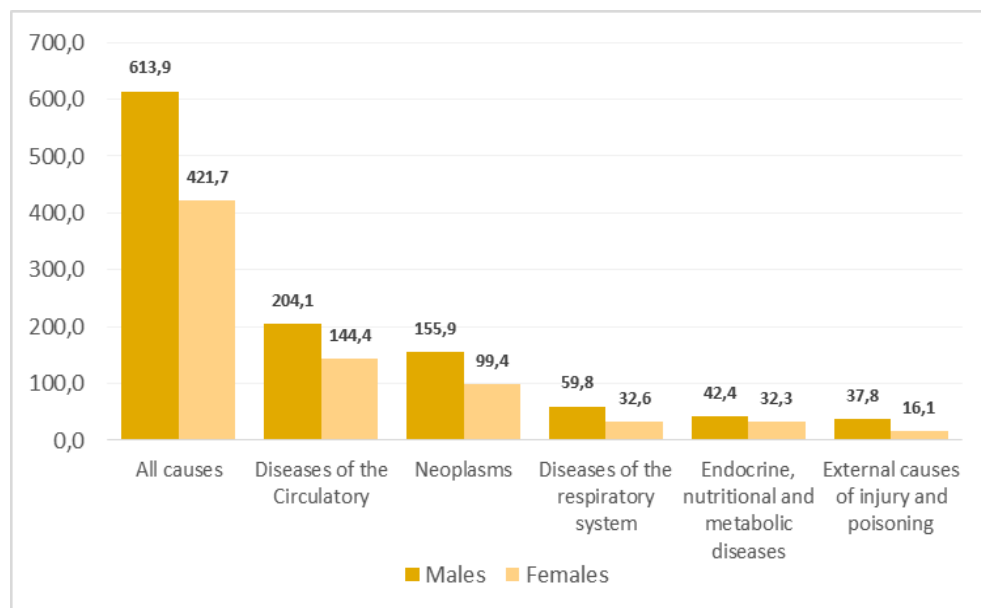
Cause of death	Crude rates		European Standardized Mortality Rates (ESMR)	
	Males	Females	Males	Females
All causes	744,4	646,2	613,9	421,7
Diseases of the Circulatory	247,2	231,8	204,1	144,4
Neoplasms	190,2	134,7	155,9	99,4
Diseases of the respiratory system	74,1	53,9	59,8	32,6
Endocrine, nutritional and metabolic diseases	52,8	53,0	42,4	32,3
External causes of injury and poisoning	42,2	21,6	37,8	16,1

⁹ <http://data.euro.who.int/hfad/b/help/Technical%20notes.htm>

Διάγραμμα 26: Ακαθάριστα ποσοστά θνησιμότητας κυριότερων αιτιών θανάτου, κατά φύλο, 2015

Διάγραμμα 27: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας με βάση τον Ευρωπαϊκό Πληθυσμό, κατά φύλο, 2015

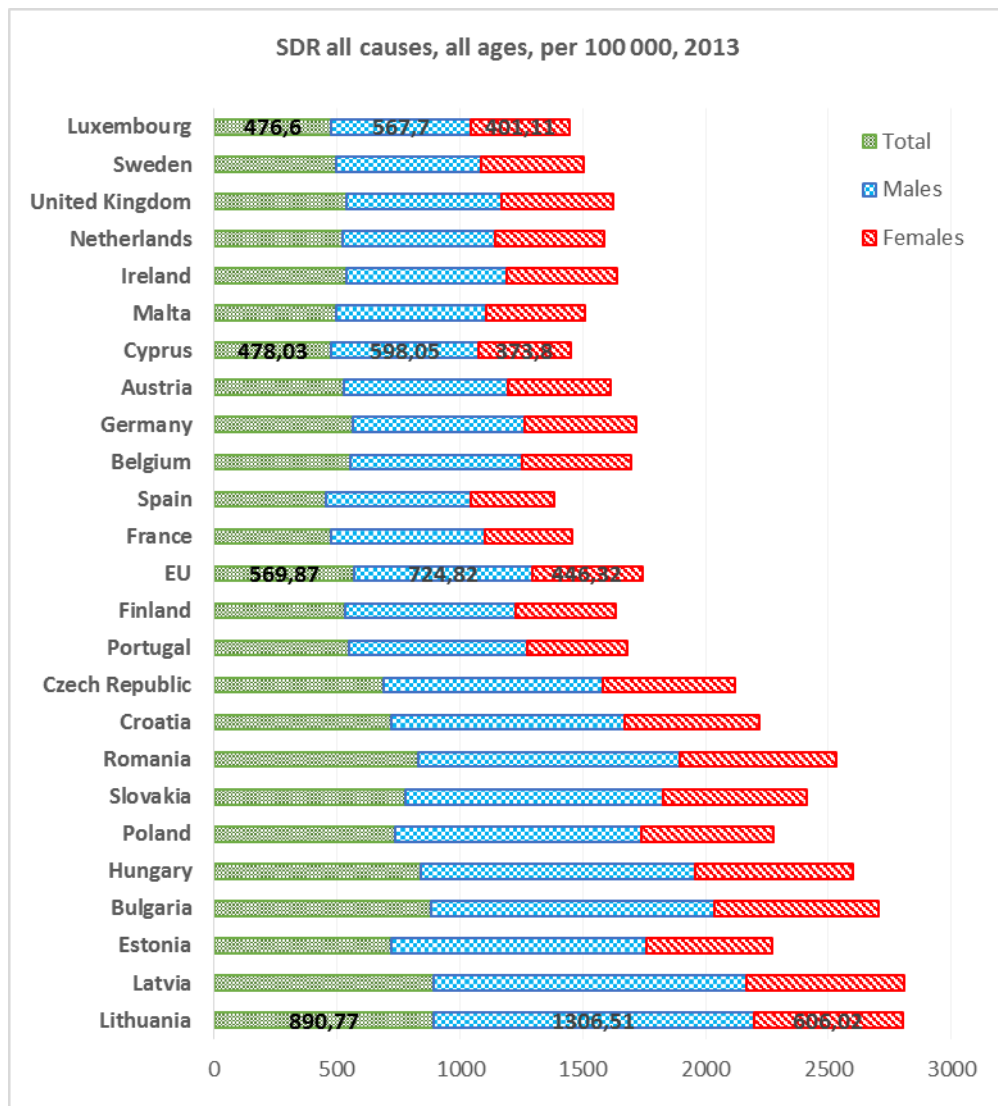
Τα πιο πάνω ποσοστά υπολογίστηκαν με βάση την κατανομή του Ευρωπαϊκού πληθυσμού. Τόσο στο σύνολο των θανάτων από όλες τις αιτίες θανάτου όσο και στην κάθε κατηγορία αιτιών θανάτου οι άντρες παρουσιάζονται με μεγαλύτερα σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας σε σχέση με τις γυναίκες.

Οι ανισότητες στα σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας που παρατηρούνται μεταξύ αντρών και γυναικών στην Κύπρο παρατηρούνται και σε όλες τις άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Σε σύγκριση με τις υπόλοιπες χώρες η διαφορά στα σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας μεταξύ αντρών και γυναικών είναι μικρότερη στην Κύπρο. Με βάση τα τελευταία διαθέσιμα δημοσιευμένα στοιχεία της βάσης δεδομένων Health for All για το έτος 2013 το Λουξεμβούργο παρουσιάζεται με τη μικρότερη διαφορά στα σταθμισμένα ποσοστά μεταξύ των δύο φύλων, ακολουθούμενο από την Σουηδία και το Ηνωμένο Βασίλειο. Οι μεγαλύτερες διαφορές παρουσιάζονται στις χώρες της Βαλτικής (Εσθονία, Λετονία, Λιθουανία).

Πίνακας 17: All Causes of death - Standardized death rate by country, 2013 (Health for All)

SDR all causes, all ages, per 100 000, 2013			
Countries	Total	Males	Females
Lithuania	890,77	1306,51	606,02
Latvia	891,52	1274,23	639,72
Estonia	720,31	1037,71	510,24
Bulgaria	883,86	1150,82	668,75
Hungary	840,71	1114,89	645,11
Poland	736,49	1002,73	534,02
Slovakia	779,97	1045,53	585,47
Romania	828,71	1067,81	636,03
Croatia	721,47	946,62	551,25
Czech Republic	691,86	892,17	535,84
Portugal	546,91	725,49	409,14
Finland	535,12	691,39	408,01
EU	569,87	724,82	446,32
France	475,97	627,09	354,93
Spain	452,91	591,78	339,31
Belgium	555,66	695,34	443,91
Germany	563,89	698,12	453,07
Austria	529,06	664,48	419,89
Cyprus	478,03	598,05	373,8
Malta	496,35	608,82	404,57
Ireland	540,72	648,68	450,02
Netherlands	522,53	622,28	443,49
United Kingdom	536,92	630,83	457,16
Sweden	496,56	587,4	420,74
Luxembourg	476,6	567,7	401,11

Διάγραμμα 28: All Causes of death - Standardized death rate by country, 2013 (Health for All)

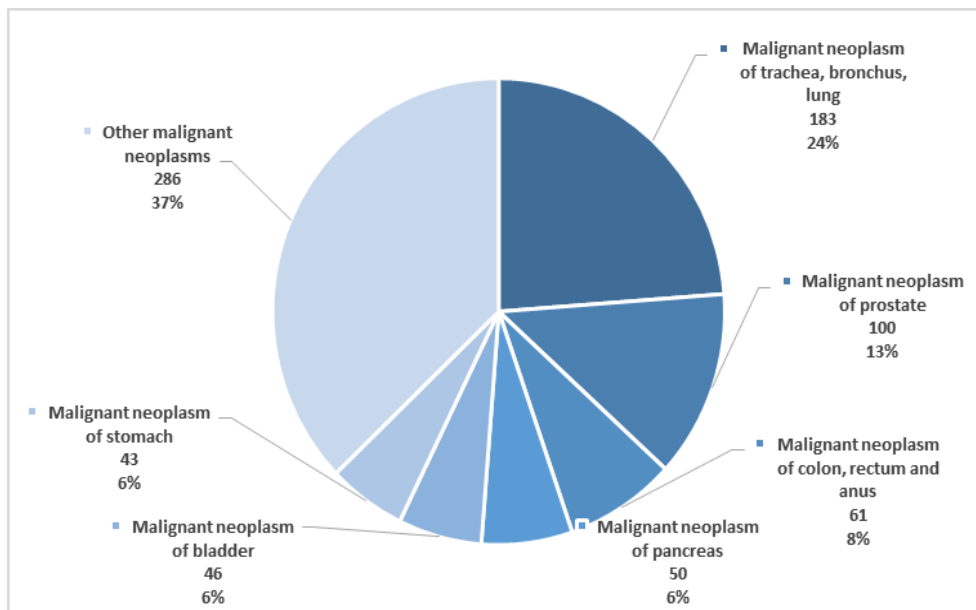

Συχνότεροι κακοήθεις καρκίνοι ως αιτία θανάτου 2015

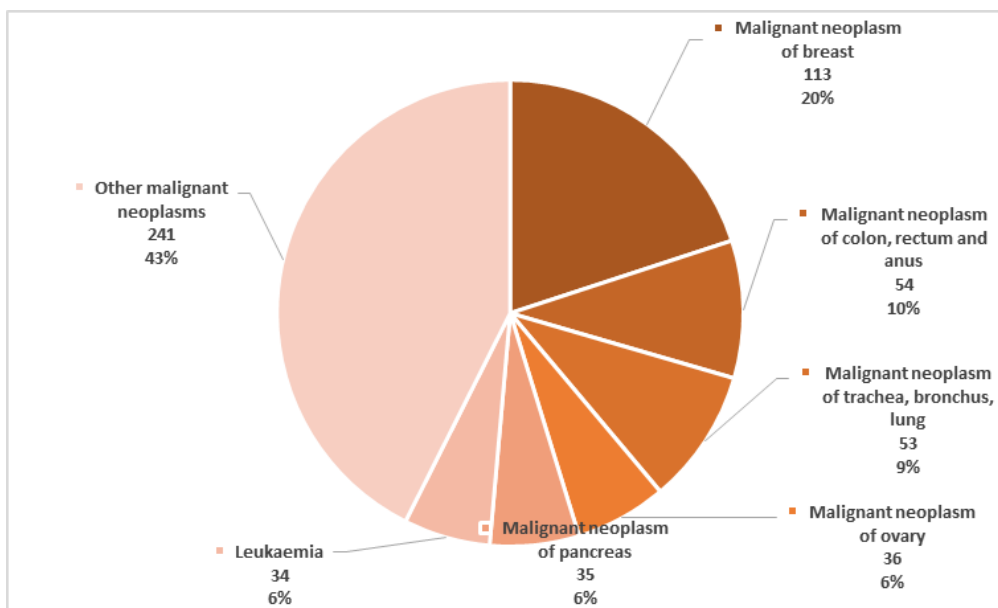
Πίνακας 18: Έξι συχνότεροι κακοήθεις καρκίνοι ως αιτία θανάτου, κατά φύλο, 2015

Males			Females		
Malignant neoplasms	N	%	Malignant neoplasms	N	%
Malignant neoplasm of trachea, bronchus, lung	183	24%	Malignant neoplasm of breast	113	20%
Malignant neoplasm of prostate	100	13%	Malignant neoplasm of colon, rectum and anus	54	10%
Malignant neoplasm of colon, rectum and anus	61	8%	Malignant neoplasm of trachea, bronchus, lung	53	9%
Malignant neoplasm of pancreas	50	7%	Malignant neoplasm of ovary	36	6%
Malignant neoplasm of bladder	46	6%	Malignant neoplasm of pancreas	35	6%
Malignant neoplasm of stomach	43	6%	Leukaemia	34	6%
Other malignant neoplasms	286	37%	Other malignant neoplasms	241	43%
Total malignant neoplasms for males	769	100%	Total malignant neoplasms for females	566	100%

Διάγραμμα 29: Έξι συχνότεροι κακοήθεις καρκίνοι, Άντρες, 2015

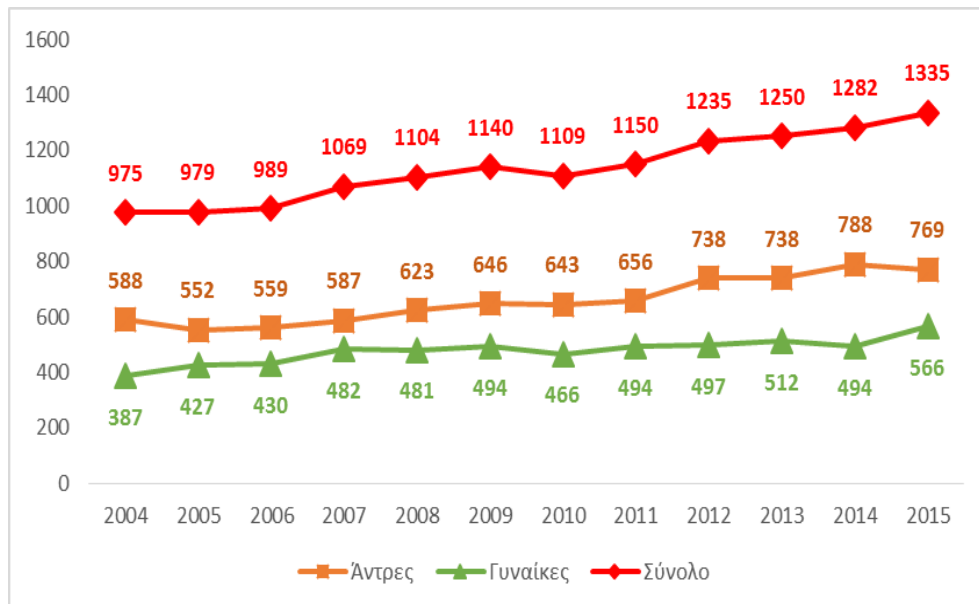
Διάγραμμα 30: Έξι συχνότεροι κακοήθεις καρκίνοι, Γυναίκες, 2015

Πίνακας 19: Διαχρονική τάση θανάτων λόγω κακοήθων καρκίνων, κατά φύλο, 2004-2015

Έτος	Άντρες	Γυναίκες	Σύνολο
2004	588	387	975
2005	552	427	979
2006	559	430	989
2007	587	482	1069
2008	623	481	1104
2009	646	494	1140
2010	643	466	1109
2011	656	494	1150
2012	738	497	1235
2013	738	512	1250
2014	788	494	1282
2015	769	566	1335
Σύνολο	7 887	5 730	13 617

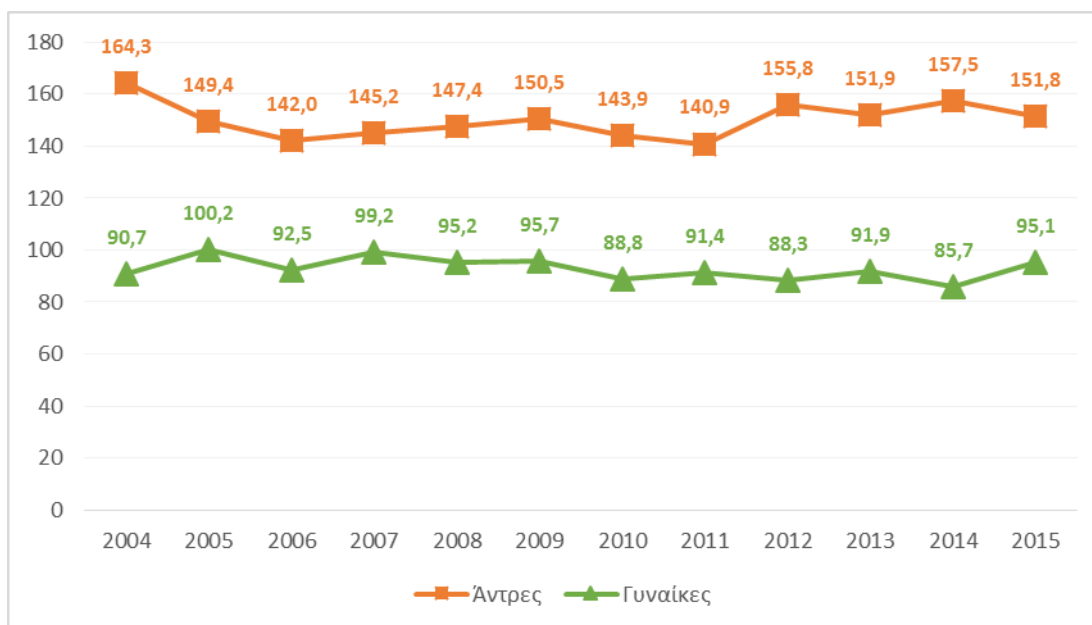
Διάγραμμα 31: Διαχρονική τάση θανάτων λόγω κακοήθων καρκίνων, κατά φύλο, 2004-2015

Πίνακας 20: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας (με βάση τον ευρωπαϊκό πληθυσμό) κακοήθων καρκίνων, κατά φύλο, 2004-2015

Έτος	Άντρες	Γυναίκες
2004	164,3	90,7
2005	149,4	100,2
2006	142,0	92,5
2007	145,2	99,2
2008	147,4	95,2
2009	150,5	95,7
2010	143,9	88,8
2011	140,9	91,4
2012	155,8	88,3
2013	151,9	91,9
2014	157,5	85,7
2015	151,8	95,1

Διάγραμμα 32: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας (με βάση την κατανομή του Ευρωπαϊκού Πληθυσμού) λόγω κακοήθων νεοπλασμάτων, κατά φύλο, 2004-2015

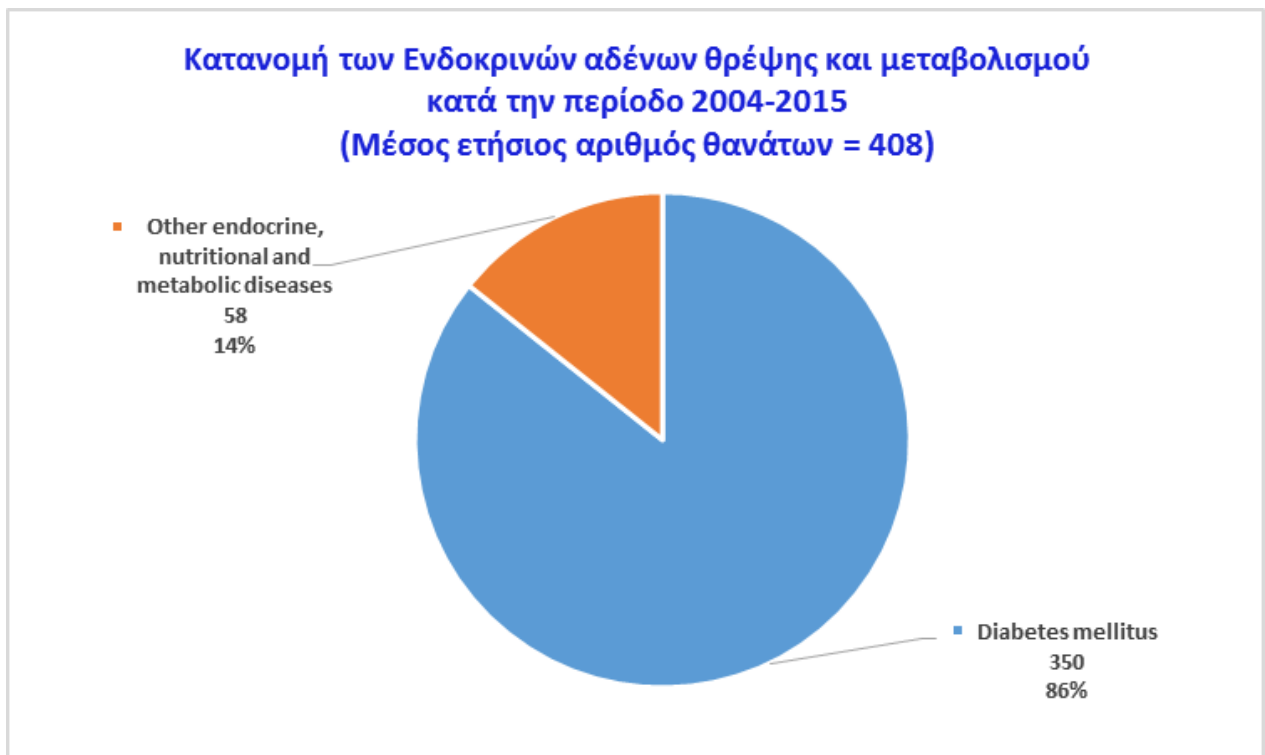
Ασθένειες των ενδοκρινών αδένων, θρέψης και μεταβολισμού

Πιο κάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι ασθένειες των ενδοκρινών αδένων της θρέψης και μεταβολισμού κατά κατηγορίες με βάση Causes of Death “European Shortlist”, May 2012 (ESTAT 2012). Για την κάθε κατηγορία και υποκατηγορία ασθενειών των ενδοκρινών αδένων, της θρέψης και μεταβολισμού παρέχεται ο μέσος ετήσιος αριθμός¹⁰ θανάτων και τα εκατοστιαία ποσοστά.

Σύνολο Ενδοκρινών αδένων θρέψης και μεταβολισμού

Το μεγαλύτερο μέρος των ασθενειών των ενδοκρινών αδένων, θρέψης και μεταβολισμού καταλαμβάνουν οι θάνατοι λόγω Σακχαρώδους διαβήτη με μέσο ετήσιο αριθμό θανάτων 350 και ποσοστό 86%. Το υπόλοιπο 14% (58 θάνατοι) οφείλεται σε Άλλες ασθένειες των ενδοκρινών αδένων, της θρέψης (εκείνες που δεν ανήκουν στις κατηγορίες του πίνακα ESTAT 2012).

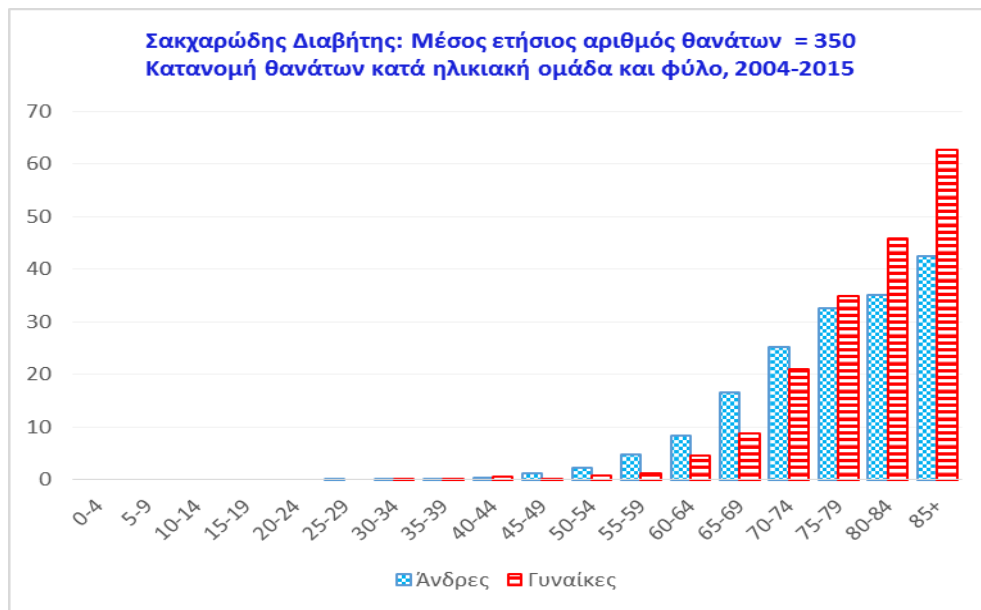
Διάγραμμα 33: Κατανομή των Ενδοκρινών αδένων, θρέψης και μεταβολισμού κατά την περίοδο 2004-2015 (Μέσος ετήσιος αριθμός θανάτων = 408)

¹⁰ Μέσος ετήσιος αριθμός προκύπτει με το να αθροίσουμε τους θανάτους από μια συγκεκριμένη αιτία / κατηγορία θανάτου για όλα τα χρόνια που έχουμε στη διάθεσή μας σε σχέση με τον αριθμό των ετών.

Σακχαρώδης Διαβήτης

Διάγραμμα 34: Κατανομή θανάτων λόγω Σακχαρώδους Διαβήτη κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Διάγραμμα 35: Κατανομή θανάτων λόγω Σακχαρώδους Διαβήτη κατά έτος και φύλο, 2004-2015

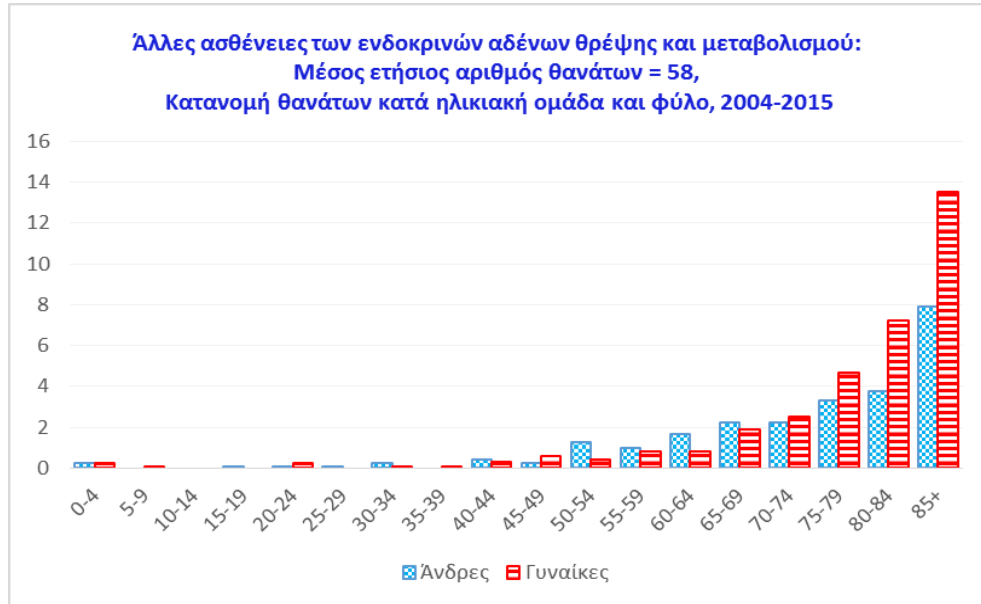
Η κατανομή των θανάτων μεταξύ των δύο φύλων δεν είναι ίση. Οι άντρες φαίνονται να πεθαίνουν σε πιο μικρή ηλικία σε σχέση με τις γυναίκες λόγω Σακχαρώδους Διαβήτη. Μέχρι και την ηλικία των 74 ετών έχουμε περισσότερους θανάτους αντρών σε σχέση με τις γυναίκες όμως από την ηλικία των 75-79 και άνω ο αριθμός αυτός αυξάνεται για τις γυναίκες.

Ο συνολικός αριθμός των θανάτων λόγω Σακχαρώδους Διαβήτη παρουσιάζει διαφορές μεταξύ των δύο φύλων. Οι γυναίκες παρουσιάζονται με μεγαλύτερους αριθμούς θανάτων από Σακχαρώδη Διαβήτη σε σχέση με τους άντρες για όλη την περίοδο 2004-2015 (εξαιρείται το έτος 2012).

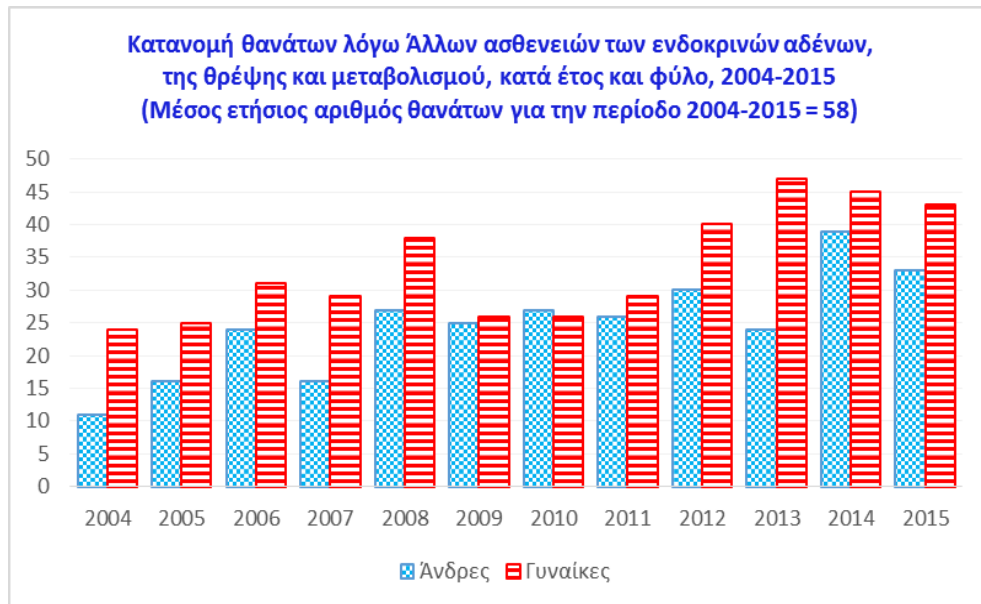
Άλλες ασθένειες των ενδοκρινών αδένων, θρέψης και μεταβολισμού

Οι θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών των ενδοκρινών αδένων, θρέψης και μεταβολισμού (εκείνων δηλαδή που δεν ανήκουν στις κατηγορίες του πίνακα ESTAT 2012) είναι σχετικά λίγοι. Η λεπτομερής ανάλυσή τους είναι δυνατή με τη χρήση των κωδικών ICD10 που είναι καταγραμμένοι στη βάση δεδομένων των αιτιών θανάτων.

Διάγραμμα 36: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών των ενδοκρινών αδένων της θρέψης και μεταβολισμού κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Διάγραμμα 37: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών των ενδοκρινών αδένων της θρέψης και μεταβολισμού κατά έτος και φύλο, 2004-2015

Ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος

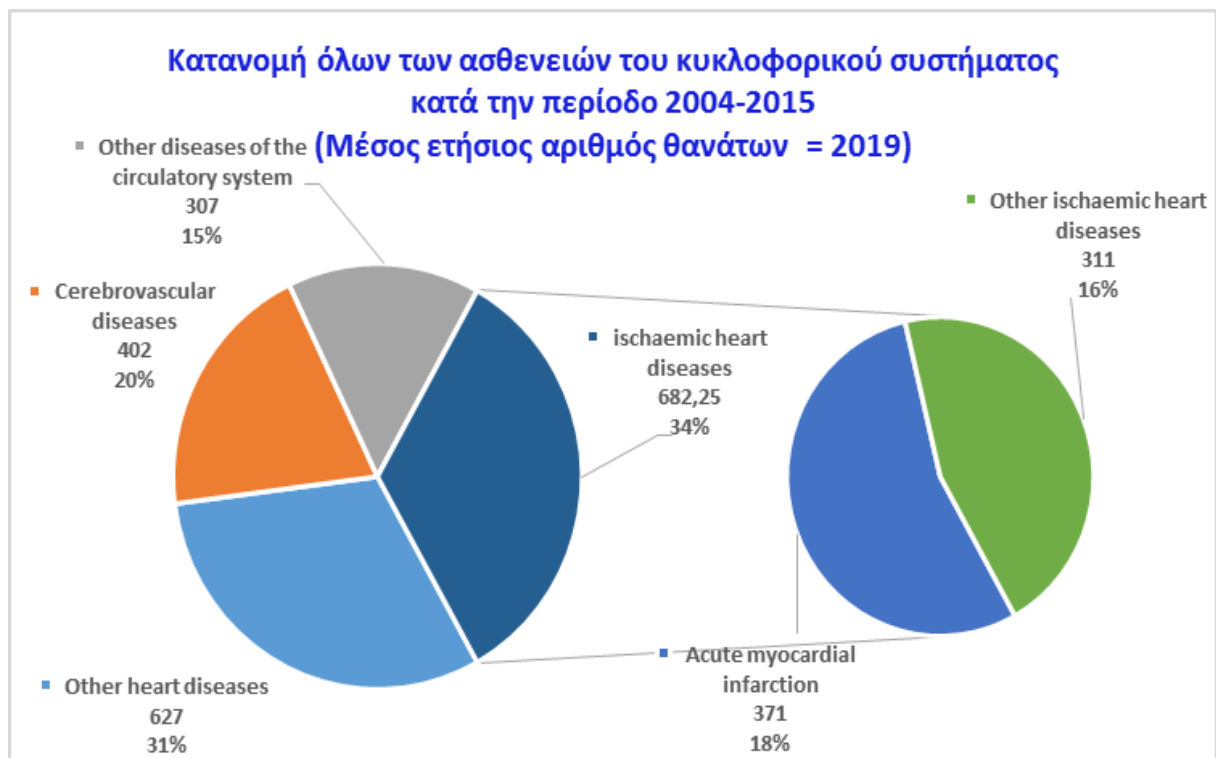
Πιο κάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος κατά κατηγορίες ESTAT 2012. Για την κάθε κατηγορία και υποκατηγορία ασθενειών του κυκλοφορικού συστήματος παρέχεται ο μέσος ετήσιος αριθμός θανάτων και τα εκατοστιαία ποσοστά.

Σύνολο των ασθενειών του κυκλοφορικού

Το μεγαλύτερο μέρος των ασθενειών του κυκλοφορικού καταλαμβάνουν οι ισχαιμικές καρδιοπάθειες με περίπου 682 θανάτους ανά έτος και ποσοστό 33,7 % όλων των ασθενειών του κυκλοφορικού. Ακολουθούν οι Άλλες καρδιακές παθήσεις με μέσο ετήσιο αριθμό θανάτων 627, οι αγγειακές εγκεφαλικές παθήσεις (402 θανάτους) και οι άλλες ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος (307 θανάτους).

Ανάλυση των θανάτων λόγω ισχαιμικής καρδιοπάθειας δείχνει ότι έχουμε περίπου 371 θανάτους ανά έτος και ποσοστό 18,3 % θανάτους που προκλήθηκαν από οξύ έμφραγμα μυοκαρδίου. Το υπόλοιπο 15,4 % (311 θάνατοι) οφείλονται σε άλλες ισχαιμικές καρδιοπάθειες.

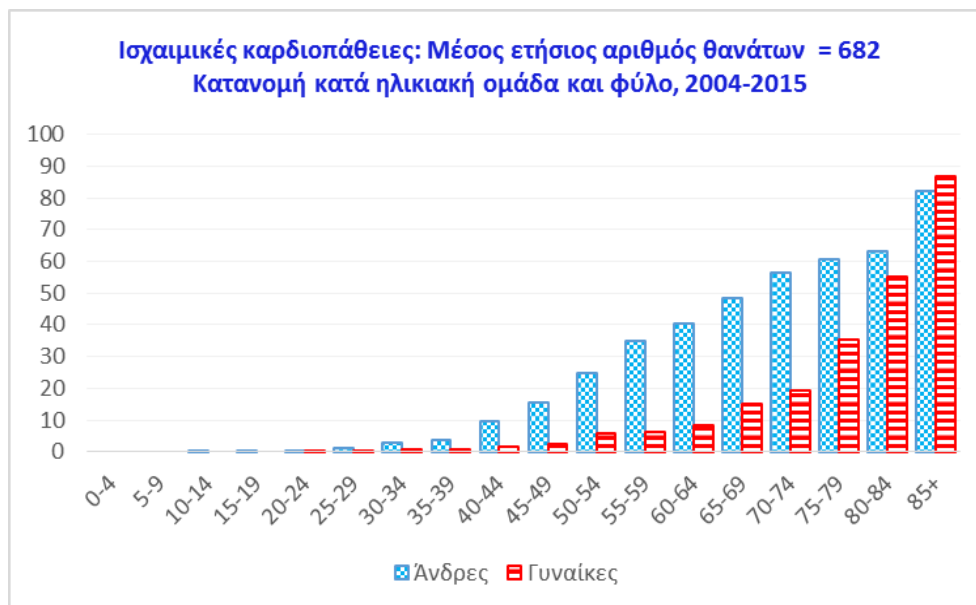
Διάγραμμα 38: Κατανομή όλων των ασθενειών του κυκλοφορικού συστήματος κατά την περίοδο, 2004-2015

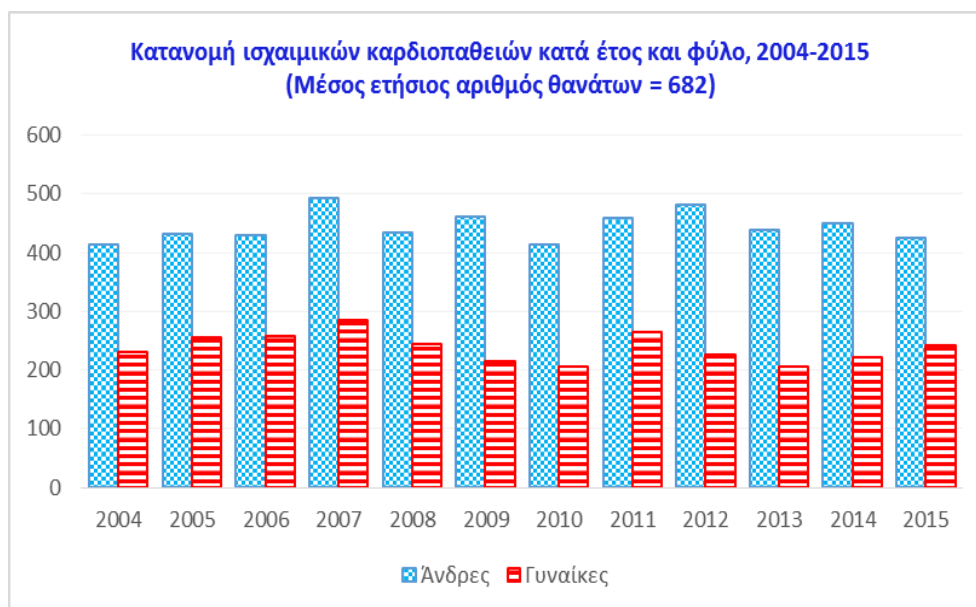
Ισχαιμικές καρδιοπάθειες

Η εξέταση των ισχαιμικών καρδιοπαθειών κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο παρουσιάζει ενδιαφέρον. Οι αριθμοί των θανάτων δεν παρουσιάζουν ίση κατανομή μεταξύ των δύο φύλων κατά ηλικιακή ομάδα. Για τους άντρες οι αριθμοί των θανάτων είναι πολύ μεγαλύτεροι σε σχέση με τις γυναίκες. Η διαφορά αυτή μειώνεται όσο προχωράμε σε μεγαλύτερες ηλικίες (80-84 ετών). Για τις ηλικίες 85+ ο αριθμός των θανάτων είναι μεγαλύτερος για τις γυναίκες σε σχέση με τους άντρες.

Διάγραμμα 39: Κατανομή ισχαιμικών καρδιοπαθειών κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Διάγραμμα 40: Κατανομή ισχαιμικών καρδιοπαθειών κατά έτος και φύλο, 2004-2015

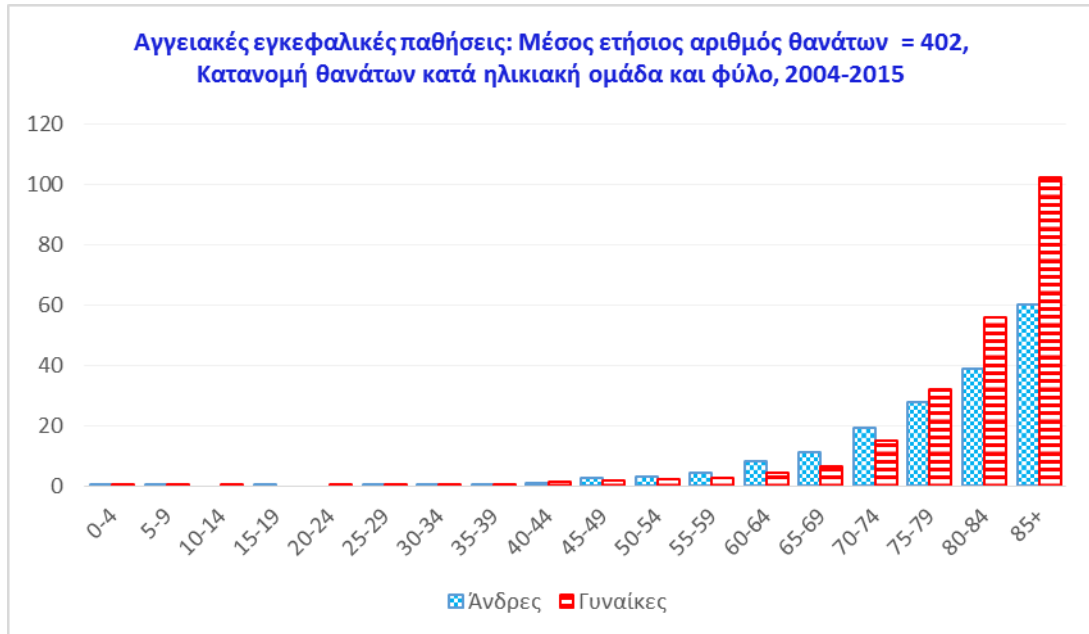

Οι αριθμοί των θανάτων κατά έτος και φύλο κινούνται σε σταθερά επίπεδα με σταδιακές αυξομειώσεις. Η μικρή άνοδος που παρουσιάζεται τόσο στους άντρες όσο και στις γυναίκες κατά το 2007 δεν είναι στατιστικά σημαντική ($p\text{-value}=0,05262 < 0,05$).

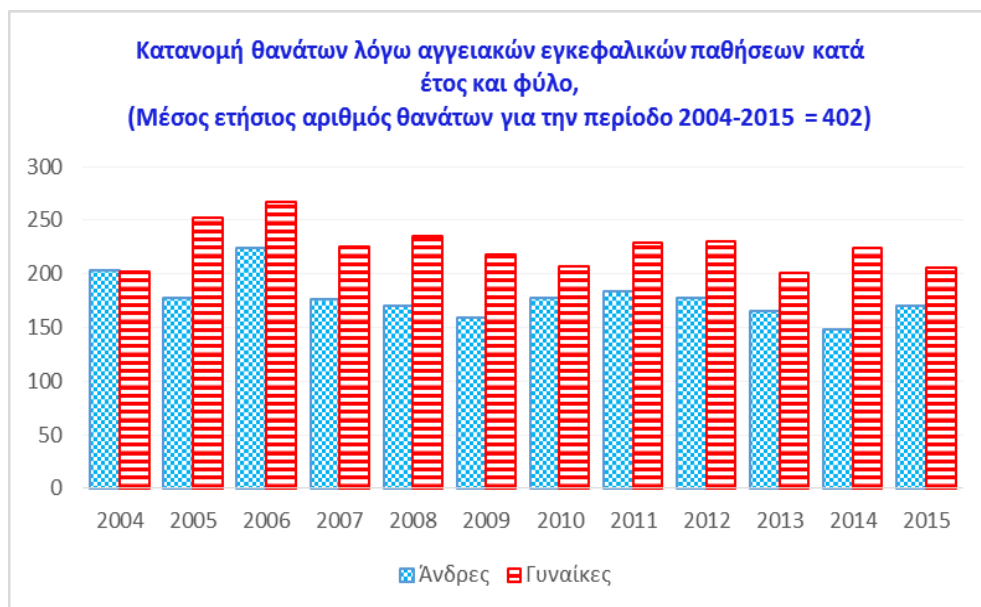
Αγγειακές Εγκεφαλικές παθήσεις

Η εξέταση των θανάτων λόγω αγγειακών εγκεφαλικών παθήσεων κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο δείχνει ότι υπάρχει μια άνοδος όσο αυξάνεται η ηλικία. Μέχρι και την ηλικία των 70-74 ο αριθμός των θανάτων για τους άντρες είναι μεγαλύτερος σε σχέση με τις γυναίκες, ενώ από την ηλικία των 75+ οι γυναίκες παρουσιάζονται με μεγαλύτερα νούμερα.

Διάγραμμα 41: Κατανομή θανάτων λόγω αγγειακών εγκεφαλικών παθήσεων κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Διάγραμμα 42: Κατανομή θανάτων λόγω αγγειακών εγκεφαλικών παθήσεων κατά έτος και φύλο, 2004-2015

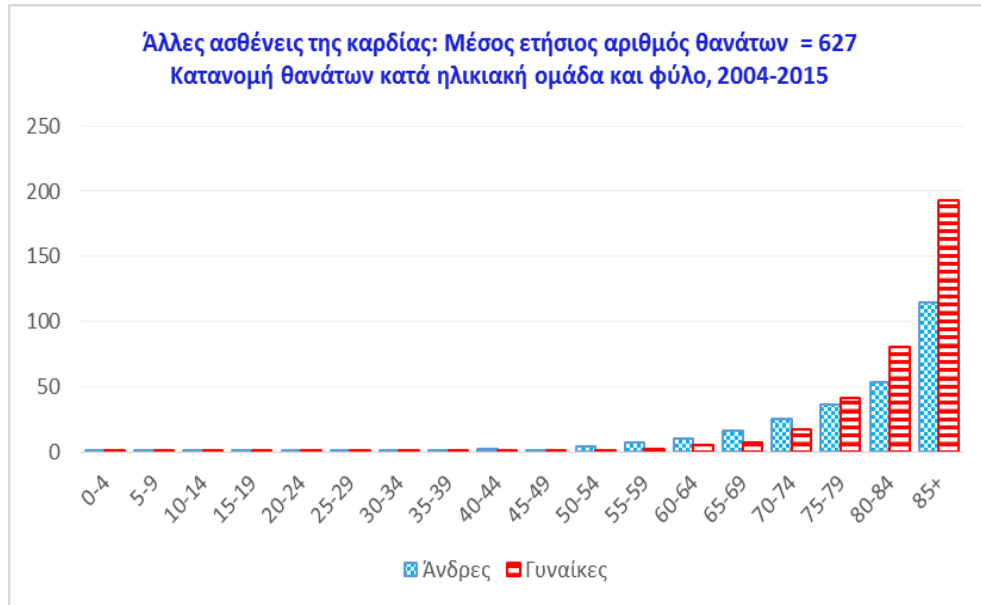

Υπάρχουν μικρές αυξομειώσεις στον αριθμό των θανάτων λόγω αγγειακών εγκεφαλικών παθήσεων κατά τη τελευταία δώδεκα χρόνια. Η διαφορά μεταξύ των δύο φύλων είναι εμφανής, με τις γυναίκες να παρουσιάζονται με μεγαλύτερους αριθμούς θανάτων σε σχέση με τους άντρες (εκτός από το έτος 2004).

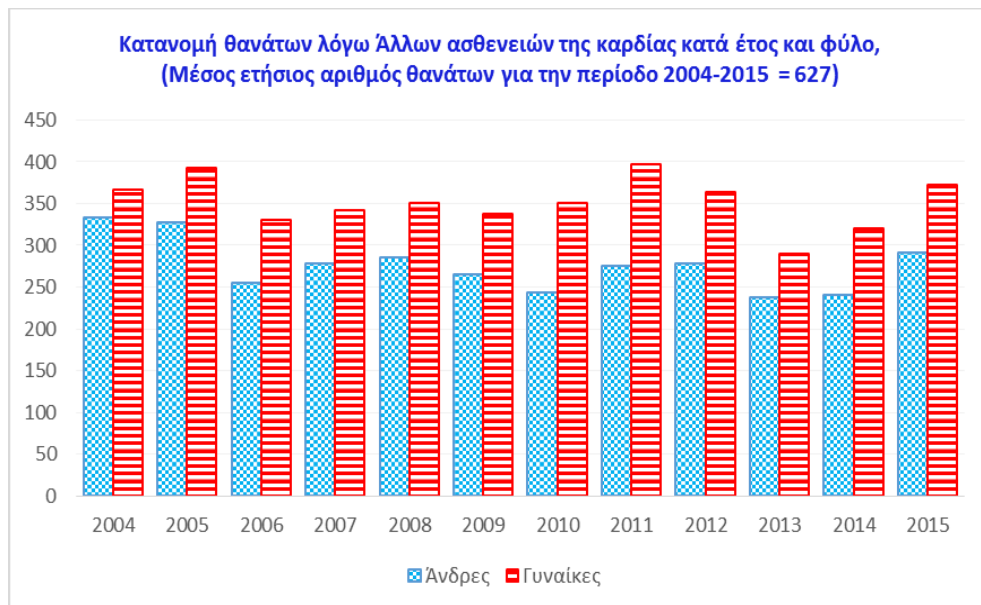
Άλλες ασθένειες της καρδιάς

Η κατανομή των άλλων ασθενειών της καρδιάς με βάση την ηλικιακή ομάδα και το φύλο παρουσιάζεται με άνιση κατανομή μεταξύ των δύο φύλων. Μέχρι και την ηλικία των 74 ετών οι αριθμοί είναι μεγαλύτεροι για τους άντρες ενώ από την ηλικία των 75+ οι γυναίκες παρουσιάζονται με μεγαλύτερο αριθμό θανάτων.

Διάγραμμα 43: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών της καρδιάς κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

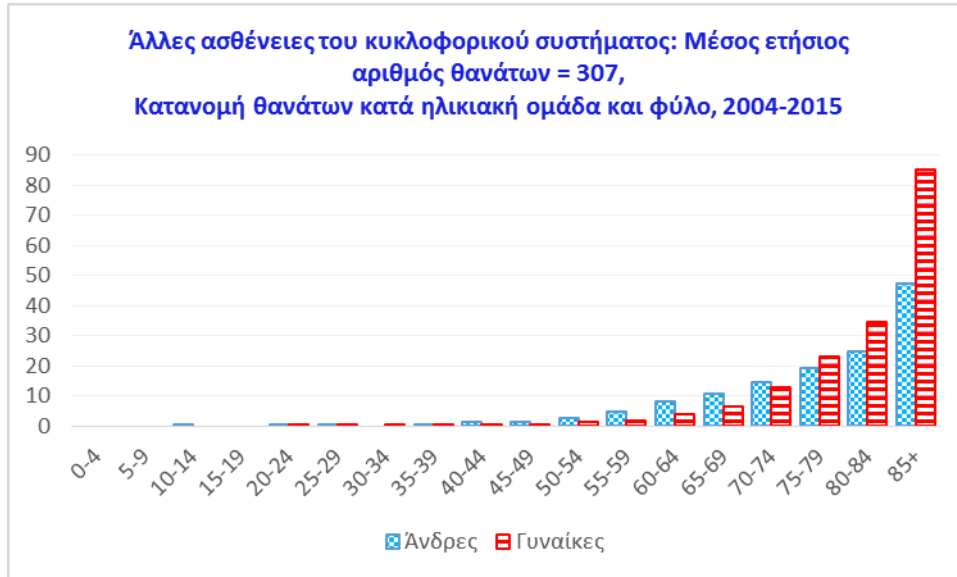
Διάγραμμα 44: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών της καρδιάς κατά έτος και φύλο, 2004-2015

Άλλες ασθένειες του κυκλοφορικού συστήματος

Οι θάνατοι λόγω Άλλων ασθενειών του κυκλοφορικού (εκείνων δηλαδή που δεν ανήκουν στις κατηγορίες του πίνακα ESTAT 2012) αποτελούν το 15% του συνολικού αριθμού θανάτων λόγω ασθενειών του κυκλοφορικού, με μέσο ετήσιο αριθμό θανάτων 307 την περίοδο 2004-2015. Η λεπτομερής ανάλυσή τους είναι δυνατή με τη χρήση των κωδικών ICD10 που υπάρχουν στη βάση δεδομένων του Αρχείου Αιτιών Θανάτου.

Διάγραμμα 45: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών του κυκλοφορικού συστήματος κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Διάγραμμα 46: Κατανομή θανάτων λόγω άλλων ασθενειών του κυκλοφορικού συστήματος κατά έτος και φύλο, 2004-2015

Ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος

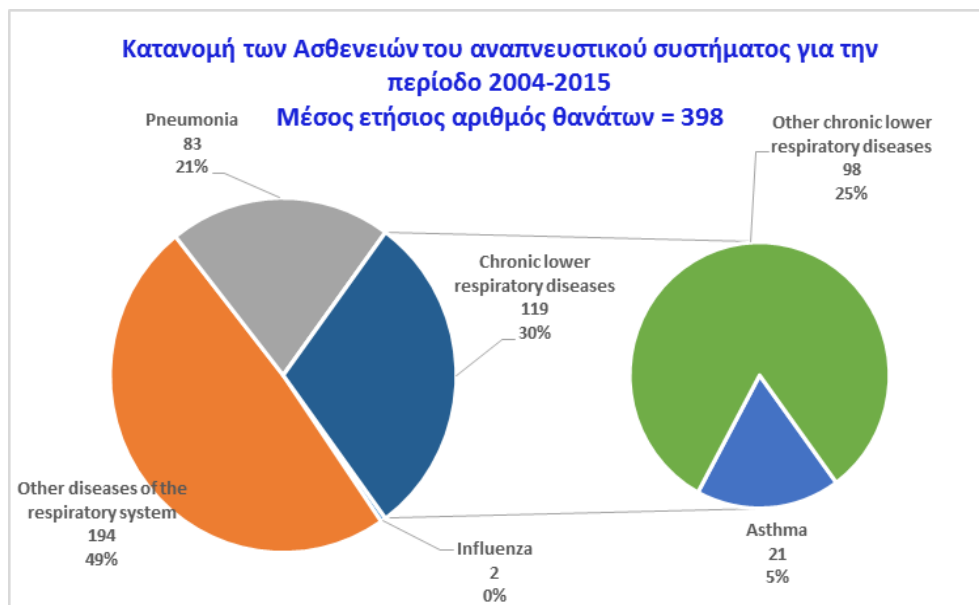
Πιο κάτω παρουσιάζονται αναλυτικά οι ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος κατά κατηγορίες ESTAT 2012. Για την κάθε κατηγορία και υποκατηγορία ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος παρέχεται ο μέσος ετήσιος αριθμός θανάτων και τα εκατοστιαία ποσοστά.

Σύνολο των ασθενειών του αναπνευστικού

Το μεγαλύτερο μέρος των ασθενειών του αναπνευστικού καταλαμβάνουν οι ασθένειες του κατώτερου αναπνευστικού με μέσο ετήσιο αριθμό θανάτων 119 και ποσοστό 30 %. Ακολουθούν οι θάνατοι από πνευμονία και τέλος οι θάνατοι από γρίπη. Ένα μεγάλο ποσοστό ετησίως οφείλεται σε Άλλες ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος (εκείνες που δεν ανήκουν στις κατηγορίες του πίνακα ESTAT 2012).

Ανάλυση των θανάτων λόγω ασθενειών του κατώτερου αναπνευστικού δείχνει ότι ετησίως έχουμε κατά μέσο όρο 21 (5 % του μέσου ετήσιου αριθμού θανάτων της περιόδου 2004-2015) θανάτους λόγω άσθματος και οι υπόλοιποι 98 (25 %) θάνατοι οφείλονται σε άλλες ασθένειες του κατώτερου αναπνευστικού.

Διάγραμμα 47: Κατανομή του συνολικού αριθμού θανάτων λόγω Ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος κατά την περίοδο 2004-2015

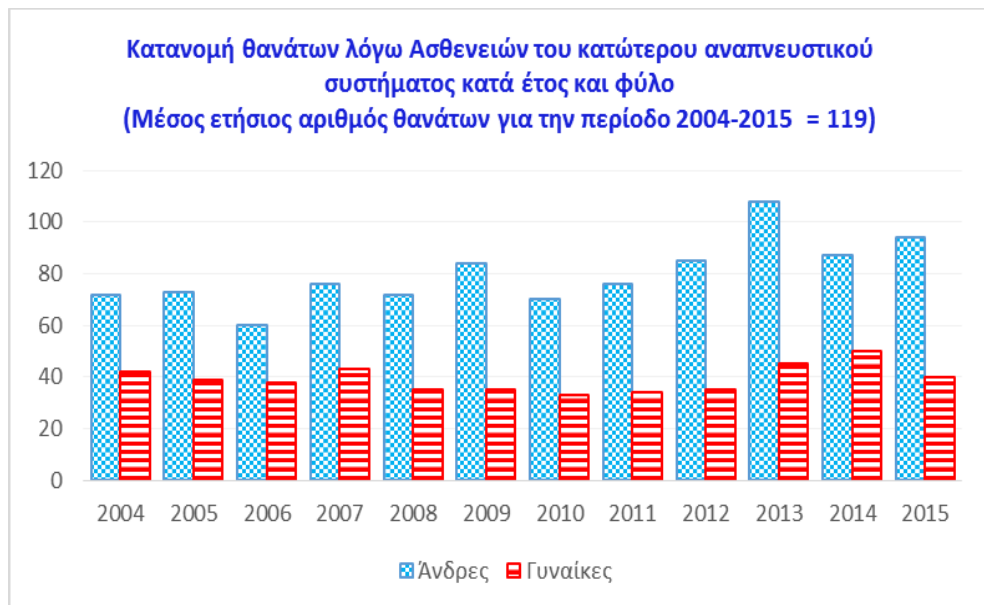
Ασθένειες του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος

Η κατανομή των θανάτων λόγω ασθενειών του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος δείχνει ότι οι αριθμοί αυξάνονται καθώς αυξάνεται η ηλικία τόσο στους άντρες όσο και στις γυναίκες. Εντούτοις, η κατανομή ανάμεσα στα δύο φύλα δεν είναι ίση. Οι άντρες παρουσιάζονται με μεγαλύτερο αριθμό θανάτων σε σχέση με τις γυναίκες.

Διάγραμμα 48: Κατανομή όλων των Ασθενειών του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Διάγραμμα 49: Κατανομή όλων των Ασθενειών του κατώτερου αναπνευστικού συστήματος κατά έτος και φύλο, 2004-2015

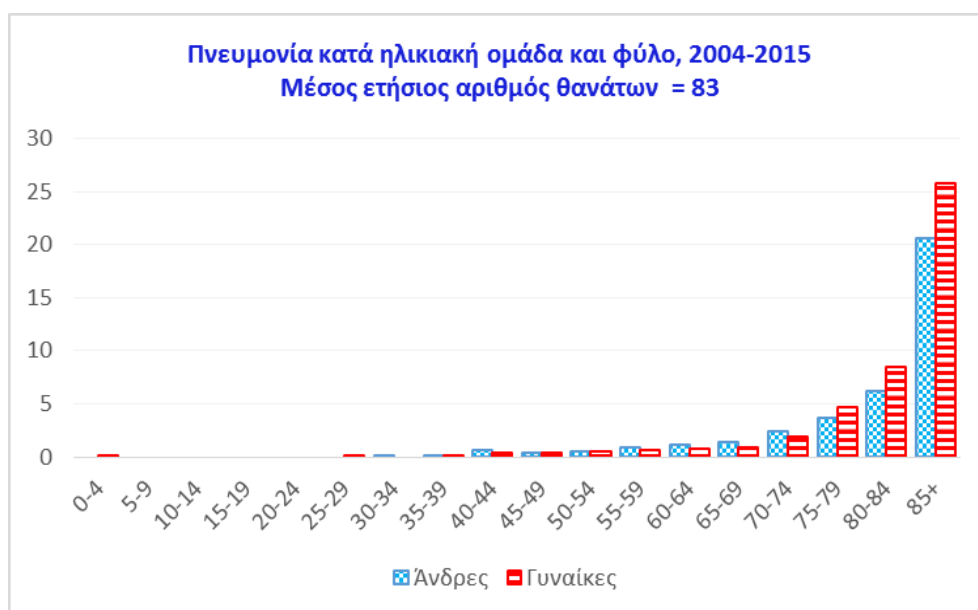

Πνευμονία

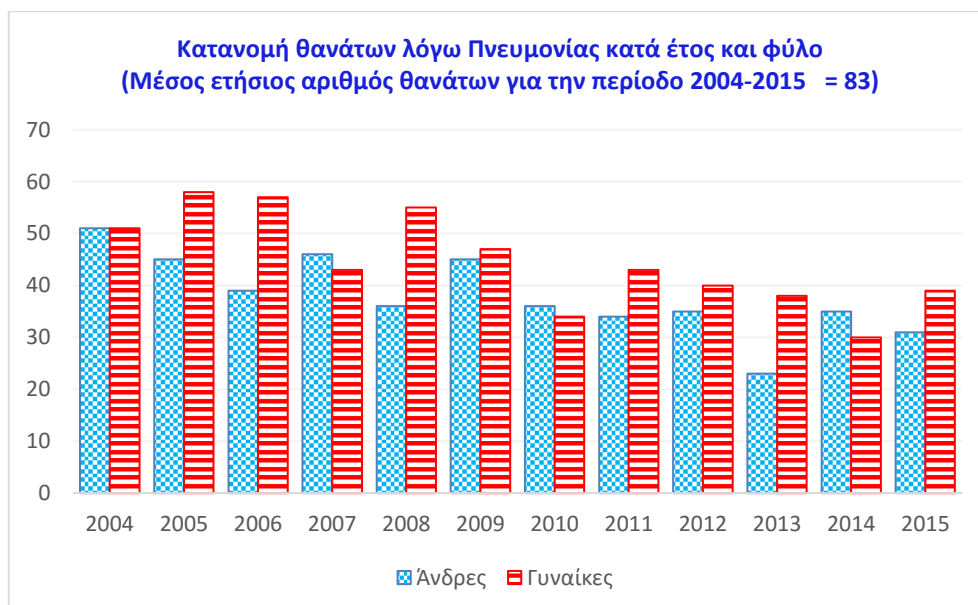
Οι θάνατοι λόγω πνευμονίας αυξάνονται καθώς αυξάνεται η ηλικία. Οι διαφορές ανάμεσα στα δύο φύλα είναι εμφανείς. Σε μικρότερες ηλικίες οι άντρες παρουσιάζονται με μεγαλύτερο αριθμό θανάτων σε σχέση με τις γυναίκες.

Σε μεγαλύτερες ηλικίες (70+ ετών) βλέπουμε ότι τόσο για γυναίκες όσο και για τους άντρες υπάρχει μια απότομη αύξηση στον αριθμό των θανάτων. Και πάλι υπάρχει όμως μια άνιση κατανομή των θανάτων, με τις γυναίκες να παρουσιάζονται με μεγαλύτερους αριθμούς θανάτων από την ηλικία των 75 ετών και άνω.

Διάγραμμα 50: Κατανομή των θανάτων λόγω Πνευμονίας κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Διάγραμμα 51: Κατανομή θανάτων λόγω Πνευμονίας κατά έτος και φύλο, 2004-2015

Οι αυξομειώσεις που παρουσιάζονται κατά τη διάρκεια της περιόδου 2004-2015 στους θανάτους λόγω πνευμονίας ίσως να οφείλονται σε τυχαία μεταβλητότητα.

Άλλες ασθένειες του αναπνευστικού συστήματος

Οι θάνατοι λόγω άλλων ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος (εκείνων δηλαδή που δεν ανήκουν στις κατηγορίες του πίνακα ESTAT 2012) αποτελούν το μεγαλύτερο μέρος των θανάτων λόγω ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος. Η κατανομή τους κατά ηλικία, φύλο και έτος φαίνονται στα επόμενα διαγράμματα. Η λεπτομερής ανάλυσή τους είναι δυνατή με τη χρήση των κωδικών ICD10 που είναι καταγεγραμμένοι στη βάση δεδομένων των αιτιών θανάτων.

Διάγραμμα 52: Κατανομή των θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Διάγραμμα 53: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος κατά έτος και φύλο, 2004-2015

Η αύξηση που παρουσιάζεται στους θανάτους των γυναικών από το έτος 2011 στο 2012 είναι στατιστικά σημαντική, σε αντίθεση με την αύξηση που παρουσιάζεται στους θανάτους αντρών από το έτος 2014 στο έτος 2015 που δεν είναι στατιστικά σημαντική.

Εξωτερικές αιτίες

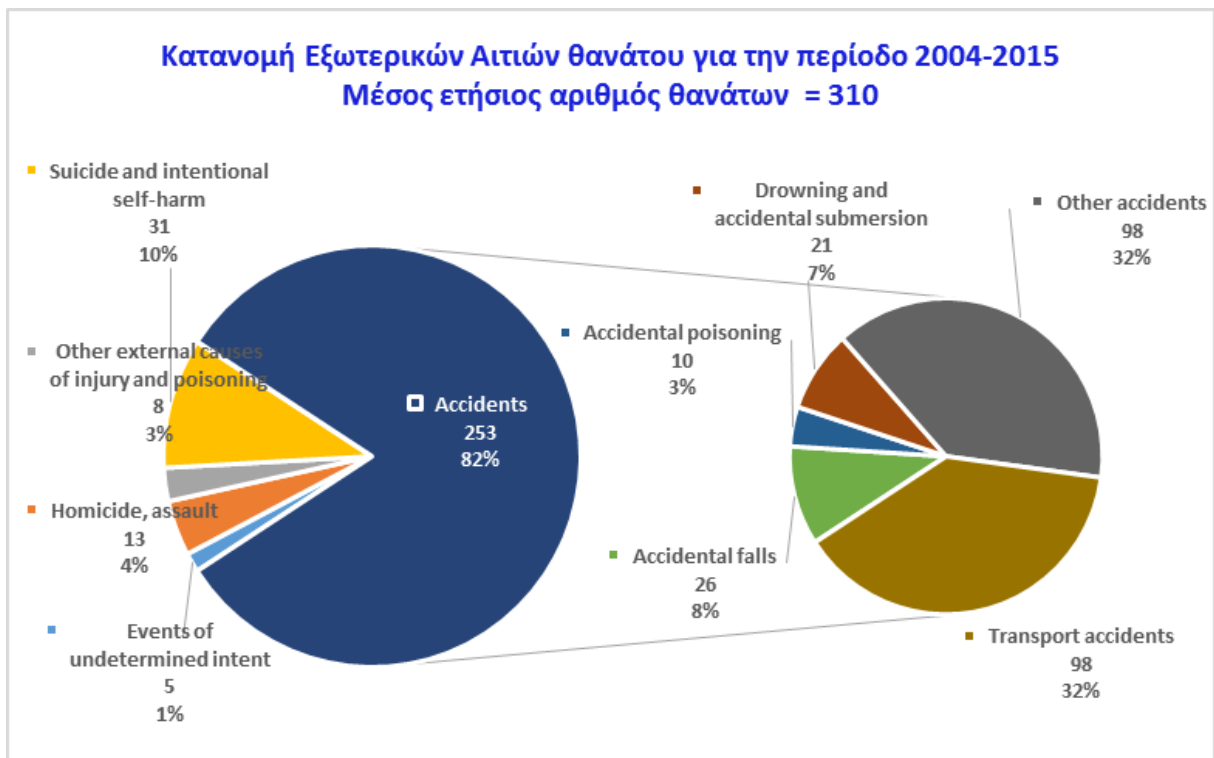
Στα επόμενα διαγράμματα παρουσιάζεται αναλυτικά η κατανομή των εξωτερικών αιτιών κατά κατηγορίες ESTAT 2012. Για κάθε κατηγορία και υποκατηγορία εξωτερικών αιτιών παρέχεται ο μέσος ετήσιος αριθμός θανάτων και τα εκατοστιαία ποσοστά.

Σύνολο των εξωτερικών αιτιών

Το μεγαλύτερο μέρος των εξωτερικών αιτιών καταλαμβάνουν τα ατυχήματα με περίπου 253 θανάτους ανά έτος και ποσοστό 82 % όλων των εξωτερικών αιτιών. Ακολουθούν οι αυτοκτονίες, οι ανθρωποκτονίες, οι αιτίες με ακαθόριστη πρόθεση και οι άλλες εξωτερικές αιτίες με αριθμούς και ποσοστά όπως φαίνονται στο πιο κάτω Διάγραμμα 54.

Ανάλυση των ατυχημάτων δείχνει ότι τα μεταφορικά ατυχήματα καταλαμβάνουν την πρώτη θέση με μέσο όρο 98 ετήσιων θανάτων και ποσοστό 32 % των εξωτερικών αιτιών. Ακολουθούν οι πτώσεις, οι πνιγμοί και οι δηλητηριάσεις λόγω ατυχήματος. Ποσοστό 32 % των εξωτερικών αιτιών αποτελούν διάφορα άλλα είδη ατυχημάτων που δεν κατατάσσονται στις κατηγορίες ατυχημάτων που έχει καθορίσει η Eurostat. Εν τούτοις, τα δεδομένα της βάσης δεδομένων της Μονάδας Παρακολούθησης Υγείας περιέχουν τις λεπτομερείς κατηγορίες με κωδικούς ICD-10 και μπορούν να αναλυθούν περαιτέρω.

Διάγραμμα 54: Κατανομή όλων των εξωτερικών αιτιών κατά την περίοδο 2004-2015

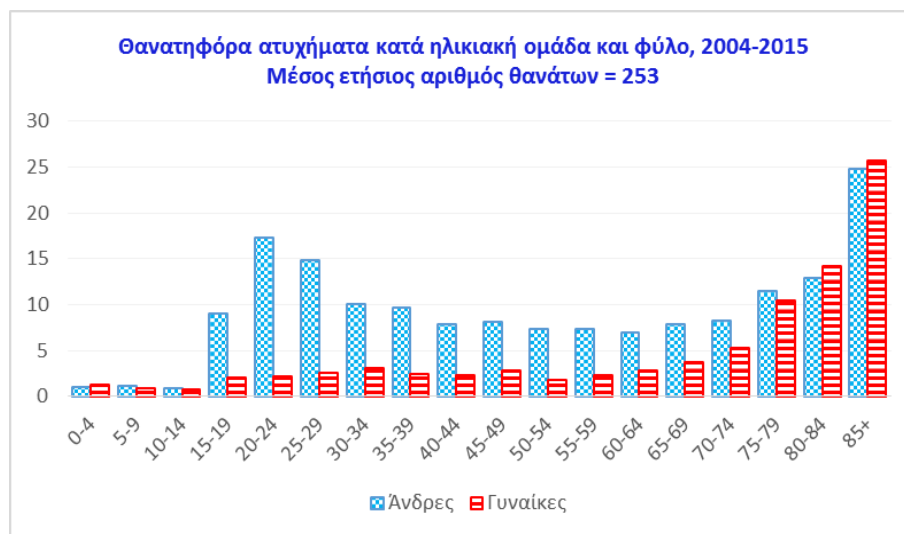

Θανατηφόρα Ατυχήματα

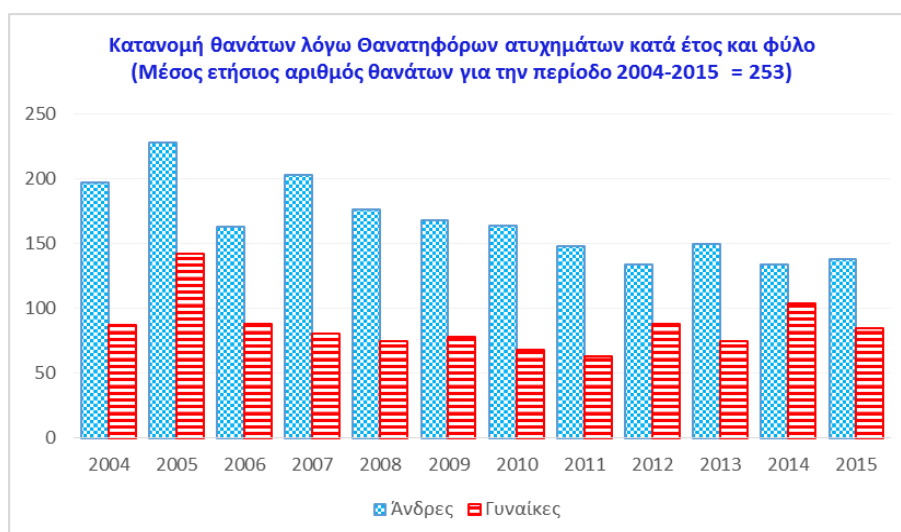
Η εξέταση των ατυχημάτων κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο παρουσιάζει ιδιαίτερο ενδιαφέρον. Οι αριθμοί των ατυχημάτων στις ηλικίες από 0-14 έτη είναι μικροί και υπάρχει ίση κατανομή μεταξύ των δύο φύλων. Η εικόνα αλλάζει εμφανώς για τις επόμενες ηλικιακές ομάδες. Βλέπουμε να υπάρχει μια απότομη αύξηση του ετήσιου αριθμού των ατυχημάτων στις ηλικίες 15-19 που μεγιστοποιείται στις ηλικίες 20-24 και εξακολουθεί να είναι αυξημένη και στις ηλικίες 25-29. Ακολούθως παρατηρείται μια σταδιακή πτώση στις ηλικίες 30-64 και ακολουθεί μια δεύτερη αύξηση προφανώς λόγω των ατυχημάτων που συμβαίνουν σε ηλικιωμένα άτομα (κατανομή δύο μεγίστων, bimodal distribution).

Οι ανισότητες μεταξύ των δύο φύλων είναι ιδιαίτερα εμφανείς με πολύ υψηλότερους αριθμούς ατυχημάτων μεταξύ των ανδρών σε σχέση με τις γυναίκες. Ίσως, η τάση για επικίνδυνες συμπεριφορές και ενασχολήσεις είναι πολύ μεγαλύτερη μεταξύ των ανδρών. Επομένως οποιαδήποτε προληπτικά μέτρα εφαρμόζονται πρέπει να λαμβάνουν υπόψη τις διαφορές αυτές.

Διάγραμμα 55: Κατανομή των θανάτων λόγω Θανατηφόρων ατυχημάτων κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Διάγραμμα 56: Κατανομή θανάτων λόγω Θανατηφόρων τραυματισμών κατά έτος και φύλο, 2004-2015

Το πιο πάνω διάγραμμα δείχνει ότι υπήρξε εμφανής αύξηση των θανάτων λόγω ατυχημάτων το 2005, προφανώς λόγω του αεροπορικού ατυχήματος που συνέβη στην Ελλάδα. Εντούτοις, κατά τα τελευταία δώδεκα χρόνια παρατηρείται μια σημαντική σταδιακή μείωση των ατυχημάτων ιδίως μεταξύ των ανδρών.

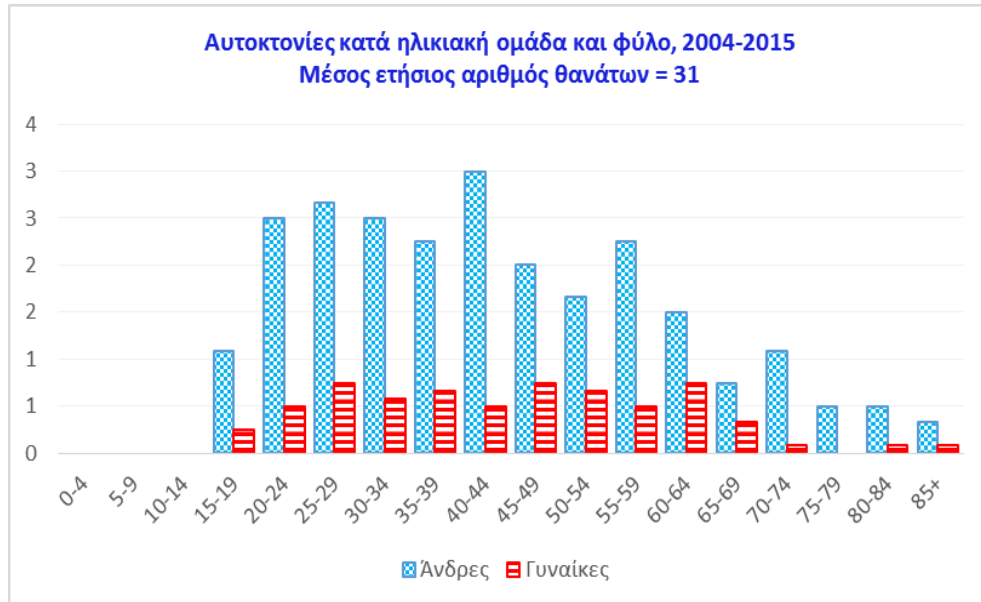
Περαιτέρω λεπτομερείς αναλύσεις των θανατηφόρων ατυχημάτων με χρήσιμα συμπεράσματα μπορούν να γίνουν στη βάση των κωδικών που περιέχονται στη βάση δεδομένων της ΜΠΥ.

Νοείται ότι οποιαδήποτε προληπτικά μέτρα εφαρμόζονται με βάση τα στατιστικά στοιχεία που προκύπτουν από ανάλυση των αιτιών θανάτου έχουν ανάλογο αντίκτυπο και στα μη θανατηφόρα ατυχήματα πολλά από τα οποία καταλήγουν σε χρόνιες αναπηρίες σε ένα μεγάλο αριθμό νέων και μεγαλύτερων σε ηλικία ανθρώπων.

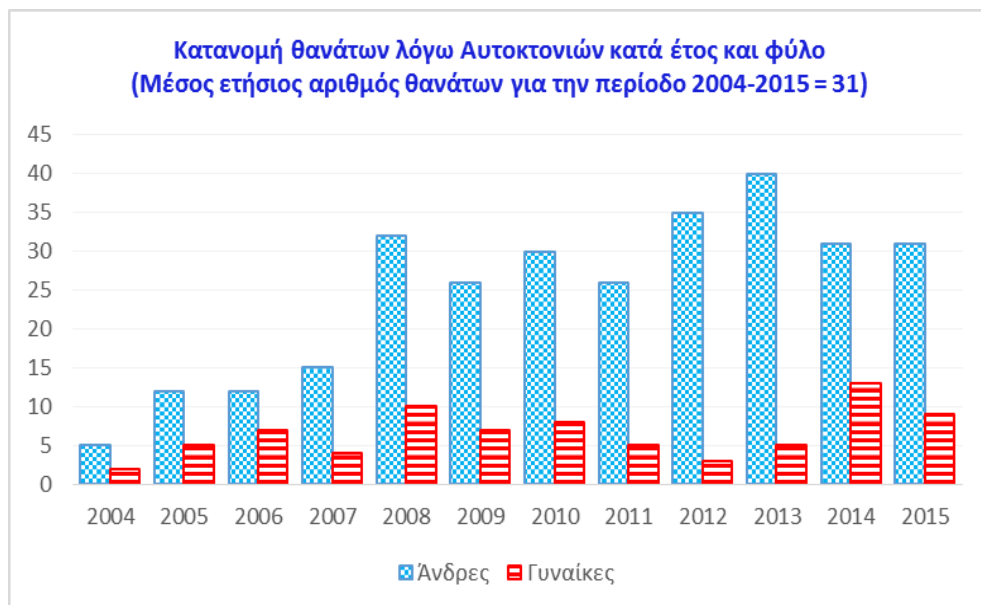
Αυτοκτονίες

Μέχρι το 2004, τα στατιστικά στοιχεία που υπήρχαν στην Κύπρο για αυτοκτονίες έδειχναν ένα πολύ μικρό ποσοστό. Σε εξωτερικούς παρατηρητές δινόταν η εντύπωση ότι το πρόβλημα των αυτοκτονιών στην Κύπρο ήταν σχεδόν ανύπαρκτο. Μετά το 2004, που άρχισε πιο συστηματική καταγραφή των θανάτων αυτών με συλλογή δεδομένων από επιπρόσθετες πηγές (ιατροδικαστικές εκθέσεις, στοιχεία από την Αστυνομία, δημοσιεύματα τύπου κλπ), διαφάνηκε ότι το πρόβλημα είναι πολύ μεγαλύτερο από όσο έδειχναν τα προηγούμενα στοιχεία.

Διάγραμμα 57: Κατανομή των θανάτων λόγω Αυτοκτονιών κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Διάγραμμα 58: Κατανομή θανάτων λόγω Αυτοκτονιών κατά έτος και φύλο, 2004-2015

Στο πιο πάνω διάγραμμα παρατηρούμε ότι οι αυτοκτονίες υπάρχουν έντονες ανισότητες μεταξύ των φύλων και των ηλικιακών ομάδων. Το πρόβλημα είναι σαφώς μεγαλύτερο μεταξύ των ανδρών. Εμφανίζεται, καταρχήν, στις ηλικίες 15-19, φθάνει στο μέγιστο στις ηλικίες 20-44 και ακολούθως αρχίζει να μειώνεται σταδιακά. Στις γυναίκες άνω των 70 ετών ο αριθμός αυτοκτονιών είναι πολύ μικρός. Αν και μειωμένος, σημαντικός αριθμός αυτοκτονιών εξακολουθεί να εμφανίζεται σε άνδρες ηλικίας 70 ετών και άνω.

Οι αυτοκτονίες που έχουν καταγραφεί στο Αρχείο Αιτιών Θανάτου, από το 2004 και μετά δείχνουν σημαντική αυξητική τάση, ιδίως στους άνδρες. Παρόλα αυτά, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι η διαδικασία συλλογής των δεδομένων από τη Μονάδα Παρακολούθησης Υγείας βελτιώθηκε σταδιακά χρόνο με το χρόνο. Επομένως η αυξητική τάση δυνατό να οφείλεται κυρίως στην πληρέστερη καταγραφή και όχι σε πραγματική αύξηση των αυτοκτονιών.

Εντούτοις πρέπει να λεχθεί ότι παρά την αύξηση στην καταγραφή κατά τα τελευταία δώδεκα χρόνια, η Κύπρος συνεχίζει να έχει πολύ χαμηλά σταθμισμένα ποσοστά αυτοκτονιών σε σύγκριση με άλλες Ευρωπαϊκές χώρες. Συγκεκριμένα, η Κύπρος μαζί με την Ελλάδα έχουν τα χαμηλότερα ποσοστά. Θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ένα ποσοστό από τις ακαθόριστες εξωτερικές αιτίες δυνατόν να εμπίπτουν στην κατηγορία των αυτοκτονιών χωρίς να έχουν καθοριστεί ως τέτοιες.

Ανθρωποκτονίες

Η ηλικιακή κατανομή των ανθρωποκτονιών στην Κύπρο φαίνεται στο Διάγραμμα 59. Είναι σαφώς περισσότερες μεταξύ ανδρών σε όλες τις ηλικιακές ομάδες.

Διάγραμμα 59: Κατανομή των θανάτων λόγω Ανθρωποκτονιών κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Οι αυξομειώσεις που παρουσιάζονται στον αριθμό των θανάτων τόσο στους άντρες όσο και στις γυναίκες οφείλονται σε τυχαία μεταβλητότητα.

Διάγραμμα 60: Κατανομή θανάτων λόγω Ανθρωποκτονιών κατά έτος και φύλο, 2004-2015

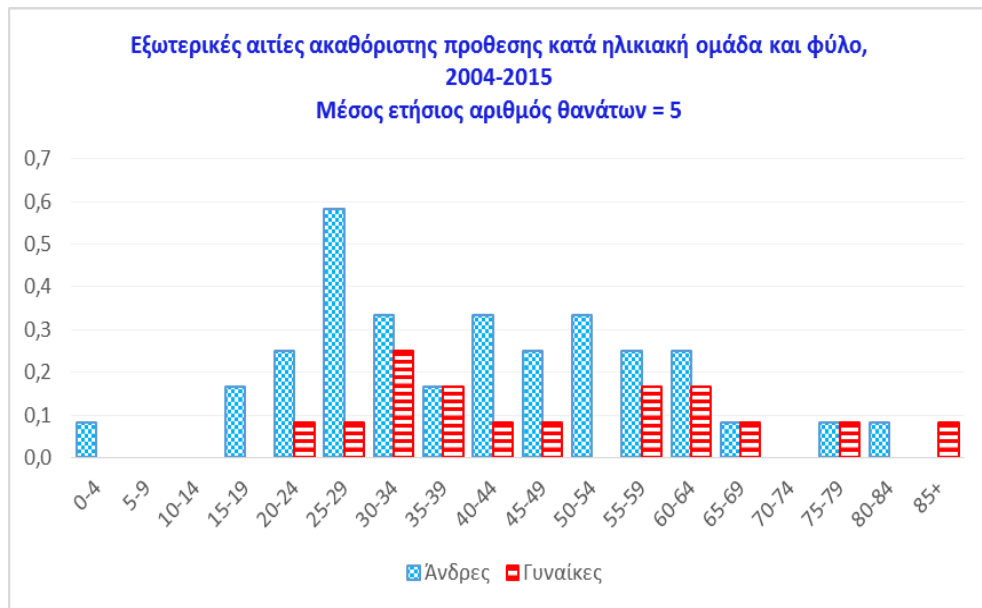

Εξωτερικές αιτίες ακαθόριστης πρόθεσης

Οι αριθμοί θανάτων λόγω ακαθόριστης πρόθεσης φαίνονται στα διαγράμματα 61 και 62. Οι αριθμοί των θανάτων αυτών είναι σχετικά μικροί. Κατανέμονται κυρίως μεταξύ ατόμων μέσω ηλικιών με πολύ λίγους αριθμούς στις μικρές και μεγάλες ηλικίες. Γενικά, δείχνουν μια τάση μείωσης με την πάροδο του χρόνου και με την ωρίμανση των διαδικασιών συλλογής των δεδομένων. Οι μικροί αριθμοί αντανακλούν το επίπεδο ποιότητας και πληρότητας του αρχείου.

Μερικοί από τους θανάτους αυτούς δυνατόν να οφείλονται σε αυτοκτονίες, ανθρωποκτονίες ή ατυχήματα χωρίς αυτό να έχει καταγραφεί σε επίσημα έγγραφα για να γίνει δυνατή η ορθή τους κατάταξη.

Διάγραμμα 61: Κατανομή των θανάτων λόγω Εξωτερικών αιτιών ακαθόριστης πρόθεσης κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

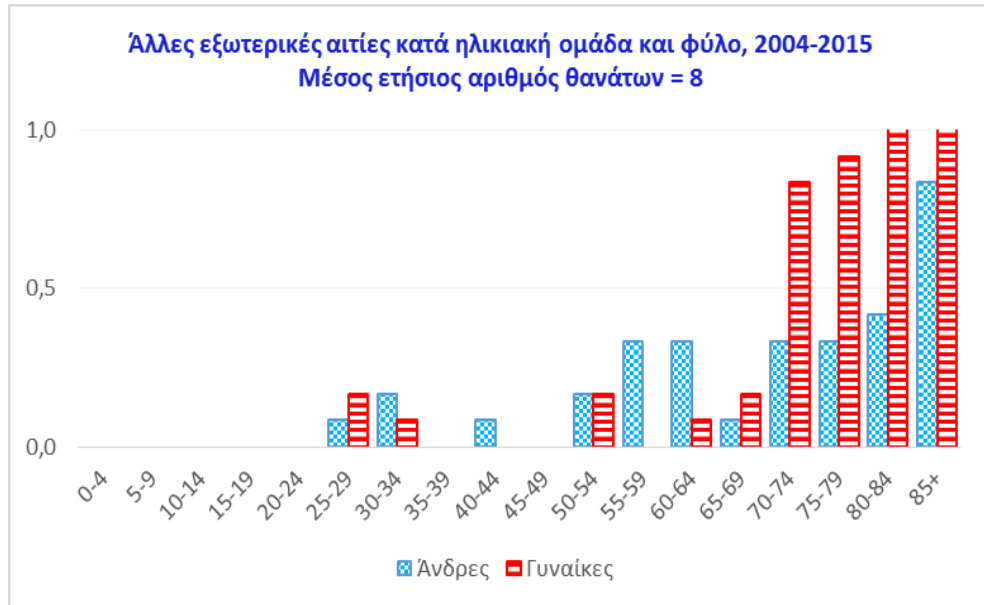
Διάγραμμα 62: Κατανομή θανάτων λόγω Εξωτερικών αιτιών ακαθόριστης πρόθεσης κατά έτος και φύλο, 2004-2015

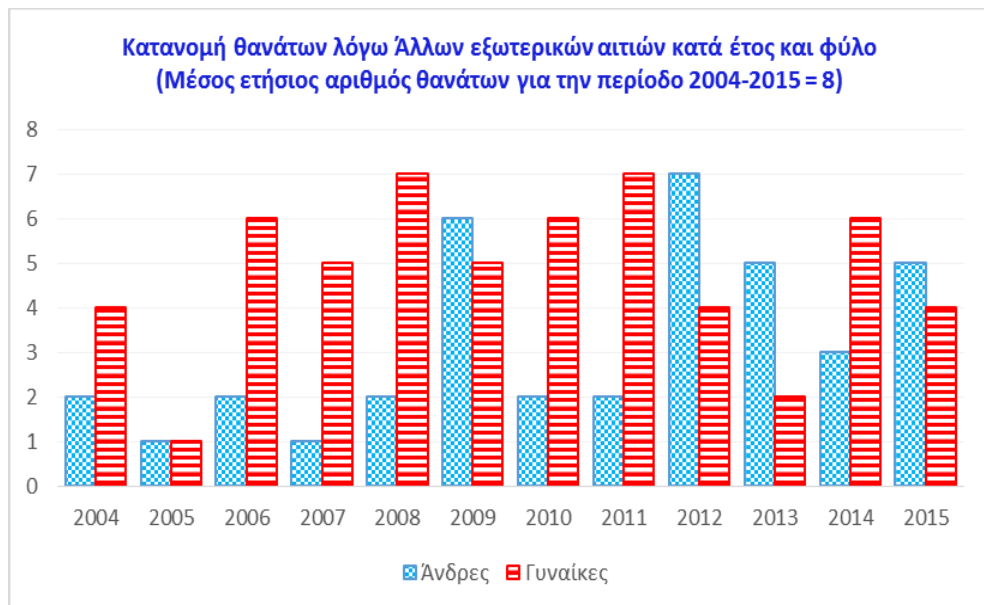
Άλλες εξωτερικές αιτίες

Οι αριθμοί θανάτων λόγω άλλων εξωτερικών αιτιών (εκείνων δηλαδή που δεν ανήκουν στις κατηγορίες του πίνακα ESTAT 2012) είναι μικροί. Η κατανομή τους κατά φύλο, ηλικία και έτος φαίνονται στα επόμενα διαγράμματα. Η λεπτομερής τους ανάλυση είναι δυνατή με τη χρήση των εξειδικευμένων κωδικών που υπάρχουν καταγεγραμμένοι στη βάση δεδομένων.

Διάγραμμα 63: Κατανομή των θανάτων λόγω Άλλων εξωτερικών αιτιών κατά ηλικιακή ομάδα και φύλο, 2004-2015

Διάγραμμα 64: Κατανομή θανάτων λόγω Άλλων εξωτερικών αιτιών κατά έτος και φύλο, 2004-2015

Amenable and preventable deaths

Amenable και preventable deaths είναι διαφορετικές διαστάσεις των θανάτων που μπορούν να αποφευχθούν. Ένας θάνατος θεωρείται ως **avoidable** εάν υπό το πρίσμα της ιατρικής γνώσης και της τεχνολογίας ή υπό το φως της κατανόησης των καθοριστικών παραγόντων της υγείας κατά τη στιγμή του θανάτου (με βάση τα κατάλληλα όρια ηλικίας) θα μπορούσε να αποφευχθεί μέσω της καλής υγειονομικής περίθαλψης (**amenable death**) ή με τις παρεμβάσεις στη δημόσια υγεία (**preventable death**).

Το σύνολο των amenable και preventable deaths καθορίστηκε από το Task Force on Satellite Lists της Eurostat¹¹ (Ιούνιο 2014), σύμφωνα με τον κατάλογο των ICD κωδικών για συγκεκριμένες ηλικιακές ομάδες.

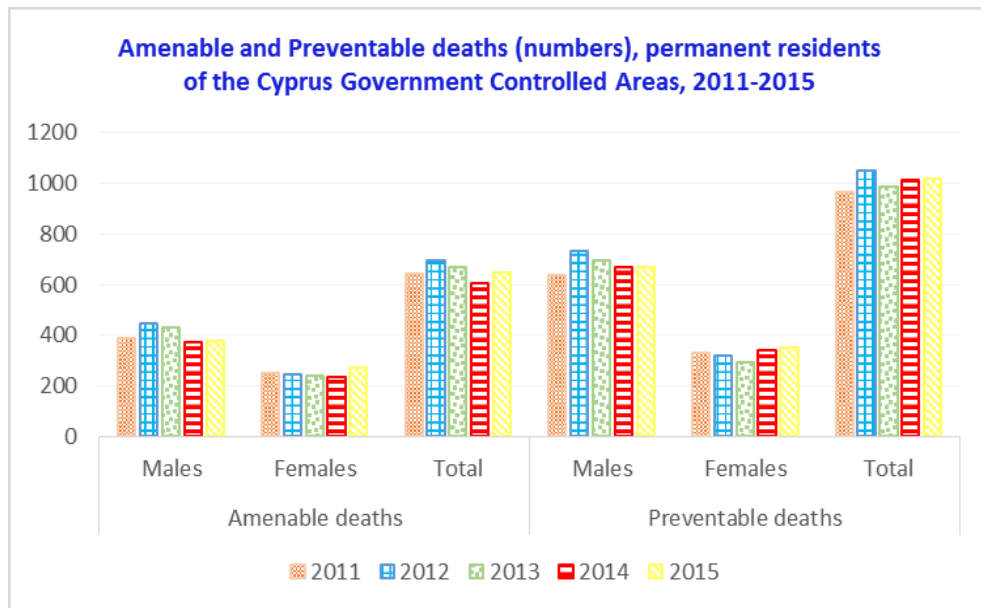
Επίσης, πρέπει να αναφερθεί ότι τόσο οι amenable όσο και οι preventable θάνατοι παρέχουν ενδείξεις για πιθανές ελλείψεις στα συστήματα υγείας της κάθε χώρας αλλά δεν αποτελούν οριστικό μέτρο για την παρακολούθηση της υγειονομικής περίθαλψης ανάμεσα στα κράτη-μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης.

Πίνακας 21: Amenable and preventable deaths, permanent residents - Number and Standardized death rates, 2011-2015

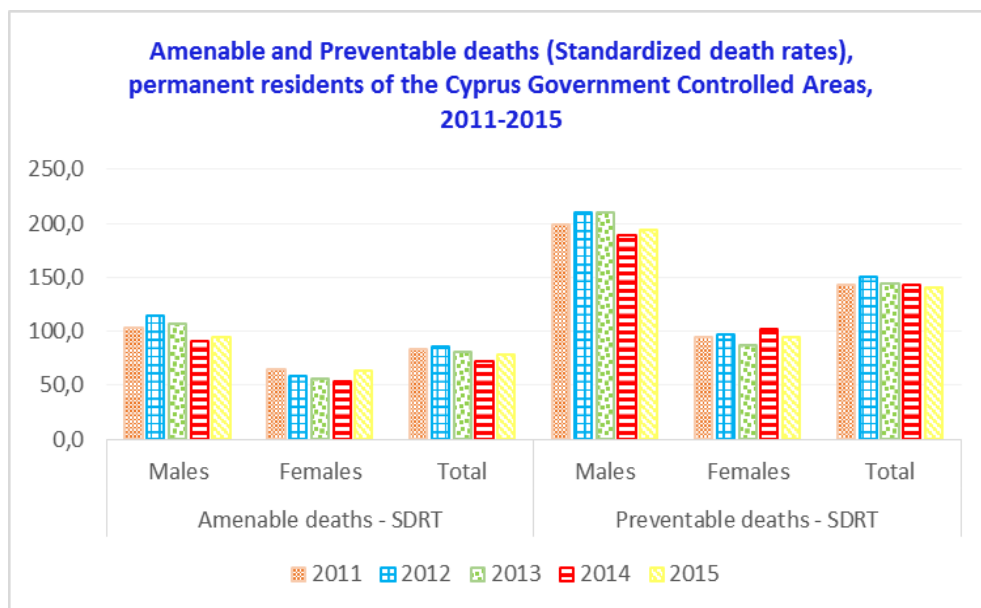
Year	Amenable deaths						Preventable deaths					
	Number of deaths			SDRT			Number of deaths			SDRT		
	M	F	T	M	F	T	M	F	T	M	F	T
2011	388	252	640	102,7	64,1	82,9	639	328	967	198,2	94,9	142,8
2012	448	246	694	114,5	59,0	85,7	733	319	1052	210,0	96,4	150,7
2013	431	238	669	107,5	55,7	80,6	698	291	989	209,6	87,0	144,2
2014	374	234	608	90,7	53,7	71,5	669	342	1011	189,0	101,5	143,5
2015	377	273	650	94,0	62,9	77,7	670	349	1019	194,0	94,8	140,8

¹¹ http://ec.europa.eu/eurostat/cache/metadata/de/hlth_cdeath_esms.htm

Διάγραμμα 65: Amenable and Preventable deaths (numbers), permanent residents of the Cyprus Government Controlled areas, Numbers, 2011-2015

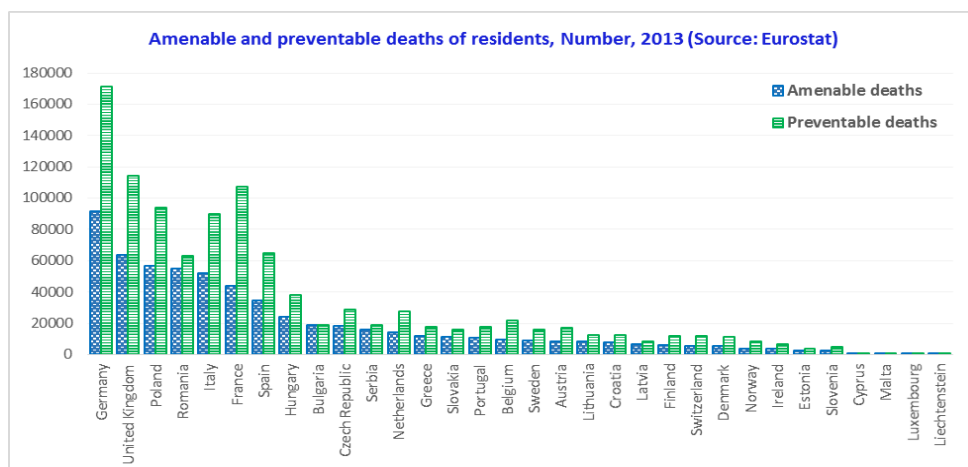
Διάγραμμα 66: Amenable and Preventable deaths (Standardized death rates), permanent residents of the Cyprus Government Controlled areas, Numbers, 2011-2015

Πίνακας 22: Amenable and preventable deaths of residents, Number, 2013 (Cyprus Vs other EU countries, Source: Eurostat)

GEO/INDIC_HE	Amenable deaths	Preventable deaths
EU28	577 535	996 693
Germany	91867	171031
United Kingdom	63442	114170
Poland	56672	93826
Romania	54827	62987
Italy	52098	89685
France	43617	107334
Spain	34533	64656
Hungary	24092	37872
Bulgaria	19017	18779
Czech Republic	18326	28570
Serbia	15838	18972
Netherlands	14039	27730
Greece	12022	17478
Slovakia	11078	15973
Portugal	10616	17517
Belgium	9539	21822
Sweden	8772	15847
Austria	8484	17165
Lithuania	8441	12410
Croatia	7934	12356
Latvia	6478	8232
Finland	5934	11977
Switzerland	5338	12123
Denmark	5231	11072
Norway	3875	8149
Ireland	3826	6726
Estonia	2770	3872
Slovenia	2346	5048
Cyprus	597	1002
Malta	476	661
Luxembourg	461	894
Liechtenstein	28	65

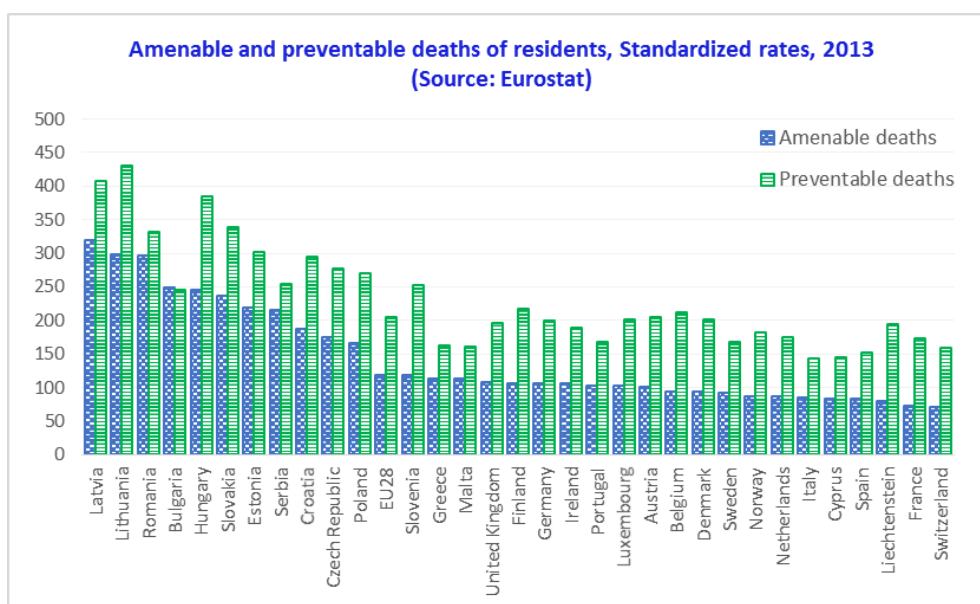
Διάγραμμα 67: Amenable and preventable deaths of residents, Number, 2013 (Cyprus VS other EU countries, Source: Eurostat)

Πίνακας 23: Amenable and preventable deaths of residents, Standardized rates, 2013 (Cyprus Vs other EU countries, Source: Eurostat)

GEO/INDIC_HE	Amenable deaths	Preventable deaths
Latvia	320,43	407,14
Lithuania	297,74	431,31
Romania	295,85	331,62
Bulgaria	249,42	245,63
Hungary	244,98	384,91
Slovakia	237,34	339,46
Estonia	218,51	301,69
Serbia	215,19	255,02
Croatia	187,30	295,21
Czech Republic	175,61	276,87
Poland	166,82	270,07
EU28	119,48	204,14
Slovenia	118,24	252,70
Greece	113,64	162,97
Malta	113,54	160,57
United Kingdom	108,08	195,43
Finland	107,03	217,37
Germany	106,75	199,21
Ireland	106,02	189,06
Portugal	103,48	168,18
Luxembourg	102,70	200,79
Austria	101,26	205,87
Belgium	94,06	211,44
Denmark	93,91	201,56
Sweden	92,58	167,17
Norway	86,50	182,06
Netherlands	86,48	174,49
Italy	85,03	143,48
Cyprus	83,30	145,39
Spain	82,86	151,3
Liechtenstein	80,68	194,64
France	72,84	174,14
Switzerland	70,38	159,21

Διάγραμμα 68: Amenable and preventable deaths of residents, Standardized rates, 2013 (Cyprus VS other EU countries, Source: Eurostat)

Σύγκριση Κύπρου με άλλες Ευρωπαϊκές Χώρες

Σημαντικό είναι να δούμε τη θέση της Κύπρου σε σχέση με τις υπόλοιπες ευρωπαϊκές χώρες, συγκρίνοντας τα σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας¹². Η πηγή των δεδομένων (γραφημάτων) που παρατίθενται πιο κάτω είναι η Eurostat. Η ανάλυση αφορά το έτος 2013.

Κατά το 2013, όσο αφορά το σύνολο των αιτιών θανάτου (Διάγραμμα 69), η Κύπρος έχει μικρότερα σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας σε σχέση με τον μέσο όρο των 28 χωρών μελών της. Πιο συγκεκριμένα η Κύπρος παρουσιάζει με 951,52 θανάτους ανά 100 000 πληθυσμό σε σχέση με την ΕΕ28 όπου ο αριθμός είναι 1 020,93. Το χαμηλότερο ποσοστό το έχει η Ισπανία με 848,31 θανάτους και το μεγαλύτερο ποσοστό η Σερβία με 1 663,59 θανάτους.

Περαιτέρω ανάλυση των επιμέρους αιτιών θανάτου, δείχνει ότι το σταθμισμένο ποσοστό θνησιμότητας των ασθενειών του κυκλοφορικού συστήματος (Διάγραμμα 70) της Κύπρου είναι 341,57 θάνατοι ανά 100 000 και είναι μικρότερο από τον μέσο όρο των ΕΕ28 (383,35 ανά 100 000 πληθυσμό). Το μεγαλύτερο ποσοστό έχει η Βουλγαρία με 1 085,80 θανάτους ανά 100 000 και το μικρότερο η Γαλλία με 212,87 θανάτους.

Αναφορικά με τα σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας των νεοπλασμάτων (Διάγραμμα 71) η Κύπρος έχει το χαμηλότερο σταθμισμένο ποσοστό θνησιμότητας σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη (210,46 θάνατοι ανά 100 000). Το ψηλότερο ποσοστό έχει η Ουγγαρία με 358,03.

Σε αντίθεση με τα σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας νεοπλασμάτων, η Κύπρος παρουσιάζεται με το μεγαλύτερο ποσοστό θνησιμότητας στις ασθένειες των ενδοκρινών αδένων θρέψης και μεταβολισμού (Διάγραμμα 72) (82,08 θανάτους ανά 100 000 πληθυσμό). Το χαμηλότερο ποσοστό έχει η Φιλανδία με 11,83 θανάτους. Πιο αναλυτικά οι θάνατοι λόγω Σακχαρώδους Διαβήτη (Διάγραμμα 73) παρουσιάζονται με 69,7 θανάτους ανά 100 000 στην Κύπρο (το μεγαλύτερο ποσοστό σε σχέση με τα υπόλοιπα κράτη-μέλη. Το χαμηλότερο ποσοστό έχει η Φιλανδία με 9,12 θανάτους. Ο μέσος όρος των 28 χωρών μελών της ΕΕ είναι 22,8 θάνατοι ανά 100 000 πληθυσμό.

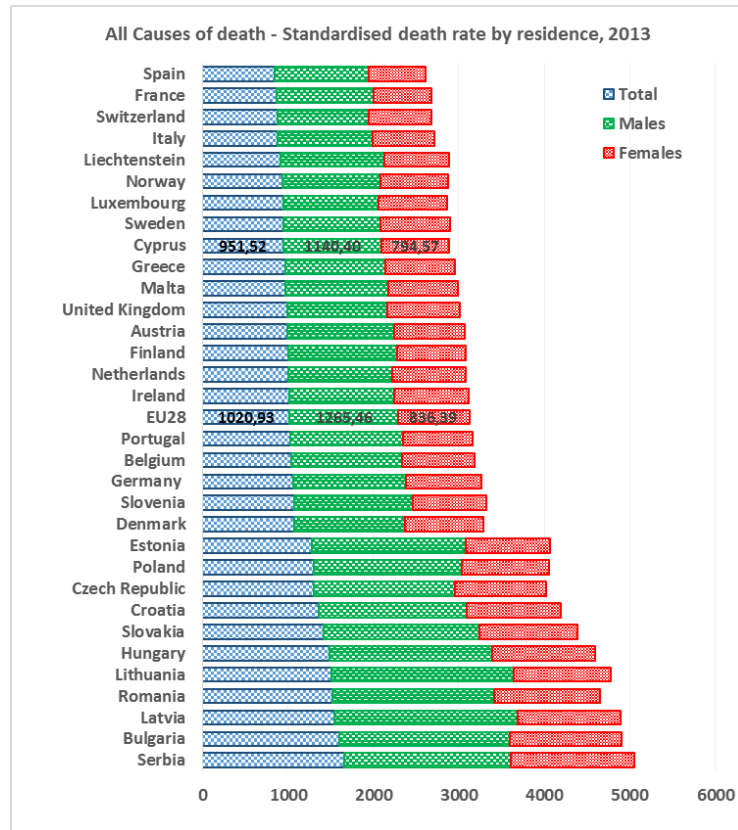
Οι διαφορές αυτές, πιθανόν να οφείλονται κατά κύριο λόγο σε διαφορετικές εθνικές πρακτικές στην πιστοποίηση ή/και κωδικοποίηση των αιτών θανάτου παρά σε πραγματικές ανισότητες στη θνησιμότητα λόγω διαβήτη.

Σε σχέση με τα σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας των ασθενειών του αναπνευστικού συστήματος (Διάγραμμα 74), η Κύπρος βρίσκεται ακριβώς πάνω από τον μέσο όρο των 28 χωρών της Ευρωπαϊκής Ένωσης (82,50 θανάτους), με 84,32 θανάτους ανά 100 000. Η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό είναι το Ηνωμένο Βασίλειο με 144,21 θανάτους ενώ η Φιλανδία με το μικρότερο, 36,45 θανάτους ανά 100 000.

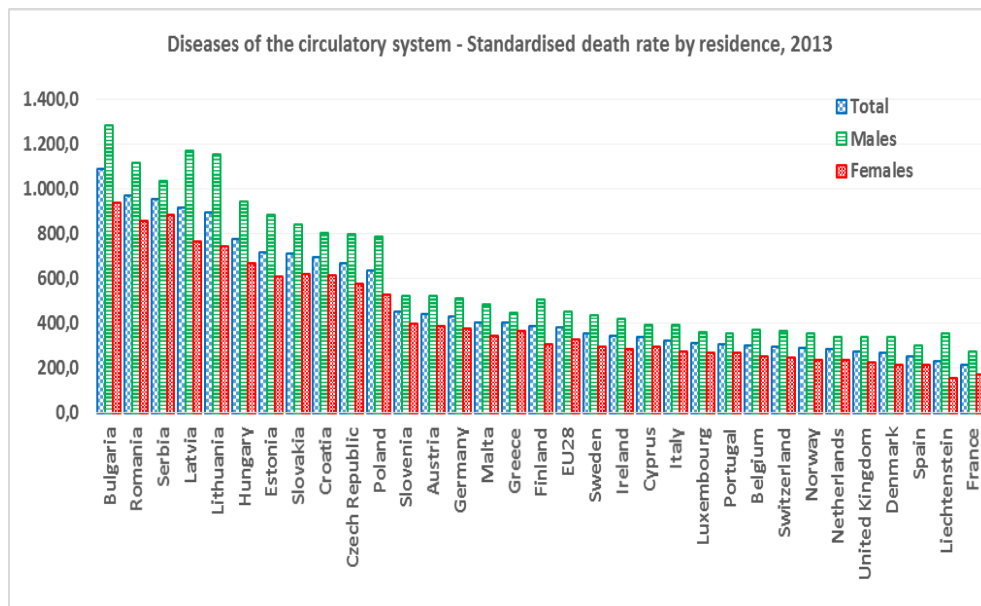
Τέλος, όσον αφορά τις εξωτερικές αιτίες θανάτου (Διάγραμμα 75), η Κύπρος έχει μικρότερο σταθμισμένο ποσοστό θνησιμότητας (43,4 θάνατοι ανά 100 000) σε σχέση με το μέσο όρο των 28 χωρών της ΕΕ (45,99 θάνατοι ανά 100 000). Η χώρα με το μεγαλύτερο ποσοστό είναι η Λιθουανία (121,64 θάνατοι), ενώ η χώρα με το μικρότερο ποσοστό είναι η Μάλτα (28,85 θάνατοι ανά 100 000).

¹² Τα σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας υπολογίζονται με βάση την κατανομή του Ευρωπαϊκού Πληθυσμού. Τα σταθμισμένα ποσοστά αναπροσαρμόζουν τα ακαθάριστα ποσοστά θνησιμότητας της κάθε χώρας απαλείφοντας οποιεσδήποτε διαφορές στην ηλικιακή κατανομή του πληθυσμού της ίδια χώρας. Τα ποσοστά αυτά μεταξύ τους είναι απολύτως συγκρίσιμα.

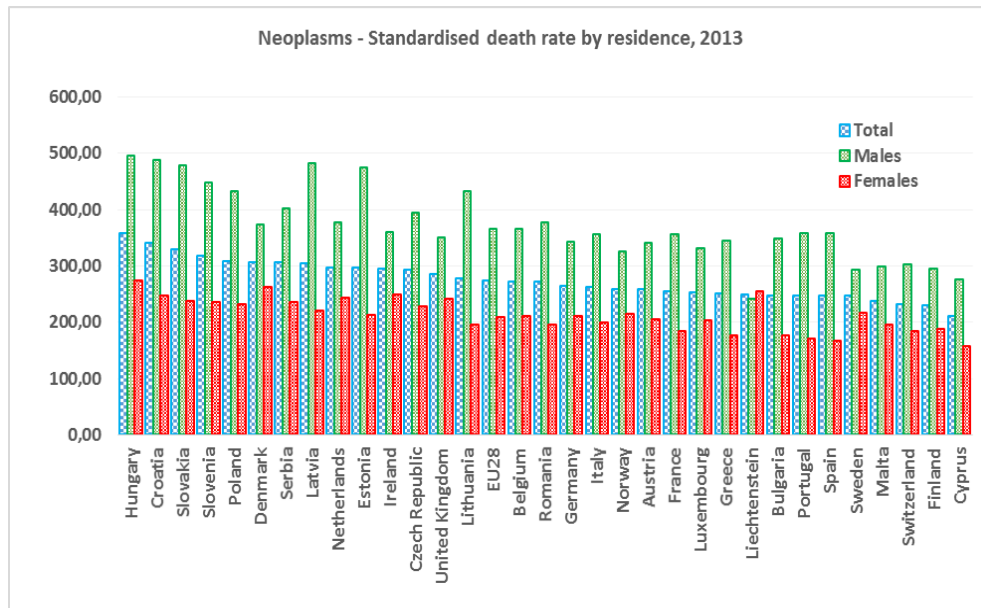
Διάγραμμα 69: Σταθμισμένα ποσοτά θνησιμότητας για όλες τις αιτίες θανάτου, 2013 (Eurostat)

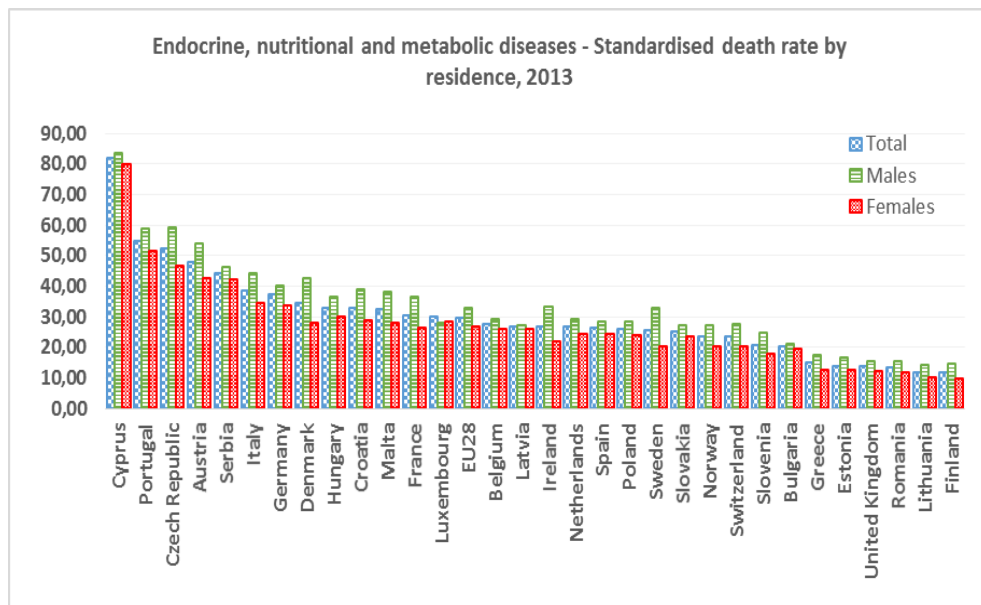
Διάγραμμα 70: Σταθμισμένα ποσοτά θνησιμότητας για τις Ασθένειες του Κυκλοφορικού Συστήματος, 2013 (Eurostat)

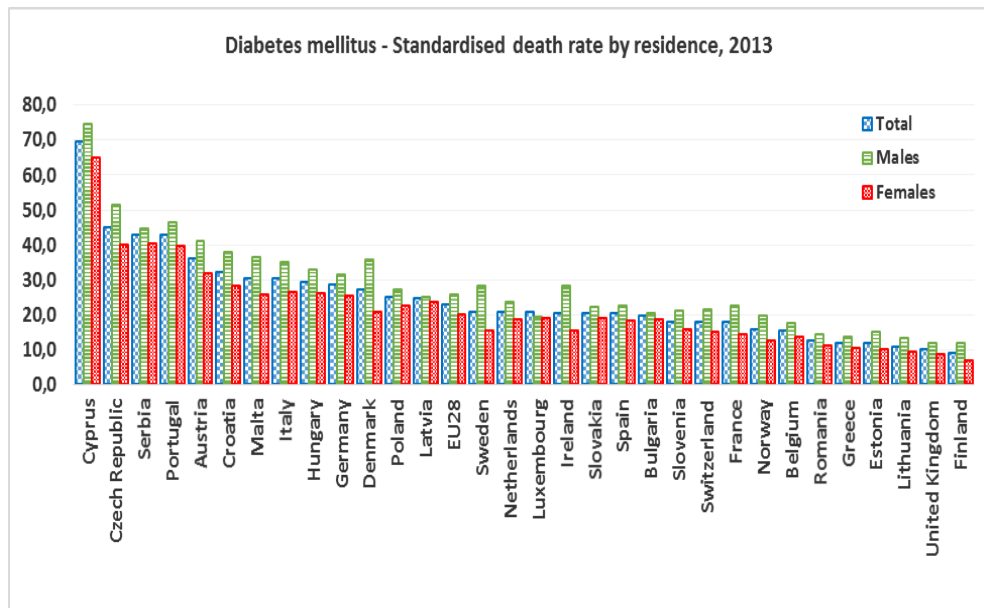
Διάγραμμα 71: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για τα Νεοπλάσματα , 2013 (Eurostat)

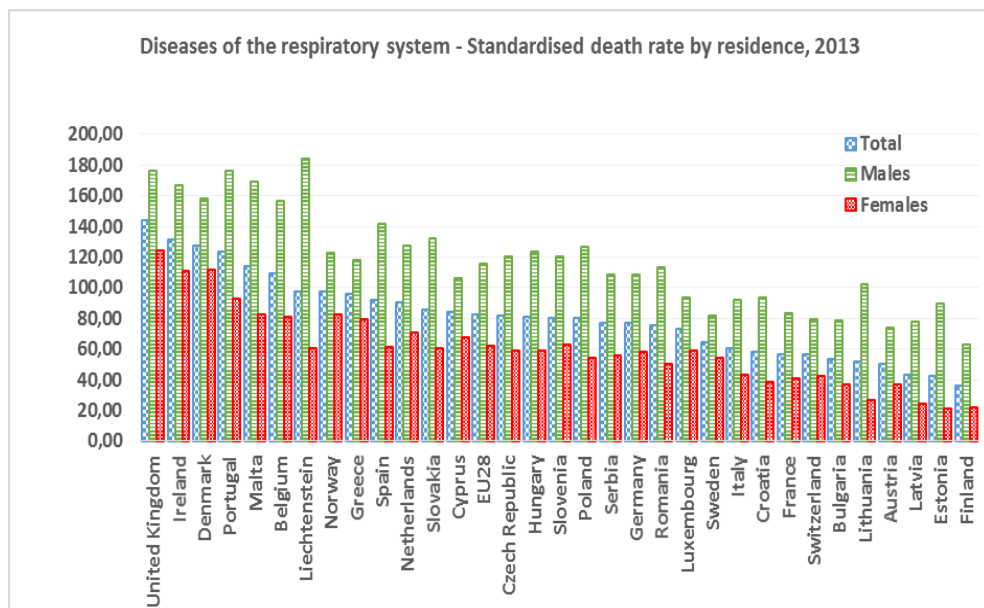
Διάγραμμα 72: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για τις Ασθένειες των Ενδοκρινών Αδένων, Θρέψης και Μεταβολισμού, 2013 (Eurostat)

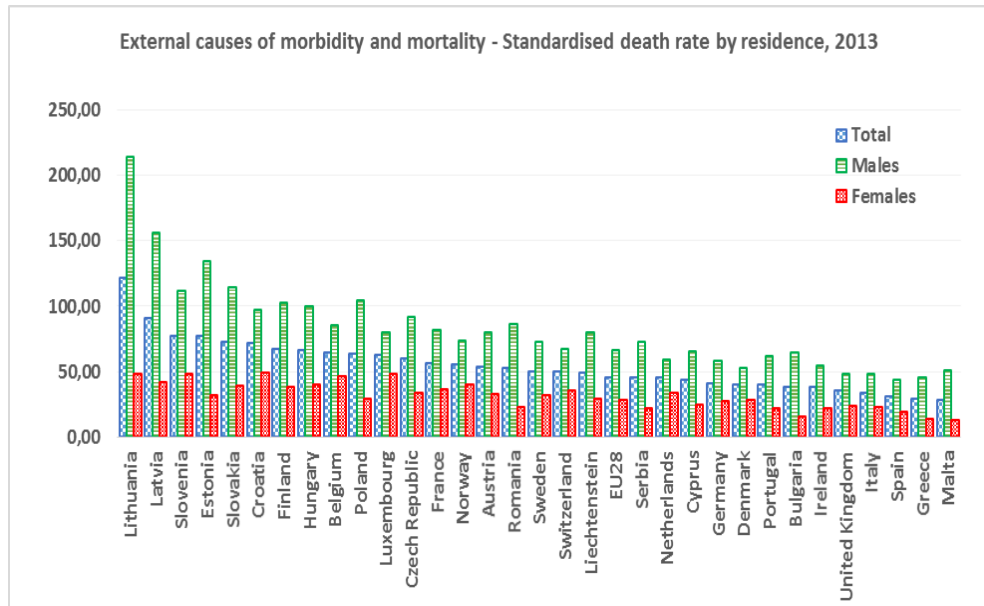
Διάγραμμα 73: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για τον Σακχαρώδη Διαβήτη, 2013 (Eurostat)

Διάγραμμα 74: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για τις Ασθένειες του Αναπνευστικού Συστήματος, 2013 (Eurostat)

Διάγραμμα 75: Σταθμισμένα ποσοστά θνησιμότητας για τις Εξωτερικές Αιτίες, Τραύματα και Δηλητηριάσεις, 2013 (Eurostat)

Παράρτημα

Παράρτημα 1: Causes of Death, “EUROPEAN SHORTLIST”, May 2012¹³

Nr	Disease or external cause	ICD-10 code	ICD-9 code	ICD-8 code
	All causes of death	A00-Y89	001-E999	000-E999
1.	<i>Infectious and parasitic diseases</i>	<i>A00-B99</i>	<i>001-139</i>	<i>000-136</i>
1.1	Tuberculosis	A15-A19, B90	010-018, 137	010-019
1.2	AIDS (HIV-disease)	B20-B24	042-044 (279.1)	-
1.3	Viral hepatitis	B15-B19, B94.2	070	070
1.4	Other infectious and parasitic diseases	A00-A09, A20-B09, B25-B89, B91- B94.1, B94.8- B99	001-009, 020- 041, 045-066, 071-136, 138- 139	000-009, 020- 068, 071-136
2.	<i>Neoplasms</i>	<i>C00-D48</i>	<i>140-239</i>	<i>140-239</i>
2.1	Malignant neoplasms	C00-C97	140-208	140-209
2.1.1	Malignant neoplasm of lip, oral cavity, pharynx	C00-C14	140-149	140-149
2.1.2	Malignant neoplasm of oesophagus	C15	150	150
2.1.3	Malignant neoplasm of stomach	C16	151	151
2.1.4	Malignant neoplasm of colon, rectum and anus	C18-C21	153-154	153-154
2.1.5	Malignant neoplasm of liver and intrahepatic bile ducts	C22	155	155, 197.8
2.1.6	Malignant neoplasm of pancreas	C25	157	157
2.1.7	Malignant neoplasm of larynx	C32	161	161
2.1.8	Malignant neoplasm of trachea, bronchus, lung	C33-C34	162	162
2.1.9	Malignant melanoma of skin	C43	172	172
2.1.10	Malignant neoplasm of breast	C50	174-175	174
2.1.11	Malignant neoplasm of cervix uteri	C53	180	180
2.1.12	Malignant neoplasm of other and unspecified parts of uterus	C54-C55	179, 182	182
2.1.13	Malignant neoplasm of ovary	C56	183.0	183.0
2.1.14	Malignant neoplasm of prostate	C61	185	185
2.1.15	Malignant neoplasm of kidney	C64	189.0	189.0
2.1.16	Malignant neoplasm of bladder	C67	188	188
2.1.17	Malignant neoplasm of brain and central nervous system	C70-C72	191-192	191-192
2.1.18	Malignant neoplasm of thyroid	C73	193	193

13

http://ec.europa.eu/eurostat/ramon/nomenclatures/index.cfm?TargetUrl=LST_NOM_DTL&StrNom=COD_2012&StrLanguageCode=EN&IntPcKey=&StrLayoutCode=

2.1.19	Hodgkin disease and lymphomas	C81-C86	200-201	200-201
2.1.20	Leukaemia	C91-C95	204-208	204-208
2.1.21	Other malignant neoplasm of lymphoid and haematopoietic tissue	C88, C90, C96	202-203	202-203
2.1.22	Other malignant neoplasms	C17, C23-C24, C26-C31, C37-C41, C44-C49, C51-C52, C57-C60, C62-C63, C65-C66, C68-C69, C74-C80, C97	152, 156, 158-160, 163-171, 173, 181, 183.2-184, 186-187, 189.1-190, 194-199	152, 156, 158-160, 163-171, 173, 181, 183.1-184, 186-187, 189.1-190, 194-197.7, 197.9-199
2.2	Non-malignant neoplasms (benign and uncertain)	D00-D48	209-239	210-239
3.	<i>Diseases of the blood and blood-forming organs and certain disorders involving the immune mechanism</i>	<i>D50-D89</i>	<i>280-289</i>	<i>280-289</i>
4.	<i>Endocrine, nutritional and metabolic diseases</i>	<i>E00-E89</i>	<i>240-279</i>	<i>240-279</i>
4.1	Diabetes mellitus	E10-E14	250	250
4.2	Other endocrine, nutritional and metabolic diseases	E00-E07, E15-E89	240-246, 251-279	240-246, 251-279
5.	<i>Mental and behavioural disorders</i>	<i>F01-F99</i>	<i>290-319</i>	<i>290-315</i>
5.1	Dementia	F01, F03	290	290
5.2	Alcohol abuse (including alcoholic psychosis)	F10*	291, 303	291, 303
5.3	Drug dependence, toxicomania	F11*-F16*, F18*-F19*	304-305	304-305
5.4	Other mental and behavioural disorders	F04-F09, F17*, F20-F99	292-302, 306-319	292-302, 306-315
6.	<i>Diseases of the nervous system and the sense organs</i>	<i>G00-H95</i>	<i>320-389</i>	<i>320-389</i>
6.1	Parkinson's disease	G20	332.0	342
6.2	Alzheimer's disease	G30	331.0	-
6.3	Other diseases of the nervous system and the sense organs	G00-G12, G14, G21-G25, G31-H95	320-330, 331.1-331.9, 332.1-389	320-341, 343-389
7.	<i>Diseases of the circulatory system</i>	<i>I00-I99</i>	<i>390-459</i>	<i>390-444.1, 444.3-458, 782.4</i>
7.1	Ischaemic heart diseases	I20-I25	410-414	410-414
7.1.1	Acute myocardial infarction	I21-I22	410-411	410-411
7.1.2	Other ischaemic heart diseases	I20, I23-I25	412-414	412-414
7.2	Other heart diseases	I30-I51	420-429	420-429
7.3	Cerebrovascular diseases	I60-I69	430-438	430-438

7.4	Other diseases of the circulatory system	I00-I15, I26-I28, I70-I99	390-405, 415-417, 440-459	390-404, 440-444.1, 444.3-458, 782.4
8.	<i>Diseases of the respiratory system</i>	<i>J00-J99</i>	<i>460-519</i>	<i>460-519</i>
8.1	Influenza	J09-J11	487	470-474
8.2	Pneumonia	J12-J18	480-486	480-486
8.3	Chronic lower respiratory diseases	J40-J47	490-494, 496	491-493, 518
8.3.1	Asthma	J45-J46	493	493
8.3.2	Other chronic lower respiratory diseases	J40-J44, J47	490-492, 494, 496	491-492, 518
8.4	Other diseases of the respiratory system	J00-J06, J20-J39, J60-J99	460-478, 495, 500-519	460-466, 490, 500-517, 519
9.	<i>Diseases of the digestive system</i>	<i>K00-K92</i>	<i>520-579</i>	<i>520-577, 444.2</i>
9.1	Ulcer of stomach, duodenum and jejunum	K25-K28	531-534	531-534
9.2	Cirrhosis, fibrosis and chronic hepatitis	K70, K73-K74	571	571
9.3	Other diseases of the digestive system	K00-K22, K29-K66, K71-K72, K75-K92	520-530, 535-570, 572-579	520-530, 535-570, 572-577, 444.2
10.	<i>Diseases of the skin and subcutaneous tissue</i>	<i>L00-L99</i>	<i>680-709</i>	<i>680-709</i>
11.	<i>Diseases of the musculoskeletal system/connective tissue</i>	<i>M00-M99</i>	<i>710-739</i>	<i>710-738</i>
11.1	Rheumatoid arthritis and osteoarthritis	M05-M06, M15-M19	714-715	712-713
11.2	Other diseases of the musculoskeletal system/connective tissue	M00-M02, M08-M13, M20-M99	710-712, 716-739	710-711, 714-738
12.	<i>Diseases of the genitourinary system</i>	<i>N00-N99</i>	<i>580-629</i>	<i>580-629, 792</i>
12.1	Diseases of kidney and ureter	N00-N29	580-594	580-594
12.2	Other diseases of the genitourinary system	N30-N99	595-629	595-629, 792
13.	<i>Complications of pregnancy, childbirth and puerperium</i>	<i>O00-O99</i>	<i>630-676</i>	<i>630-678</i>
14.	<i>Certain conditions originating in the perinatal period</i>	<i>P00-P96</i>	<i>760-779</i>	<i>760-779</i>
15.	<i>Congenital malformations and chromosomal abnormalities</i>	<i>Q00-Q99</i>	<i>740-759</i>	<i>740-759</i>

16.	<i>Symptoms, signs, ill-defined causes</i>	<i>R00-R99</i>	<i>780-799</i>	<i>780-782.3, 782.5-791, 793-796</i>
16.1	Sudden infant death syndrome	R95	798.0	-
16.2	Unknown and unspecified causes	R96-R99	798.1-9, 799.0,2-3,5-9	795-796
16.3	Other symptoms, signs, ill-defined causes	R00-R94	780-797, 799.1, 799.4	780-782.3, 782.5-791, 793-794
17.	<i>External causes of morbidity and mortality</i>	<i>V01-Y89</i>	<i>E800-E999</i>	<i>E800-E999</i>
17.1	Accidents	V01-X59, Y85- Y86	E800-E929	E800-E929, E940-E946
17.1.1	Transport accidents	V01-V99, Y85	E800-E848, E929.0-1	E800-E845, E940-E941
17.1.2	Accidental falls	W00-W19	E880-E888	E880-E887
17.1.3	Drowning and accidental submersion	W65-W74	E910	E910
17.1.4	Accidental poisoning	X40-X49	E850-E869	E850-E877
17.1.5	Other accidents	W20-W64, W75- X39, X50-59, Y86	E870-E879, E890-E909, E911-928, E929.2-9	E890-E909, E911-929, E942-E946
17.2	Suicide and intentional self-harm	X60-X84, Y87.0	E950-E959	E950-E959
17.3	Homicide, assault	X85-Y09, Y87.1	E960-E969	E960-E969
17.4	Events of undetermined intent	Y10-Y34, Y87.2	E980-E989	E980-E989
17.5	Other external causes of injury and poisoning	Y35-Y84, Y88- Y89	E930-E949, E970-E978, E990-E999	E930-E936, E943-E949, E970-E978, E990-E999

Παράρτημα 2: Global Burden of Disease cause categories and ICD-10 codes¹⁴

GBD cause name	ICD-10 code
I. Communicable, maternal, perinatal and nutritional conditions	A00-B99, G00-G04, N70-N73, J00-J06, J10-J18, J20-J22, H65-H66, O00-O99, P00-P96, E00-E02, E40-E46, E50, D50-D53, D64.9, E51-E64
A. Infectious and parasitic diseases	A00-B99, G00, G03-G04, N70-N73
1. Tuberculosis	A15-A19, B90
2. Sexually transmitted diseases excluding HIV	A50-A64, N70-N73
a. Syphilis	A50-A53
b. Chlamydia	A55-A56
c. Gonorrhoea	A54
Other STDs	A57-A64, N70-N73
3. HIV/AIDS	B20-B24
4. Diarrhoeal diseases	A00, A01, A03, A04, A06-A09
5. Childhood-cluster diseases	A33-A37, A80, B05, B91
a. Pertussis	A37
b. Poliomyelitis	A80, B91
c. Diphtheria	A36
d. Measles	B05
e. Tetanus	A33-A35
6. Meningitis	A39, G00, G03
7. Hepatitis B	B16-B19 (minus B17.1, B18.2)
Hepatitis C	B17.1, B18.2
8. Malaria	B50-B54
9. Tropical-cluster diseases	B55-B57, B65, B73, B74.0-B74.2
a. Trypanosomiasis	B56
b. Chagas disease	B57
c. Schistosomiasis	B65
d. Leishmaniasis	B55
e. Lymphatic filariasis	B74.0-B74.2
f. Onchocerciasis	B73
10. Leprosy	A30
11. Dengue	A90-A91

¹⁴ http://www.who.int/healthinfo/global_burden_disease/GBD_report_2004update_full.pdf, Annex 3, Table 3C

12. Japanese encephalitis	A83.0
13. Trachoma	A71
14. Intestinal nematode infections	B76-B81
a. Ascariasis	B77
b. Trichuriasis	B79
c. Hookworm disease (ancylostomiasis and necatoriasis)	B76
Other intestinal infections	B78, B80, B81
Other infectious diseases	A02, A05, A20-A28, A31, A32, A38, A40-A49, A65-A70, A74-A79, A81, A82, A83.1-A83.9, A84- A89, A92-A99, B00-B04, B06-B15, B25-B49, B58- B60, B64, B66-B72, B74.3-B74.9, B75, B82-B89, B92-B99, G04
B. Respiratory infections	J00-J06, J10-J18, J20-J22, H65-H66
1. Lower respiratory infections	J10-J18, J20-J22
2. Upper respiratory infections	J00-J06
3. Otitis media	H65-H66
C. Maternal conditions	O00-O99
1. Maternal haemorrhage	O44-O46, O67, O72
2. Maternal sepsis	O85-O86
3. Hypertensive disorders of pregnancy	O10-O16
4. Obstructed labour	O64-O66
5. Abortion	O00-O07
Other maternal conditions	O20-O43, O47-O63, O68-O71, O73-O75, O87- O99
D. Conditions arising during the perinatal period	P00-P96
1. Prematurity and low birth weight	P05, P07, P22, P27-P28
2. Birth asphyxia and birth trauma	P03, P10-P15, P20-P21, P24-P26, P29
Neonatal infections and other conditions	P00-P02, P04, P08, P23, P35-P96
E. Nutritional deficiencies	E00-E02, E40-E46, E50, D50-D53, D64.9, E51-E64
1. Protein-energy malnutrition	E40-E46

2. Iodine deficiency	E00-E02
3. Vitamin A deficiency	E50
4. Iron-deficiency anaemia	D50, D64.9
Other nutritional disorders	D51-D53, E51-E64
II. Noncommunicable diseases	C00-C97, D00-D48, D55-D64 (minus D 64.9), D65-D89, E03-E07, E10-E16, E20-E34, E65-E88, F01-F99, G06-G98, H00-H61, H68-H93, I00-I99, J30-J98, K00-K92, N00-N64, N75-N98, L00-L98, M00-M99, Q00-Q99
A. Malignant neoplasms	C00-C97
1. Mouth and oropharynx cancers	C00-C14
2. Oesophagus cancer	C15
3. Stomach cancer	C16
4. Colon and rectum cancers	C18-C21
5. Liver cancer	C22
6. Pancreas cancer	C25
7. Trachea, bronchus and lung cancers	C33-C34
8. Melanoma and other skin cancers	C43-C44
9. Breast cancer	C50
10. Cervix uteri cancer	C53
11. Corpus uteri cancer	C54-C55
12. Ovary cancer	C56
13. Prostate cancer	C61
14. Bladder cancer	C67
15. Lymphomas and multiple myeloma	C81-C90, C96
16. Leukaemia	C91-C95
Other malignant neoplasms	C17, C23, C24, C26-C32, C37-C41, C45-C49, C51, C52, C57-C60, C62-C66, C68-C80, C97
B. Other neoplasms	D00-D48
C. Diabetes mellitus	E10-E14
D. Endocrine disorders	D55-D64 (minus D64.9), D65-D89, E03-E07, E15-E16, E20-E34, E65-E88
E. Neuropsychiatric conditions	F01-F99, G06-G98

1. Unipolar depressive disorders	F32-F33
2. Bipolar affective disorder	F30-F31
3. Schizophrenia	F20-F29
4. Epilepsy	G40-G41
5. Alcohol use disorders	F10
6. Alzheimer and other dementias	F01, F03, G30-G31
7. Parkinson disease	G20-G21
8. Multiple sclerosis	G35
9. Drug use disorders	F11-F16, F18-F19
10. Post-traumatic stress disorder	<i>F43.1</i>
11. Obsessive-compulsive disorder	F42
12. Panic disorder	F40.0, F41.0
13. Insomnia (primary)	F51
14. Migraine	G43
Mental retardation attributable to lead exposure	F70-F79
Other neuropsychiatric disorders	F04-F09, F17, F34-F39, F401-F409, F411-F419, F43(minus F43.1), F44-F50, F52-F69, F80-F99, G06-G12, G23-G25, G36, G37, G44-G98
F. Sense organ diseases	H00-H61, H68-H93
1. Glaucoma	H40
2. Cataracts	H25-H26
3. Refractive errors	H524
4. Hearing loss, adult onset	H90-H91
Macular degeneration and other	H00-H21, H27-H35, H43-H61(minus H524), H68-H83, H92-H93
G. Cardiovascular diseases	I00-I99
1. Rheumatic heart disease	I01-I09
2. Hypertensive heart disease	I10-I13
3. Ischaemic heart disease	I20-I25
4. Cerebrovascular disease	I60-I69
5. Inflammatory heart diseases	I30-I33, I38, I40, I42
Other cardiovascular diseases	I00, I26-I28, I34-I37, I44-I51, I70-I99
H. Respiratory diseases	J30-J98

1. Chronic obstructive pulmonary disease	J40-J44
2. Asthma	J45-J46
Other respiratory diseases	J30-J39, J47-J98
I. Digestive diseases	K20-K92
1. Peptic ulcer disease	K25-K27
2. Cirrhosis of the liver	K70, K74
3. Appendicitis	K35-K37
Other digestive diseases	K20-K22, K28-K31, K38, K40-K66, K71-K73, K75-K92
J. Genitourinary diseases	N00-N64, N75-N98
1. Nephritis and nephrosis	N00-N19
2. Benign prostatic hypertrophy	N40
Other genitourinary system diseases	N20-N39, N41-N64, N75-N98
K. Skin diseases	L00-L98
L. Musculoskeletal diseases	M00-M99
1. Rheumatoid arthritis	M05-M06
2. Osteoarthritis	M15-M19
3. Gout	M10
4. Low back pain	M45-M48, M54 (minus M54.2)
Other musculoskeletal disorders	M00-M02, M08, M11-M13, M20-M43, M50-M53, M54.2, M55-M99
M. Congenital anomalies	Q00-Q99
1. Abdominal wall defect	Q79.2-Q79.5
2. Anencephaly	Q00
3. Anorectal atresia	Q42
4. Cleft lip	Q36
5. Cleft palate	Q35, Q37
6. Oesophageal atresia	Q39.0-Q39.1
7. Renal agenesis	Q60
8. Down syndrome	Q90
9. Congenital heart anomalies	Q20-Q28
10. Spina bifida	Q05

Other congenital anomalies	Q01-Q04, Q06-Q18, Q30-Q34, Q38, Q392-Q399, Q40-Q41, Q43-Q56, Q61-Q78, Q790, Q791, Q796, Q798, Q799, Q80-Q89, Q91-Q99
N. Oral conditions	K00-K14
1. Dental caries	K02
2. Periodontal disease	K05
3. Edentulism	—
Other oral diseases	K00, K01, K03, K04, K06-K14
III. Injuries	V01-Y89
A. Unintentional injuries	V01-X59, Y40-Y86, Y88, Y89
1. Road traffic accidents ^a	
2. Poisonings	X40-X49
3. Falls	W00-W19
4. Fires	X00-X09
5. Drownings	W65-W74
6. Other unintentional injuries	<i>Rest of V, W20-W64, W75-W99, X10-X39, X50-X59, Y40-Y86, Y88, Y89</i>
B. Intentional injuries	X60-Y09, Y35-Y36, Y870, Y871
1. Self-inflicted injuries	X60-X84, Y870
2. Violence	X85-Y09, Y871
3. War and conflict	Y36
Other intentional injuries	Y35